

Itouniyaimo Imo mo Matiyuyo Kuluki

Matiyu mo Isisoni siyokutono, noko molo tiwoi mulumai nokota na. Siyolo siya mo Liwai, takiso muwoni i nokota na. Isiso aino imo mo siyokutono iyali monoi kulutiki, totani toloru noko nokolaloso, toi saino itouniyaimo monoi. No monoi no Kotoni mulu lukasiko nokoni imo mani, kulu wiyotiki, toiyo toku no kulukino no. No mo afonimaiso muwoi, na posasoko wiyotiki, Isiso mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Yuto noko nokolalo fasika tumo monoi. Isisoyo noko nokolaloso no paiyolokalo manoki no, nonani imo mani, Matiyu mo na kulukaiki.

*Isiso Kolaisoni aniyopatono iyali aino imo.
(Luko 3:23-38)*

¹ Ni mo Isiso Kolaisoni aniyopatono iyalini siyolo siyolo na. Isiso, tota mo Toiwini nakosai. Toiwi mo Apolofamoni nakosai.

² Apolofamo mo Isakoni apitono.
Isako mo Yokoponi apitono.

Yokopo mo Yutoni apitono,
tani auwatono iyaliwoi mani, apitono mo tomoso nali.

³ Yuto mo Piliso noko tini apitono, Pilisowoi Silawoi.

Totini atino mo Toima.
Piliso mo Hisolunoni apitono.
Hisoluno mo Lamoni apitono.

⁴ Lamo mo Aminotaponi apitono.
Aminotapo mo Nasononi apitono.
Nasono mo Salomononi apitono.

⁵ Salomono mo Puwasoni apitono.

Atino mo Lihapo.

Puwaso mo Opoitoni apitono.

Atino mo Luto.

Opoito mo Yasini apitono.

⁶ Yasi mo samukuko nokota siyoli Toiwini apitono.

Toiwi mo Solomononi apitono.

Atino mo toku mo Uliyani noni.

⁷ Solomononi mo Lihapowani apitono.

Lihapowa mo Apiyani apitono.

Apiya mo Asani apitono.

⁸ Asa mo Yohasofatoni apitono.

Yohasofato mo Yolamoni apitono.

Yolamo mo Usiyani apitono.

⁹ Usiya mo Yotamoni apitono.

Yotamo mo Ahasoni apitono.

Ahaso mo Hisikaiyani apitono.

¹⁰ Hisikaiya mo Manasani apitono.

Manasa mo Amoni apitono.

Amo mo Yosaiyani apitono.

¹¹ Yosaiya mo Yokonaiya iyalini apitono,

Nonani noko iyali simai Poipilono nokoyo uo monoi tiki, Isolilo noko tukuwoliya tumokino, siyai mo yau yau, siyai mo Poipilono asiso na kuloli ilomanokino, mi anoti monoi.

¹² Kuloli ilomanokino mo;

Yokonaiya mo Siyalotiyaloni apitono.

Siyalotiyalo mo Silapopiloni apitono.

¹³ Silapopilo mo Apiyatoni apitono.

Apiyato mo Iliyakimoni apitono.

Iliyakimo mo Aisoloni apitono.

¹⁴ Aisolo mo Satokoni apitono.

Satoko mo Aikimoni apitono.

Aikimo mo Iliyatoni apitono.

¹⁵ Iliyato mo Iliyasani apitono.

Iliyasa mo Motanoni apitono.

Motano mo Yokoponi apitono.

¹⁶ Yokopo mo Yusifoni apitono.

Yusifo mo Moilini nokitono.

Moiliyo Isiso mo na kiki. Kolaiso tokaluwai manokoni, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi.

¹⁷ No monoi no mo, Apolofamoni nakosaitono iyali mo ainoso Toiwiwoi nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na. Toiwini nakosaitono iyali mo ainoso Yokonaiyawoi tomoso nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na. Nosai no Poipilono asiso monoi kuloli ilomanokino. Yokonaiyani nakosaitono iyali mo ainoso Kolaisowoi tomoso nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na.

Atinoyo Isiso ki aino imo.

(Luko 2:1-7)

¹⁸ Moiliyo Isiso Kolaiso ki aino imo mo noino. Moili mo Yusifoyo kauso monoi yasoi muwosokaikino. Ulai kalumanisowoi muwoi, muwoliwoisoso na kosokino. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo muwoliwoi na tolosoki. ¹⁹ Muwosokai nokota, Yusifo, to mo mulu itouniyaimo nokota. Noko nokolaloni molo timai mo auwosi imo isowoi muwoi,

na mulumolokoki, “Yo mo wosu woso na tafolikaiso.”

²⁰ Mulumoloko manoki mo; na solitonomoki. Solitonosai Siyoli Nokotani kumoki nokotaso kiki, na imoki, “Yusifo, Toiwini nakosaitono, nono mo nonani noni, Moili, kauso monoi mo noiyo niso. Na pukwaimono. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo nali no, no monoi no muwoliwoi na toloso. ²¹ Nokokai alu na kiyoi mo, tani siyolo mo Isiso pako kaluwai. Ulai afonimaiso? To mo noko nokolaloni mulu kopokoiyau saloso uwokoimo, no monoi no samiyaikiyoinomo.”

²² Komaso no fiyamosokoki no, no mo afonimaiso fiyamosokowoi muwoi. Koto Siyolini imo motu fiyamosi monoi na fiyamosokoki, tani mulu lukasiko nokotayo no kumokaiki no, noino,

²³ “Na pukwaimono, maputo nukonu, nokoyo kalumaniso somiso nukonu, to mo muwoliwoi na tolosoimo, alu nokokai na kiyoi mo. Tani siyolo mo noino na kaluwaiyoinomo, Imanuwilo.”

Toku aino na kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki. Imanuwilo imo folosai mo noino, Koto mo moiwoi totolo fasikomomokomoi.

²⁴ Nosai no mo; Yusifo mo solitono mo uwai; na auwoniyouki. Siyoli Nokotani kumoki nokota, tani imososo aluwainiyouki, no monoi no Moili mo na kausoki. ²⁵ Ulai kalumanisowoi muwoi, ainoso hani alu kiki. Tani siyolo mo Isiso na kaluwaiki, Yusifoyo mo.

2

Sai sisiyoli nokoyo ti aino imo, Isiso ki monoi.

¹ Moiliyo Isiso na kiki, Pitolifimo Yutiya asi nokonumai. Nomai no Hilo komano nokota siyoli toloki. Alu kiki mo; amoloku monoi sai sisiyoli noko mo ulo amiyo asisai na tiki, Yolusolimo nokonu siyoliso. Na iyamoki, ² “Alufa no no, Yuto noko no samukukaki no, to no moiso tanokaino, woi? Koi mo amoloku siyoli wimo toloso kinoki, ulo amiyo ausaimisai. Na tomolokima tumonoki.” ³ Hilo siyoli mo nonani imofaso kwaiki, na umanomoki. Mulumolokoki, “Asasu mo samukuko nokota siyoli.” Yolusolimo noko nokolalo komaso mani, kufauko liyaiki.

⁴ Nosai no mo; Hilo mo toloru nokotalo iyaliso aliyonikoki, lotu samukuko noko komasowoi Musini imo sai sisiyoli noko komasowiso aliyonikoki. Na utolukoki, “Kolaiso, noko no no Kotoyo no muwokai no, to no moinani asimai ki, woi?” ⁵ Na imokino, “Pitolifimo nokonu, Yutiya asimai kisu. Kotoni mulu lukasiko nokotayo nonani monoi noino na kumokaiki, Kotoni pukoso,

⁶ “Pitolifimo noko, moini nokonu, Yuto nokoni asi mulumai no tanokaino no, moini nokonu no ulai afonimaiso nokonu? Wiyouwa wiyou, noko siyoli nokota mo amai na fiyamosiyoimo, moini nokonumai. Asani Isolilo asi noko samukukoimo, noko siyoli na.” Aino na tiyomuko, Kotoni imo mo.

⁷ Nosai no mo; Hilo mo amoloku monoi sai sisiyoli nokoso wosu woso aliyonikoki, na ikoki, “Nonani amoloku no maniwoi wi toloso kinuwo, woi?” ⁸ Imokino mo, na iko taikiyoki, “Pitolifimo nokonuso na ponuwo, nonani al-

ufa na pikoliyalowo. Atiyaiyaso pikoliyalowo. Kiyanakinuwomo, ifou pa imona tumowo. No monoi no asa mani, molokimanoimo.” No mo topoko imo na, tukolo monoi louwa yoki.

⁹ Komano nokota siyolini imo kwaimo uwai; na nuki, alufa ikoliyalokino. Nonani amoloku toku ulo amiyosai no kikino no, toku toku na wiyaloki, alufa ki nu komu puwomai tomokimoki, na wi toloki. ¹⁰ Amolokuso kikino mo, siyoliso na molokikino. ¹¹ Nuso tiki, alufawoi atino Moiliwoiso na koka tikino. Alokumu losinasikino, alufaso na molokimokino. Iso ifasikino, tomoki kamo kamo hani haniwoi, inoso wotiwoi, kou woti iwowoi ifasikino, alufaso na kouwokaikino.

¹² Nosai no mo; solitonosai Kotoyo sosaikoki, ikoki, “Hiloni au molosai noiyo nuwoiwo.” No monoi no molo siyasai nuki, totaini asiso ifou nuki.

Isipi asiso nu aino imo, Yusifo koliyo.

¹³ Nosai no mo; solitonosai Noko Siyolini kumoki nokotayo Yusifoso na imoki, “Na pomoi, alufa noko ti, atinowoi na pokoliyono, Isipi asiso. Na pulolowo. Isipimaiso tola manakinimo, ainoso hani asayo imoiki, ifou tumo monoi mo. Hilo mo alufa mo tukola tumoimo, no monoi no.”

¹⁴ Nosai no mo; Yusifo mo amolokiyamai auwonyou nikoki, alufawoi atinowoi mo. Yasoi, Isipi asiso. ¹⁵ Nomai no si manoki si manoki, ainoso hani Hilo kalo imoso kwaikino. Ainonani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, tani mulu lukasiko nokotayo. No mo Koto Siyolini imo na, totayo toku yomukaiki, noino,

“Yani alu nokokai mo Isipi asiso no tolanoki no, yo mo ifou na aliyoniki, ifou tumumo.”
Aino na kumokaiki, namolisai mo motuwa na fiyamosiki, Isipi asiso sanomai mo.

Alalo lolofa tukuwoli aino imo, Hiloyo.

¹⁶ Hilosu mo mulumolokaloki, na mulumolokoki, “Sai sisiyoli nokoyo ifoluwaimonokino, ulo amiyo asi noko toiyu. Yani auso mo ifou tiwoi muwoi.” Wiyu, tani uo mo ta topi. Uo mulu na atolokomoki, Isiso mo na louwa tukoloki. Nokoso na iko taikiyoki, Pitlifimo nokonuso, aumoifaso asisowoi. Na ikoki, “Paumai nokokai alalo lolofa komaso mo na potukuwoliyanowo.” No mo afonimaiso muwoi. Isiso mo paumai alu na. Sai sisiyoli nokoyo yasoi imokino. Amoloku siyoli lolaloso wimo tolo imo mo yasoi imokino. ¹⁷⁻¹⁸ Aionani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, Iyolomaiyayo, Kotoni mulu lukasiko nokota. No mo Kotoni imo na, totayo toku yomukaiki, Pitlifimo aumoifaso nokonu monoi, noino,

“Lama nokonu noko nokolalo mo siyoliso sotonuno manoki, alalo monoi na sonukuko manokino. Loisoloni nakosaitono iyalini alalo lolofa noko siyaiyo tukuwolikino, yau yau, no monoi no sonukuko manokino. Mulu kolikaliki, nokoyo no moloi hamukuko monoi? Alalo mo uwofa nali.”

Aino na kumokaiki, namolisai mo motuwa na fiyamosiki, Hiloyo alalo tukuwolimai mo.

Nasolito nokonuso ifou ti aino imo, Yusifo koli mo.

¹⁹ Nosai no mo; Hilo mo kaloki, yau. Kaloki mo; Siyoli Nokotani kumoki nokotayo Yusifoso ima tumoki. Isipi asimai ima tumoki, solitonosai, ²⁰ na imoki, “Na pauwonyou, alufawoi atinowoi na pokoliyono, Isolilo asiso ifou na ponuwo. Nokoyo alu tukolo monoi louwa fi yokino no, toi mo yau yau.” ²¹ Imoki mo; Yusifo mo auwonoki, alufawoi atinowoi na koliyonoki, Isolilo asiso monoi ifou na nuki.

²² Ulai nosai no mo; imo siya tumoki, “Akolaiyayo apitono Hilo kwalomai monoi totolokaino, Yutiya asi nokoni samukuko nokota siyoli na.” Nonani imo tumoki, na kokolomoki, Yusifo mo. Yutiya asiso mano monoi mo kokolomoki. Ulai solitonosai Kotoyo ti monoi na sosaiki, no monoi no Kalili asiso monoi nuki. ²³ Nokonu siyaso na tolanoki, Nasolito nokonuso. Aionani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, Kotoni mulu lukasiko nokoyo. No mo Kotoni imo na, totayo toku yomukaiki,

“Nasolito nokotaso na kaluwaiyoinomo.”

Aino na kumokaiki, motuwa na fiyamosiki, Nasolito numai mo.

3

Iyono iwoso uluwako nokota aino imo.

(Mako 1:2-8; Luko 3:1-18; Iyono 1:19-28)

¹ Nomai no mo; Iyono, iwoso uluwako nokota, to mo Kotoni imo noko nokolaloso lukasiko tola tumoki. Nu somiso asiso tolanoki, Yutiya asiso. ² Noino na yomuki, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Kumokiso you tolokaino nokota mo

aumoifaso na samukumoka tumoimo.”³ Iyono mo niya, toku Kotoyo to monoi yomu unuki. Totani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo noino kumokaiki, to monoi,

“Nokoyo imo siyoliso yomoimo, nu somiso asimai. Na iko toloimo, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Noko Siyoli mo tumoimo. Na pofoumowo.”

Aino na kumokaiki, Iyono monoi.

⁴ Iyono mo kamilo wiyo tuno koiyau asisiki. Toukosiyo tomanomoki. Tani no mo somowoi nuwoui iwowoi saso. ⁵ Noko molopoi noko mo Iyononi auso poti liyai manoki, Yolusolimo nokonu nokowoi Yutiya asi nokowoi Yotano iwo ilo asi aumoifaso si nokowoi. ⁶ Mulu mo yau yau, na iyama tumo liyaiki, “Woi, koi mo molo koiyausoso na taluwai manonoki.” Iyamoki mo; nosai no Iyono mo Yotano iwoso na uluwakoki, Kotoso muwokokainoni monoi.

⁷ Nosai no mo; noko siyaiyo tiki, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi. Toi mani, iwoso uluwako monoi tiki. Kwaikoki, na ikoki, Iyono mo, “Hani monoi tulolonuwo? Nuwo komiyai louwa tulolonuwo, ta monoi. Noiyo no imokinuwo, ulolo no? Kotoyo mulu atolokomo unu monoi ulai hani monoi tulolonuwo? ⁸ Noko mo mulu alosimo uwai, molo itouniyaimoso na aluwaiyumo. ⁹ Moiyosu mo pomulumolokonuwo, “Mulu alosokomomoko mo wiyoi tiyamonoki.” Piyamonuwo, “Koini aniyopa mo Apolofamo, no monoi no Kotoyo mo pa amiyaikiyomokoisowo.” Ulai ya timonukuwo,

aino muwoi. Molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, na amiyaikiyoinuwomo, Apolofamoni alalo siyai mo tomokiso ufosikoimo, moi kwalomai monoi. ¹⁰ Muwo a mo a folomai mo na totolokaino. A komaso a mo a wamo si somiso mo, iko taikiyoimo, taso na fofoukoimo.” Siyokawi imo aino na ikoki.

¹¹ Ti monoi na ikoki, “Mulu alosokomakinuwomo, yo mo iwoso uluwakomoikuwomo. Noko siyasu mo namolisai amai tumoimo. Tani ami mo siyoli. Yani ami mo koufasu. Yo no moloi fasi monoi? To mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Noko-taso na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso. Ta komiyai fofouko taikiyoimo, momaini mulu kopokoyau mo. No monoi nosu muwokomo kaininoinuwomo. ¹² Totani sawolo mo nainomai na tokomi toliso, paluwa tuo u iyouwaloimo. Ulai hani monoi? Fulomuyo mo kukumo ufosifoliyafoumoimo, paluwa u ititounisu mo ifou salo kono liyaiyoimo. Nosai no mo; no mo uwai; totani paluwa u ititouni mo isikokaiyoimo, totani nuso. Kukumo mo taso utoimo, aniyopa poi poi taso.” Iyono mo aino na ikoki, nokotalo iyaliso.

Iyonoyo Isisoso iwoso uluwa aino imo.

(Mako 1:9-11; Luko 3:21-22)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo Kalili asiso utukaimoki, Yotano iwoso monoi manoki. Iyonosu mo kiya tumoki, na imoki, “Iwoso puluwamono.” ¹⁴ Ulai Iyonoyo mo wiyoyomuki, imoki, “Yo mo wiyoyomuki. Nonayosu mo na puluwamono. No mo waliyo na. Yoso no hani monoi timononi, “Iwoso puluwamono.”

¹⁵ Ulai Isiso mo na fowaki, “Waliyo na puluwamono. Aino uwomonakinimo, moti mo Kotoni

molo itouniyaimoso aluwai monoi.” No monoi no mo Iyono mo waliyo na yomuki.

¹⁶ Isiso mo iwoso uluwa uwai; iloso somaiso tola yoki. Nosai no mo; tola yoki mo; kumoki mo na poliyaliyaiki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoki. Anomu komiyai amukonoso na kwaiki, tani auso amukonoso. ¹⁷ Kumokisai ko na mo koloma konoki, na yomuki, “Ni mo yani alu na. Yo mo to mulu mo siyoli. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo.”

4

Sokolo Nokota Wai aino imo, Isisoso louwa aini ifoluwaiya tumoki.

(Mako 1:12-13; Luko 4:1-13)

¹ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo Isiso mo na kalumaniki, noko somiso asiso. Kalumaniki, Sokolo Nokota Waiyo aini ifoluwai monoi. ² Nowoi muwai, Isiso mo, tiyawoiso potolomosiki, amoloki amoloki ulo ulo, 40.

³ Nosai no mo; aini ifoluwai nokota mo kiya tumoki, na imoki, “Nono mo Kotoni awitono mo, na piyomu, tomoki ni mo tuo komiyai na ulolumo.”

⁴ Isiso mo na fowaki, “Kotoni puko imo na tiyomuko,

“Tuo saso mo wiyou, noko mo pakoso si itouniyaimoiso. Noko mo Koto totani imoso kwaimo mo, na yousi itouniyaimomoi.”

⁵ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo mo kawiyoti, Yolusolimo nokonu siyoliso, Kotoni nokonu no tokaluwai manono no. Lotu nu siyoli nu komumai na kawiyoti yoki, ⁶ na imoki, “Nono mo

Kotoni awitono mo, na pofolamo. Ulai afoni-
maiso? Kotoni puko imoyo na tiyomuko,

“Koto mo tani kumoki nokoso iko taikiyoimo,
“Na pofasiya konowo.”

Ninoino mani, na tiyomuko,

“Totaini nainomai komikaiyoinimo. Tomoki-
mai pa kitolomoiniso.”

⁷ Ulai Isiso mo na fowaki, “Kotoni imo mo
noinoso mani,

“Nani Kotoso noiyo imo kiyoi. To mo nani
Noko Siyoli.”

⁸ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo kawiyoyoki, yuso, yu soliyakiso. Asi asi mo woiso ku tolono liyai na ku wiyononi taikiyoki. Wiyoyou, asi ititouni nali. ⁹ Isisoso na imoki, “Asi asi komaso ni mo ya na niyoikimo, losiyaiko unumonakinimo, imonakinimo, “Asani Noko Siyoli.”

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Sokolo Nokota Wai, fuwoi, na putukaimono. Kotoni puko imo mo na tiyomuko,

“Koto mo nani Noko Siyoli. Totasosu na pa
molokimomoi, tani mi na pa anomoi.”

Aino na tiyomukokai, puko imo mo.”

¹¹ Nosai no mo; Sokolo Nokota Wai mo utukaimoki. Kotoni kumoki nokoyo fasiya tumokino.

Isisoyo Kalili asisai mi auwoniyoyou aino imo.

(Mako 1:14-15; Luko 4:14-15)

¹² Nosai no mo; imofa mo koloma tumoki, Iyono mo kalopulo nuso yasoi kiyono. Isiso mo nonani imofa kwaiki mo, Kalili asiso manoki. ¹³ Nasolito nokonusai manoki, Kopanaumo nokonuso na tolanoki. Kopanaumo nokonu mo iwo toku

ilo kwamai toi. Sipulo asiwoi Napotalai asiwoi, nonani asi mulumai toi, Kopanaumo mo. ¹⁴ Kopanaumo nokonuso afonimaiso tolanowoi muwoi, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

¹⁵ “Sipulo asiwoi Napotalai asiwoi mo Kalili iwo toku ilo kwamai tanono. Kalili iwo toku mo Yotano iwoninoi komu. Noko nokonu noko mo na tosi liyai, Kalili nokowoi tosi tomasika tumono. ¹⁶ Tolomu noko mo Kotoso pa to-mulumolo luwainoso, folosumono kolokokai. Folosumono kolokokai mano mo, saponi siyoli na kiyoinomo. Folosumaiso tosi liyai, kolikali moloso taluwaiyalono. Taluwaiyalo manono mo, na fupiniyaimo kolokoimo.”

Toku aino na kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki.

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo lolaloso lukasikaloki, Kotoni imo mo. Na ikoki, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimososo na pa aluwaiwo. Kumokiso you tolokaino nokota mo aumoifaso na samukukomoinuwomo.”

*Isisoyo noko toitati aliyonikalomano aino imo, totaso aluwai monoi.
(Mako 1:16-20)*

¹⁸ Nosai no mo; Kalili iwo toku ilo kwa kwaso manaloki. Isiso mo noko ti auwatonowoiso na koka tumoki. Saimo, siyolo siya mo Pita, tani auwatono Anotoluwoi, totiso koka tumoki. La imo kuo tolokino, iwoso, la i nokota ti nali. ¹⁹ Na ikoki, Isiso mo, “Yoso na paluwai-monowo. Ya amai wiyononinoikuwomo, noko

kolisalo mano mi mo.” ²⁰ Ikoki mo; somaiso la imo utukaikokino, na aluwaikino, Isisoso.

²¹ Manoki manoki mo; noko ti auwatonowoi siyaiso na koka tumoki, Sipitini alalo ti, Yamisowoi auwatono Iyonowoi. Ayouso piyousikino, apitonowoi. La imo topoliko siki. Totiso mani, na aliyonikalomanoki, “Na pa aluwaimonowo.” ²² Somaiso toti mo apitono mo utukaimokino, ayouso. Isisoso na aluwaikino.

*Isisoyo noko nokolalo ititounikai aino imo.
(Luko 6:17-19)*

²³ Nosai no mo; Isiso mo Kalili asi komaso asiso liyaiyalo manoki. Totaini lotu nu lolofa poiso lukasikalo manoki, imo itouniyaimo mo. Na ikaloki, “Koto mo samukukomoinuwomo.” Aino ikaloki. Ai ai noko nokolalo molopoi ititounikaiyalo manoki, hani hani uwoko noko mo. ²⁴ Wiyou, tota monoi aino imo mo maliyalialoki, Siliya asi komasoso. No monoi no hani hani aiyo uwokaikokai noko kiyokoma tumo liyaikino. Iyanoko uwoko nokowoi popuwayo uwokaikokai nokowoi kalalotiko si nokowoi au nomoli nomoli nokowoi, toi mo Isisoso na kiyokoma tumo liyaikino, na ititounikaiki. ²⁵ Noko nokolalo molopoi aluwaiyalokino. Kalili asi nokowoi Tikapoli asi nokowoi Yolusolimo nokonu nokowoi Yutiya asi nokowoi Yotano iwo ausaimi asi nokowoi, toi komaso mo Isisoso aluwaiyalokino.

5

Yumai aiyoloko aino imo.

¹ Isisoyo nonani noko nokolalo molopoi nokoso kwaikoki mo, yuso na amiyoki, yousikaina yoki. Siyokutono iyaliwoi noko nokolalowi na kiya yokino. ² Nosai no aiyolokoki.

Moloki si aino imo.
(Luko 6:20-23)

Isiso mo na aiyolokoki, noino na ikoki,

³ “Noko no tosainono no, totai amu mo Kotoni molo timai mo waliyo pa tosiso, nonani noko toi mo na molokiwumo. Kumokiso you tolokaino nokota na tosamukukomoi.

⁴ Mulu kolikali si noko mani, na molokiwumo. Kotoyo mo na hamukukoimo.

⁵ Kukamokokai somiso noko mani, na molokiwumo. Kotoyo noinomo toi mo noko sisiyoli na soimo, asi asi komaso mo toini nasu wosuwoimai soimo.

⁶ Noko mo molo itouniyaimoso aluwai monoi yakinomo, na molokiwumo. Wiyou, molo itouniyaimoso aluwai mulu mo siyoli, koloni no tiya mulu siyoli komiyai, iwo siko nukuwa mulu siyoli komiyai. Molo itouniyaimoso aluwai mulu siyoli monoi aino yakinomo, Kotoni amiyo mulu ititouni saso soimo.

⁷ Noko mulu uku noko mo na molokiwumo. Ulai afonimaiso? Nokoso tofasiko manono. No monoi no Koto mo mulu ukoimo, suomoso monoiso na fasikoimo.

⁸ Mulu wofu wofu noko mani, na molokiwumo. Kotoni auso na kiya yoinomo.

⁹ Uo tukuluwano noko alukiko noko, toi mo na molokiwumo. Kotoyo mo na kolaloimo, “Yani alalo na.”

¹⁰ Molo itouniyaimoso aluwai noko, toiso uo nokoyo uwokakinomo, na molokiwumo. Kumokiso you tolokaino nokota mo na tosamukukomoi.

¹¹ Asaso aluwaimonomoi noko moi mo na pa molokiwo. Aluwaimono foli monoi nokoyo alisiyoli komoinuwomo, uo nokoyo uwokomoinuwomo, topoko imo kali kalimikomoinuwomo.

¹² Toku nu liyai noko mani, uo nokoyo puwoko manokino, Kotonu mulu lukasiko nokoso. Na pa moloki si manowo. Ulukukumoso na pa si manowo. Kumokiso suo foli mo siyoli.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso.

Mulumolo luwai noko aino imo, mamowoi saponiwoi komiyai si.

(Mako 9:50; Luko 14:34-35)

¹³ Nosai no mo; ti monoi noino na ikoki, siyokawi imo mo, “Mamoyo nofuwa nokoso uluwaulakimo, usutono soimo. Noinoso moi mo mamu ititouni komiyai, na pa si fasikowo, asi asi noko nokolalowoi. Si fasikakinuwomo, moiyo molo itouniyaimo aluwaiso kiyoinuwomo, molo koiyauso na utukaimoinomo. Ulai mamu koiyaumakimo, usutono no moloi tano monoi? Usutonowoi muwoi. Ulai ti monoi no moloi yo monoi, woi, usutono tano monoi no? Nonani mamu mo uo somiso mo, nokoyo tafoli taikiyono, fonayo tofolulu manono.

¹⁴ Moi mo saponi komiyai, asiso na tofupiniyaimo kolo sinuwo. Moloi woi? Nokonu mo, yuso no you tanokaino no, nonani monoi no sosoli no moloi si monoi, noko no? Noinoso Kotoso mulumolo luwai noko monoi mani, nokoyo no sosoli no moloi si monoi? ¹⁵ Noko

mo lamu ta falosisakimo, nauyo no moloi ufiyaiso monoi? Wiyouwa wiyou. Puwoso na tafonikokaisomoi. Nu poiso si noko mo tofupiniyaimo kolokomoi. ¹⁶ Noinoso na, noko nokolaloni molo timai mo saponi komiyai na fupiniyaimo siwo. No monoi no nokoyo molo itouniyaimo aluwaiso kwaiyoinuwomo, momaini Apononi siyolo na kaluwaiyoinomo, kumokiso ni you tolo no.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso.

Musini imo aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; noino na ikoki, Isiso mo, “Moi mo piyamonuwo, yo mo tokumi imoso tokosiyaika tumowo, Musini ami imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoiso. Wiyou, aino muwai. Yo mo toini imo folosai mo na toposasoko wiyononina tumonukuwo. ¹⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Kumokiwoi asiwoi amai tanokainomai Musini imo komaso mani, amai na tosi, komaso na. Toku no kulukaiki no, noinoso na tosimoi, ainoso hani kumokiwoi asiwoi uwaimo taikiyoimo. ¹⁹ Noko mo Musini imo amiso kulaliyakimo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomaiso mo afonimai nokota na toloimo, Kotoni molo timai mo. Nasu, imo koufasofa mani, kulaliyakimo, afonimai nokota toloimo. Noko siyaiwoiso imo kulali monoi wiyolukakimo, noko siyoli no moloi tolo monoi? Nokoyosu mo Musini imoso aluwaiyakimo, noko nokolaloso aluwai monoi aiyolokakimo, to mo noko siyoli na toloimo, samukukomomaiso mo. ²⁰ Ya timonukuwo. Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso

aluwai nokowoi, toi monoi mo noko nokolaloyo piyamo, noko ititouni nokowo. Ulai Kotosu mo toini mulu mo sai, pa tomulumolo luwainoso. Moi mo toini muluso aluwaikakinuwomo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo pakoso samukukomoinuwoso.” Noko nokolaloso aino na ikoki, Isiso mo.

*Uo mulu aino imo.
(Luko 12:57-59)*

²¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Moi mo yasoi kwaikinuwo, nonani imo mo aniyopano iyaliyo toku no kwaikino no, noino, “Noko mo noiyo tukoloi. Nokoso tukolakimo, noko tukolo foli monoi mo na uwoyoimo.” ²² Ulai ya timonukuwo, noko mo siyokutonoso uo imo imakimo, uo imo foli monoi mo na uwoyoimo. Wolitonoso kaloni imo imakimo, ainonani foli monoi nokotalo iyaliyo imo lukasokaiyoinomo. Nokoyosu mo imakimo, “Nono mo mulu somiso nokota koyauwai,” to mo tani moloso na manoimo.

²³⁻²⁴ No monoi no mo, Kotoso hani anoninakinimo, toku mo siyokunowoi uo imo monoi pa hamukukuwanowo, momati amu mo. Hamukukuwano uwai; ifou na pa tumo, Kotoni hani pa ana tumo, toku no akaikaini no. Kotoso na pa anoni, pa molokimo.

²⁵ Nokoyo nonoso uo imo lukaso ni monoi kauwakinimo, imo kwai nokota siyolini auso, toku mo momati amu mo na pa hamukukuwanowo, nonani uo imo monoi. Molomai pa hamukukuwanowo, nokotaloni auso monoi mano monoi mo. Wonikaluso tani auso aiko kiyoini. Nosai no totayo polimano

nokoni nainoso aiko kiyoini, kalopulo nuso aiko kiyoini. ²⁶ Motuwa na timonoki, kalopulo nusai somaiso pa amufoiniso. Na yousikaino manoinimo, ainoso hani molo koyau foli imo mo futo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Uloliyo mulu aino imo.

²⁷ Nosai no mo; noko nokolaloso na ikoki, Isiso mo, “Moi mo yasoi kwaikinuwo, toku no iyamoki no, “Noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi.”

²⁸ Ulai ya timonukuwo, noko mo noni siyaso mulu usakimo, nonani nokota mo uloliyo nokota na, noni siyaso mulu uso totolo, no monoi no.

²⁹ Naina ausaimi molo molo koyauso kalumaniyakinimo, na pa solifoli taikiyo, molo mo. Wonikaluso taso aiko afoliyoini. Nonani molo solifoliyakinimo, waliyo, molo koyauso pa aluwaiyoiniso, taso pa afoli taikiyoiniso. ³⁰ Nainayo molo koyauso

kalumaniyakinimo, na pa kokolofoliko taikiyo, naina mo. Wonikaluso taso aiko afoliyoini. Nonani nainaso kokolofolikakinimo, waliyo, molo koyauso pa aluwaiyoiniso, pa afoli taikiyoiniso, taso mo.” Isiso mo aino na ikoki.

Noni afolikaiso aino imo.

(Matiyu 19:9; Mako 10:11-12; Luko 16:18)

³¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Toku mo nokoyo noino iyamoki, “Noni afolikaiso mo waliyo. Noko mo noniso afolikaisakimo, pasosu kumotisumo, afolikaiso monoi mo. No monoi nosu sauwoso tolosumo.” ³² Ulai ya timonukuwo, noko mo uloliyo somiso nukonuso afolikaisakimo, to mo noniso na koyausoimo.

Nonani nukonuso noko siyayo kausakimo, toti mo uloliyo moloso na taluwaino.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Auwolo aino imo.

³³ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Imo siya mani, yapoli kwaikinuwo, aniyopano iyaliyo no ikokino no, noino, “Nono mo noiyo topokoi. Noko Siyolini siyoloso kaluwaiyakinimo, noiyo topokoi, na pa aluwai, nonani imo no auwolakini no.” ³⁴ Ulai ya timonukuwo, noiyo auwolokaloivo. Kumokini siyoloso no hani monoi kaluwai monoi? Wiyouwa. Kumokisu mo Koto mo tiyou yousikaino. ³⁵ Asini siyoloso mani, noiyo kaluwaiyalo manoiwo. Ulai afonimaiso? Kotoni fona wosuwoimai toi, asi mo. Yolusolimo nokonu siyoloso mani, noiyo kaluwai manoiwo. Ulai afonimaiso? Yolusolimo mo samukukomo nokota siyolini nokonu. ³⁶ Nona amu monoi mani, noiyo auwoloji. Ulai afonimaiso? Ulai nono no amiwoi? Soliso komu suwo no ulai nonani amiyo no moloi alosimo monoi, mafomuso no? Mafomuso komu suwo mani, ulai moloi alosimo monoi, soliso no? ³⁷ Motu monoiso iyamakinuwomo, motu monoiso na pa iyamowo. Noiyo topokoiwo. Wiyou monoiso iyamakinuwomo, wiyou na pa iyamowo. Noiyo topokoiwo. Hani hanini siyolo siyoloso noiyo kolalaloivo. No mo Sokolo Nokota Waiyosu na towiyolukomo manonuwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Suo foli aino imo.

(Luko 6:29-30)

³⁸ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, noko nokolaloso, “Moi mo yasoi kwaikinuwo,

toku no iyamoki no, “Nokoyo moloso toluniyakinimo, suo mani, tani molo mo na pako toluni. Nokoyo iso tofiyaimakinimo, suo mani, tani i na pako tofiyaimo.” ³⁹ Ulai ya timonukuwo, nokoyo uwokomakinuwomo, suowoi noiyo uwokoiwo. Nokoyo umosai ifasiyaimakinimo, umo siyaiwoi na pako alosimo. ⁴⁰ Nokoyo uo imo imakinimo, nani pau tuno anowai monoi, atoli tuno siya mani, na pako anoni. ⁴¹ Nokoyo ilolu ilomanononi monoi totami yoluwaiyakinimo, aumoifaso kiyokononi monoi, aluwamai mani, waliyo na pako kiyokononinano. ⁴² Nokoyo hani anoni monoi utolumakinimo, wiyoyu imo mo noiyo imoi, waliyo na pako anoni. Nokoyo awaso anoni monoi imakinimo, wiyoyu imo mo noiyo imoi, waliyo na pako anoni.” Aino na ikoki.

*Uo nokoso mulu uku aino imo.
(Luko 6:27-28, 32-36)*

⁴³ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Moi mo yasoi na kwaikinuwo, toku no iyamoki no, “Siyokuno iyaliso mulu na pa uku, uo nokoso mulu na pa atolokomo uku.” ⁴⁴ Ulai ya timonukuwo, uo nokoso mulu na pa ukuwo. Uo uwokomo noko monoi Kotoso na pa utolumo ukuwo, totayo fasiko monoi mo. ⁴⁵ No monoi no Apono Siyolini alalo soinuwo, kumokiso ni you tolo no. Totayo noinomo ulo mo noko komaso nokoso towi kolokomoi, noko kopokoiyau nokowoi noko ititouni nokowoiso. Sa mani, tamukonomoi, molo itouniyaimoso aluwai nokowoi molo koiyauso aluwai nokowoiso tokuno kolokomoi. ⁴⁶ Noko, toiyo no tomulu

unu manonuwo no, toisoso mulu ukakinuwomo, Kotoyo no moloi uwokomo itouniyaimo monoi, siyokuno iyali mulu uku foli monoi no? No mo siyoli hani muwoi. Molo koiyauso aluwai noko mani, ainoso mulu tuku manono, totaini siyokutono iyali monoi. Moi uo noko, toi mani, na pa mulu uku manowo, no monoi no Koto mo itouniyaimoso uwokomoinuwomo, suo foli monoi mo. ⁴⁷ Siyokuno iyalisoso woli iyali kolalakinuwomo, no mo siyoli hani muwoi. Mulumolo luwai somiso noko mani, ainoso tokolalalo manono. Moi uo noko mani, woli iyali na pokolali manowo. ⁴⁸ Moini Apono kumokiso ni you tolo no, to mo itouniyaima itouniyaimo nali no. Moi mani, totani mulu komiyai na pako si manowo.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso mo.

6

Noko fasiko aino imo.

¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Moiyo atiyaiso. Afonimai nokoso fasikakinuwomo, noko nokolaloni molo timai mo noiyo fasikaloiwo. No mo noko sisiyoli si mulu saso. Noko nokolaloni molo timai fasikakinuwomo, moini Apono kumokiso ni you tolo no, to mo pa molokikomoinuwoso, suo foli monoi mo pa fasikomoinuwoso. Wosu woso fasikalo mo waliyo.

² Topoko nokoyo mo noko tikauko manono. Ikauko manono mo; noko nokolaloni molo timai

mo tofasikalo manono, ilolu somiso nokoso. Ainoso tiyo manono, lotu nufa poiwoiso molo kwa-maiwoi. Asuwo noko nokolaloni molo timai noko sisiyoli si mulu saso. Motuwa na timonukuwo. Noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ³ Ilolu somiso nokoso fasikakinuwomo, wosu woso na pa fasikowo. Wonikaluso noko nokolaloyo aiko kwaikomoinuwo. ⁴ No monoi no wosu woso pa fasikowo. Apono mo wosu woso fasiko monoi mo sai, na molokikomoinuwomo, suo foli monoi mo na fasikomoinuwomo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Kotowoi imo lukaso ni aino imo.
(Luko 11:2-4)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ti monoi na ikoki, “Topoko nokoyo Kotowoi imo tolukaso ni si liyaimoi, noko nokolaloni molo timai, lotu nufa poiwoiso molo touwokonimaiwoi. Noko sisiyoli si mulu saso, toi mo, no monoi no. Ulai ya motuwa na timonukuwo, noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ⁶ Nono mo noko siyoli tolo mulu noiyo yoi. Kotowoi imo lukaso niyakinimo, ulololi si nu poiso na pa asikaiyo ti. Nokoyo ki somiso nokotaso na pa lukaso ni, nani Aponoso. To mo sai, nonani mulu monoi mo, na molokikomoinimo, suo foli monoi mo na fasiyoinimo.

⁷ Kotowoi imo lukaso niyakinuwomo, afonimaiso imo isoiso noiyo lukaso iwo,

mulumolo luwai somiso noko komiyai. Na tiyamo, “Imo isoiyaso imakikonimo, Kotoyo mo na fasimokoimo.”⁸ Toini moloso noiyo aluwaikoiwo. Hani hani uwofa sinuwo mo, Apono mo sai. Imo lukaso ni somisomai to mo sai. No monoi no afonimaiso imo isoiyaso noiyo lukaso niyoiwo.

⁹ Noino na pa lukaso ni manowo, Kotowoi,

“Koini Apou, kumokiso tiyou yousini. Nono mo itouniyaima itouniyaimo nokota. Nani siyolo mo na tokaluwaiyalounoki.

¹⁰ Na posamukumoka tumo. Asi si noko koi mo nani mulusoso aluwai mulu monoi na tiyonoki, kumoki nokoyo komiyai no taluwai manoni no, kumokiso.¹¹ Ulo siyamai koloni saiso saiso na pa nimokomoi.

¹² Nokoyo kopokoiyau komomokakinomo, koi mo imowoi muwai, waliyo. Nono mani, kokaini molo kopokoiyau monoi imo mo na pa tokosokiko.¹³ Sokolo Nokota Wai monoi na pa samukumokomoi, aiko ainikomomoko ifoluwaimokoi. [Nonosu mo aniyopa poi poi tosamukumoko manoni, amiso na totolokaino manoni, Siyoli Nokota nali no, aniyopa poi poi. Motu nali no.]”

¹⁴ Na pukwaimonowo. Kopokoiyaukomo foli monoi mo nokoso iko somiso mo, moini Apono, kumokiso ni you tolokaino no, to mo moini molo kopokoiyau monoi mani, imo mo futo.¹⁵ Ulai moi mo imo tokosokiko somiso mo, moini Apono mani, moini molo koiyau foli monoi imo mo futo muwai, amai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Koloni au au aino imo, Kotowoi lukaso ni monoi.

¹⁶ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Topoko noko iyali mo koloni au au tiyo manono, Kotowoi lukaso ni monoi. Ulai amuwaso tosimoi, noko nokolaloyo kwaiko monoi, koloni au au na tosiwo, Kotowoi tolukaso niwo. No mo noko sisiyoli si monoi tiyo manono. Motuwa na timonukuwo. Noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ¹⁷ Ulai nono mo koloni au mulu yakinimo, Kotowoi lukaso ni monoi mo, amuwaso noiyo, amu moloso na pako uluwa, kou woti iwoyo komu suwoso na pa louwoko. ¹⁸ No monoi no noko nokolalo no moloi saino monoi, koloni au totoloniwo? Nokoyo ki somiso nokota saso mo sai, nani Apono mo. To mo sai, nani mulu monoi mo, na molokimoinimo, suo foli monoi mo na fasiyoinimo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Ilolu i mulu aino imo.
(Luko 12:33-34)

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ti monoi ikoki, “Asini hani hani ilolu i mulu monoiso mo noiyo yoiwo. No mo alopu sosomu kopokoiyauyo no sosomuwakokai, toliki toliki na si. Siyai mo polamoko nokoyo wosu woso tiwaimoko manono. ²⁰ Kumokini hani hani ititounisoso na pa iwo. No mo tolikikowoi muwoi, alopu sosomuyo no sosomuwakowoi ilolu muwoi. Polamoko nokoyo polamokowoi muwoi. ²¹ Nokoyo ilolu mo nuso isikokai mo, to mo nonani nuso mano mulu saso. Kumokiso isikokai

mo, kumokiso amiyo mulu saso.” Siyokawi imo mo aino na ikoki, Isiso mo.

*Molo ti mo auni lamu ta komiyai aino imo.
(Luko 11:34-36)*

²² Nosai no mo na ikoki, “Nokoni molo ti mo lamu ta komiyai towi kolo, tani au poiso. Molo ti mo itouniyaimoso tanakinomo, mulu mani, saponiwoi na tanoimo. ²³ Ulai molo ti koiyauso tanakinomo, mulu mani, folosu na tanoimo. Nonani folosumono mo soliyakiso na tanoimo, mulu mo fupiniyaimo kolo somiso mo.” Aino na ikoki.

*Noko sisiyoli tini mi tiwoi ano aino imo.
(Luko 16:13)*

²⁴ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Ulai mi nokota no noko sisiyoli tini mi tiwoi no moloi ano monoi? Aino yakimo, siya monoi mo mulu atolokomo unoimo, siya monoisu mo mulu un-oimo. Kotoso aluwaiyakinuwomo, asini hani no moloi aluwai monoi, moi no?” Noko nokolaloso aino na ikoki.

*Mulu kolikali aino imo.
(Luko 12:22-31)*

²⁵ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “No monoi no ya timonukuwo. Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo, momaini si monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no haniso tonokoni, woi? Haniso tosikokoni, woi?” Ulai mulu noiyo kolikalikaiyoiwo, momaini au monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no tuno no haniso asisiko monoi, woi?” Ulai sinono no koloni saso? Au no ulai kouwo saso? ²⁶ Uo, puwoso no tofufuimuwano manono no, toi monoi

na pomulumoloko ukuwo. Uo mo aliyoli ali pa tikai manonosu, isini aliyoli pa ti manonosu. Koloni isikokai nu mo uwofa. Ulai kumokiso you tolokaino nokota, moini Apono mo, tosu mo na tonikomoi, koloni mo. Noko nokolalo moi mo uoso na tosouwaiko manonuwo. No monoi no moi mani, Kotoyo na tosamukukomo manonuwo. Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo. ²⁷ Kalo monoi mulu kalo mo, moi nokota siya no ulai ti monoi no alu komiyai no moloi wiyono monoi?

²⁸ Moi no hani monoi mulu tokolikali manonuwo, tuno kou mulu monoiso no? A uso na pomulumolokowo. Afonimaiso na tofofoliko manono. Toini mi anosai muwoi, afonimaiso nali. ²⁹ Ulai ya timonukuwo. Solomono mani, kou ititouni nokota toku no toloki no, ulai tani kou mo a uni kou komiyai muwoi. Wiyou, a uyo souwaikino. ³⁰ Motu na, sosono mo konoiso monoiso kiso totoloko. Amuwoi mo isiko utoinomo, taso. Nonani sosonosu Kotoyo tokouwokokaimoi. Moisu mo sosonosu na tosouwaiko manonuwo. No monoi no mo Koto mo na tosamukukomo manonuwo. Moini mulumolo luwai mulu no, a, koufasu, woi? ³¹ Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo. Noiyo mulumoloko manoiwo, “Moi no konoiso tonokoni, woi? Iwo mani, haniso tosikokoni, woi? Tuno no haniso tasisikokoni, woi?” Ainoso muwoi. ³² Mulumolo luwai somiso nokoyo ilolu mulu monoisu tiyo manono. Moini Apono kumokiso ni you tolokaino no, to mo sai, afonimaiso sakinuwomo, no monoi no fasikomoinuwomo. ³³ Hani hani ilolu mulu noiyo yoiwo. Kotoyo samukukomo mulu monoi saso na

pa yo manowo, tani molo itouniyaimoso aluwai mulu monoi mo. Ainoso yakuwomomo, hani hani mani, nikomoinuwomomo. ³⁴ No monoi no mo amuwoi monoi mo mulu noiyo kolikaliiyo. Amuwoi monoi mo amuwoi monoi. Kono monoisu na pomulumolokowo.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso mo.

7

Noko siyani molo koyau monoi lukasowoi muwoi, nonani aino imo.

(Luko 6:37-38, 41-42)

¹ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Noko siyai monoi noiyo lukaso ukoiwo, “Kopokoyauwo.” Wonikaluso momaini molo kopokoyau foli monoi mani, Kotoyo yomukaiyoimo. ² Molo koyau aluwai foli monoi imo lukaso ukakuwomomo, Kotoyo mani, yomu unoinuwomomo. Uo imo lukaso ukakuwomomo, Kotoyo mani, uo imo yomu unoinuwomomo. Koufaso lukaso ukakuwomomo, Kotoyo mani, koufaso yomu unoinuwomomo. ³ Noko siya monoi noiyo iyamoiwo, molo koyau aluwai foli monoi mo. No mo molo kukumo koufa komiyaisu. Ulai nono mani, molo koyauso yapoli na taluwai manoni, molo kukumo soliyaki komiyai tanokaino, a soliyaki topi. ⁴ Hani monoi siyokunoso timoni, “Woli, yo mo kukumo koufa tafoliwainoki, nani moloso.” Ulai nono mani, a pokamono siyoli pa tokiniso, nani molo tiso. ⁵ Nono mo imo topoko nokota nali, nona amu monoi tiyomuni, noko itouniyaimowo. Molo koyauso aluwai nokota na, nono mo. A

pokamono siyoli nani molo tiso no tanokaino no, no mo na pafoli taikiyo, toku mo. Namolimai mo waliyo foinalikoinimo, siyokunoni molo kukumo pa afoliwai.

⁶ Kotoni imo kulalikai nokoso noiyo aiyolokoiwo. Aiyolokakinuwomo, aluwouyo noko tukuwoli komiyai uwokaikomoinuwomo. Kotoso namoliyo alosimokai nokoso mani, noiyo aiyolokoiwo. Aiyolokakinuwomo, no mo fuso kouwoko komiyai. Kou ititouniyo no fu no moloi kouwoko monoi? Kou mo totowitolokono, na tuwokaikono, asi topamu saso tosi. No monoi no imo kulali nokoso mo noiyo aiyolokoiwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Kotoso utolumo aino imo.
(Luko 11:9-13)

⁷ Ulai ikoki, Isiso mo, “Kotoso na pa utolumo manowo, no monoi no nikomoinuwomo. Na pa ikolikalowo, no monoi no kokoinuwomo. Itu lotiso pa ukou ukou nimo manowo, no monoi no itu na kolali uninuwomo, Kotoyo, moini imo kwaimoinuwomo. ⁸ Noko mo Kotoso haninoi monoi utolumo manakimo, nonani hani na aninoimo. Nokoyo haniso ikoliyalakimo, na kiy-oimo. Nokoyo itu lotiso ukou ukou nimo manakimo, itu na kolali unoimo, imo kwaimoimo.

⁹ Apitono iyali moi ni tosinuwo no, moi mo na pukwaimonowo. Aluyo apitonoso imo mo, “Tiya tokalomono, tuo pamono.” Ulai apitonoyo no tomokiso no moloi anoni monoi, aluso no? Wiyounali. ¹⁰ Ti monoi timo, apitonoso, “Tiya tokalomono, la pasomono.” Ulai momai koyau no moloi anoni monoi, apitonoyo no, aluso no?

Wiyou nali. ¹¹ Ulai mulu kopokoiyau noko moi mo, itouniyaimo hani suomosono monoiso toniko manonuwo, momaini alaloso. No monoi no moi mo sai, moini Apono mani, kumokiso ni you tolo no, to mo hani hani ititouni na tonikomo manonuwo, totaso utolumo manakinuwomo. ¹² Moi mo nokoyo fasikomo mulu monoi tiyo manonuwo. No monoi no nokoso pa fasiko mano liyaiwo. Ni mo Musini ami imo folosaiwoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imo folosaiwoi.” Aino ikoki, Isiso mo.

Molo mumukufa aino imo.

(Luko 13:24)

¹³⁻¹⁴ Ti monoi na ikoki, “Noko uwokaiko molo mo tofu siyoli. Noko nokolalo molopoi mo nonani moloso taluwaiyalo manono. Itu loti mani, soliyaki na. Momaisu mo itu loti mumukufaso na potiwo. Aniyopa poi poi sinono molo mo mumukufa, siyoli muwoi. Noko molopoi tokiyali manono. Siyasonuso tonumoi.” Aino ikoki.

Imo topoko noko aino imo.

(Luko 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Atiyaiso, imo topoko noko monoi. Tima tumo liyai manonuwo, “Koi mo Kotoni muluyosu imo na tolukasija tumonukuwo.” No monoi no moi siyaiyo iyamoinuwomo, noko ititouniwo, sipo koloni komiyaiwo, uowoi muwoi. Ulai toini mulu poiso mo uo mulu mo yapoli na, asikoiyo aluwou komiyai. ¹⁶ Totaini moloso atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Molo itouniyaimoso poi taluwaino. Moloji woi? Ulai molosu aso no si wamo no moloji si

monoi? Sosiwoi sosono mo sipoki wamo ititouni mo pa tosimois. ¹⁷ Noinoso nali, a koiyau mo a wamo kopokoiyau na tosimoi. A ititouni mo a wamo ititouni na tosimoi. ¹⁸ A koiyau no a wamo ititouni no moloi si monoi? A itouniyaimo no a wamo kopokoiyau no moloi si monoi? ¹⁹ A mo a wamo si somiso mo, iko taikiyoimo, taso na utoimo. ²⁰ Noinoso nali, imo topoko nokoni moloso atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Molo itouniyaimoso poi taluwaino, molo koiyauso poi taluwaino.

²¹ Noko nokolalo molopoi mo tokaluwaimono manono, “Koini Siyoli Nokota, koini Siyoli Nokota.” Ulai siyaisoso samukukoimo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo. Siyai mo afonimaiso tokaluwaimono manono. Siyaisu mo yani Apou, kumokiso ni you tolo no, tani mulusoso taluwai manono. Toisoso na samukukoimo, to mo. ²² Asi fokumomai mo noko nokolalo molopoi mo imonoinomo, “Koini Siyoli Nokota, koini Siyoli Nokota, koi mo nani imo na posasoko manokinoki, nani amiyo mo. Nani amimai koi mo popuwa na pamiyaikiyokalo manokinoki. Mulu ifolaluwawoi miwoi pano manokinoki, nonani amiyo.” ²³ Nomai no mo; siyoliso na ikoimo, “Yo mo moi monoi mo sai muwoi. Imo kulali noko, moi mo. Soi suwo, na ponuwo.” Aino ikoki.

Nu tiwoi kololi aino imo.
(Luko 6:47-49)

²⁴ Isiso mo ulai ikoki, “Yani imo ni tolukasinukuwo no, nonani imoso kwai itouniyaimakimo, nokoyo, to mo muluwoi na.

Tomokimai nu ko nokota komiyai. ²⁵ Sa mo tamukono, iwo usoiyoy siyoli totumo, imonu siyoliwoi. Iwo miyo nu louwa tusainiyaikiyo fu. Ulai pa takokonoso. Tomokimaiso na toloki, amiso, no monoi no nu mo akokonowoi muwoi. ²⁶ Ulai yani imo mo iyoyoso kwaimonokaiyakimo, to mo muluwoi muwoi, upoimai nu ko nokota komiyai. ²⁷ Sa mo tamukono, iwo usoiyoy siyoli totumo, imonu siyoliwoi. Nu mo iwo miyo tusainiyaikiyo fu, na takokono. Na totokolitoloko.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo mo.

²⁸ Nonani imo iko uwai; ukouniyaiko noko nokolalo kufaukoki, totayo aiyoloko monoi.

²⁹ Moloi monoi woi? Musini imo sai sisiyoli noko komiyai aiyolokowoi muwoi. Isiso mo mulu ifolaluwawoi nali no, no monoi no aiyoloko itouniyaimoki.

8

Isiso yo uluo uwokaikai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Mako 1:40-44; Luko 5:12-14)

¹ Nosai no mo; Isiso mo yusai amukonoki. Wiyoy, noko nokolalo molopoi aluwainiyo konokino.

² Amukonoki mo; uluoyo uwokaikai nokota mo na losiyaiko yousa tumoki, Isisoni aumai. Na imoki, “Noko Siyoli, yo no waliyo titouniyaimomononi?”

³ Nosai no mo; Isiso mo nainoyo na akaikomoki, na imoki, “Yo mo waliyo na tiyomu, noko itouniyaimo na totoloni.” Imoki mo; lolai siyaso

uluo mo na kokamokoki. ⁴ Imo taikiyoki, Isisoyo mo, “Noinaninoi aino imo noiyo ikaloi. Nani au mo lotu samukuko nokotaso na powiyononinano. Kotoso pakononinano, nonani hani mo toku Musiyo no yomukaiki no. No monoi no noko mo sai, nani uluo mo kokamokokai, noko itouniyaimo na totoloni.”

Polimano nokota siyolini mi ano nokota itouniyaimokai aino imo.

(Luko 7:1-10)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo Kopanaumo nokonuso lotiki. Lotiki mo; polimano samukuko nokota siyoli, Lomo nokota nali no, to mo tumoki, na utoluma tumoki, ⁶ “Siyoli Nokota, yani mi anomono nokota mo ai tuwo, nuso amai tanokaino. Au mo nomoli nomolikomokai, naino fonawoi mani, yau yau nomolikokai, iyanoko siyoliwoi na.”

⁷ Nosai no mo; Isisoyo na imoki, “Ya amai titouniyaimano.” ⁸ Ulai polimano samukuko nokota siyoliyo mo imoki, “Siyoli Nokota, yani nu poiso no nono no moloi loti monoi? Yo mo noko itouniyaimo muwoi. Imoyoso na piyomu, yani mi ano nokota mo waliyo na toloimo. ⁹ Yo mani, noko siyani fiyo wosuwoimai totolo. Polimano noko siyai mo yapoli na si, asani fiyo wosuwoimai tosi. Yo mo siyaso imo mo, “Na pomoi,” to mo na tomoi. Noko siyaso imo mo, “Potumo,” to mo na totumo. Yani mi ano nokotaso imo mo, “Mi na pano,” to mo mi na tano. Noinoso nani imoyosu titouniyaimoni, yani mi anomono nokotaso mo.”

¹⁰ Isiso mo tani imoso kwaimoki mo, na mulumoloko manoki, aluwai nokoso ikoki, “Ya motuwa na timonukuwo. Ninani nokota mo waliyo na tomulumolo luwaimono, siyoliso nali. Isolilo noko moi mo siyoliso pa tomulumolo luwaimononuwoso.

¹¹ Ya timonukuwo. Noko nokonu noko molopoi mo yoso mulumolo luwaimonoinomo. Wiyou, molopoi nali, na ti liyaiyoimo, ulo amiyo asisaiwoi ulo amukono asisaiwoi. Na ti liyaiyoimo, yani samukuko nokonuso mo, kumokiso ni toi no. Apolofamo iyaliwoi no fasika tumoinomo, Isakowoi Yokopowoi.

¹² Ulai Isolilo noko moi mo Kotoyo no louwa tosamukukomonuwo no, moisu mo amiyaikiyokomo taikiyoinuwomo, folosumono asiso monoi kiyokomo taikiyoinuwomo. Wiyou, sasonuno soinuwoimo, i mo sisikomo soinuwoimo.” Noko nokolaloso aino ikoki.

¹³ Nosai no mo; Isisoyo polimano samukuko nokota siyoliso na imoki, “Soi su, na pomoi. Yo mo na tiyo. Ulai afonimaiso? Yoso na tomulumolo luwaimononi.” No monoi no tani mi ano nokota mo lolai siyaso itouniyaimoso na toloki.

Isisoyo Saimo Pitani amokitono itouniyaisokai aino imo.

(Mako 1:29-31; Luko 4:38-39)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo Pitani nuso lotiki. Lotiki mo; Pitani amokitonoso kosoki, au momono ai tasoki. ¹⁵ Nainosai na komisoki, ai mo futo. Na auwonisiyouki, koloni ta nononiki, Isiso monoi.

*Isisoyo ai ai noko ititounikai aino imo.
(Mako 1:32-34; Luko 4:40-41)*

¹⁶ Nosai no mo; upimoso popuwayo uwokokai noko nokolalo molopoi kiyokoma tumo liyaikino, Isisoni auso. Tani imo monoisu popuwa mo na uloloniyo fu liyaiki, nokoni au poisai. Ai ai noko mani, na ititounikaiki, ai ai noko komaso mo. ¹⁷ No mo afonimaiso muwoi, Kotonu imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

“Ai ai saloso uwomokoki, ai ai kopokoiyau mo. Yasoi na ilomanoki.”

*Nokoyo Isisoso aluwai monoi louwa aino imo.
(Luko 9:57-60)*

¹⁸ Wiyou, noko nokolalo mo molopoi, tani auso pukumo fiyaima tumokino. Isiso mo kwaikaloki, siyokutono iyaliso ikoki, “Soiwo, iwo ilo au-saimiso totikoni.” ¹⁹ Ikoki mo; Musini imo sai siyoli nokotayo ima tumoki, Isisoso, “Aiyolokomomoko nokota, ya taluwainoki. Isoni ausoni liyaiyalo manakinimo, yowoi foiya na aluwaiyalo manoikimo.” ²⁰ Ulai na imoki, Isisoyo mo, “Asikoiyo aluwou mo asi i poiso tosi liyai. Asi i mo totaini nu na. Uo mani, niyou poiso tosi liyaimoi. Yosu mo nuwoi muwoi. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, yo no nu haniso tano monoi? A, nono no waliyo taluwaimononi? Toku na pomulumoloko ki, waliyo poimo, wiyou poimo, aluwaimono monoi mo.”

²¹ Nosai no mo; siyokutono siyayo imoki, “Siyoli Nokota, nono no waliyo timononi, yo mo toku apou yau tai unano. Ai unu uwai, na

aluwaiyoikimo.” ²² Ulai Isiso mo na imoki, “Tofolo, mulumolo luwaimono somiso nokoyo noko yau yau aiko ukanowumo. Nono mo yoso na paluwaimono.”

Isisoyo imonu alukimo aino imo.

(Mako 4:36-41; Luko 8:22-25)

²³ Nosai no mo; Isiso mo ayouso folamiyo konoki. Siyokutono iyali mani, na aluwaikino, ayou moloso. ²⁴ Alomakokino. Amai alomako manokino mo, wiyou, imonu siyoli mo na auwonyouki. Iwo mi siyoli na tolauki, ayouso louwa komikoki. Ulai Isiso mo ulololi na tanokainoki. ²⁵ Na lusiyaikiyokino, imokino, “Oi, Noko Siyoli, na pofasimoko. Aumoifaso iwoyo totukuwoli solimoko.” ²⁶ Ulai ikoki, Isiso mo, “Hani monoi tokokolokomonuwo? Hani monoi pa to mulumolo luwaimononuwoso?” Ikoki mo; na auwonyouki, imonu siyoliwoi iwowoiso na ikauki, imo amiso, “Wosu woso.” Na tolosuwaki, imonu mo, iwo mi mani, futo. ²⁷ Mulumoloko manokino, siyokutono iyaliyo, totai amu lukasikuwanokino, “Hani nokota, woi? Imonuwoi iwowoi mo tani imoso na kwaimono.”

Kwalu kwalu nokota tiso popuwa amiyaikiyoko wati aino imo.

(Mako 5:1-17; Luko 8:26-37)

²⁸ Nosai no mo; imonu mo uwai; Isiso iyali mo iwo toku ilo ausaimi fiyamosiyanokino, Kotalo nokoni asiso. Asi tolongo nokota ti mo Isisoso na kiya tumokino, popuwawoi nokota ti na. Noko yau yau aiko uku asisai tumokino. Totini uo mi mo siyoli, no monoi no noko nokolaloyo nonani molosai pakoso ponu manokiso. ²⁹ Popuwayo

noinomo Isisoso siyoliso na ima tumokino, “Nono mo Kotoni alu. Hani monoi totumo unumokoni? Suo foli monoi imo mo amai, namolisai. Lolai no iyanoko no hani monoi tuwomoka tumoni?” Aino imokino, kwalu kwalu nokota ti mo.

³⁰ Aumoifa, aluwamai muwoi, aumoifa mo fu molopoi mo asi pono siki. ³¹ No monoi no popuwa iyali mo Isisoso imalokino, “Noko tini ausai amiyaikiyomokakinimo, funi au poiso na pako kwaiya kiyomoko taikiyo.”

³² Nosai no mo; na iko taikiyoki, “Na ponuwo.” Iko taikiyoki mo; noko tini ausai mo na utukaikokino, funi au poiso na uloloniyo tiki. Tiki mo; fu komaso mo koli siyolisai fufumuwana konoki. Iwo toku iwoso usukunalo kono liyaiki, na tukuwoli soliki, yau yau.

³³ Nosai no mo; fu samukuko nokoyo uloloki, nokonuso uloloniyo tiki. Ainonani monoi imo lukasika tikino, popuwawoi nokota ti aino imo monoi. ³⁴ Lukasikokino mo; tolongu noko komaso noko mo Isisoso kiya tumokino, na ima tumokino, “Koini asisai mo na putukaimoko, na pomoi.”

9

Naino fona nomolikomokai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Mako 2:1-12; Luko 5:17-26)

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo ayouso ti monoi folamuwanoki, ifou nuki, iwo toku ilo ausaimiso, totayo yousimosiso. ² Nosai no mo; naino fona nomolikomokai nokota mo molo tokosimai soku-niyo tumokino. Isiso mo toini mulu poiso kokoki, totaso mulumolo luwaiso. No monoi no mo

nomolikomokai nokotaso na imoki, “Woli, mulu noiyo kaloi. Yo mo imo mo futo, nani molo koyau monoi imo mo.”

³ Ulai Musini imo sai sisiyoli noko siyai mo to-taini muluyoso mulumolokokino, “Ninani nokota mo Kotoso talisiyoli, woi.”

⁴ Toini mulu mo sai, na ikoki, Isiso mo, “Mulu koyau mulu no hani monoi tomulumolokonuwo? ⁵ Yo mo nokoso mulu koyau afoliwai monoi imo mo, moiyo pimononuwo, “Topokoniwo.” Ulai ya imakimo, “Pauwoniyau, na poliyai,” nosai no molo imono monoi topokoni? ⁶ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo mulu ifolaluwawoi nali, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo yapoli, yo mo. Ya towiyononinukuwo, moiyo saino monoi.” Ikoki mo; naino fona nomolikomokai nokotaso na imoki, “Na pauwoniyau, nani molo tokosi palomako, nuso na pomoi.” Aino na imoki, tani ami mo noko nokolaloso wiyoti monoi, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo.

⁷ Imoki mo; naino fona nomolikomokai nokota mo na auwoniyauki, nuso na manoki. ⁸ Noko nokolaloyo nonaniso no kwaikino mo, na mulumoloko manokino. Kotoni siyoloso kaluwaiyaloukino. Ulai afonimaiso? Noka noko mo mulu ifolaluwawoi na tolo.

Matiyu aliyoniyalomano aino imo, Isisoso aluwai monoi.

(Mako 2:13-17; Luko 5:27-32)

⁹ Nosai no mo; Isiso mo manoki manoki, takiso muwoni i nokotaso na kiya tumoki, takiso nuso yousikainoso. Tani siyolo mo Matiyo. Na imoki,

“Kuku, yoso na paluwaimono.” Imoki mo; na amufuki, Isisoso na aluwaiki.

¹⁰ Aluwai manoki mo, Matiyuni nuso koloni no sanoki. Takiso muwoni i noko kopokoiyau noko molopoiwoi molo koiyauso aluwai noko molopoiwoi, toi mani, no fasika tumokino, Isiso iyaliwoi. ¹¹ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo no fasikoso kwaika tumokino, totani siyokutono iyaliso na ikokino, “Moini aiyolokomo nokota no hani monoi tono fasiko, takiso muwoni i noko kopokoiyauwoi molo koiyauso aluwai nokowoiso no?”

¹² Nosai no mo; Isiso mo nonani imoso kwaikoki mo, na yomuki, “Ai ai somiso noko mo tokotani auso pa tonumoiso. Wiyou. Ai ai noko saso na tonumoi, tani auso mo. ¹³ Hani monoi pa tosainonuwoso? Kotoni pukoso na pa kokanowo. Noino na tiyomuko,

“Yo mo koloniyo utumono monoi mo wiyou.

Noko nokolaloso fasikonuwo mo waliyo.

Mulu na pukuwo, suomoso monoiso na pa fasikanowo.”

Motu na tiyomuko. Yo no noko ititouni nokoni mulu alosoko monoi tumo noiyo? Noko kopokoiyau nokoni mulu alosoko monoi na tumo.” Aino na yomuki, Isiso mo.

Tokumi molowoi tonofalo molowoi tomasiko somiso aino imo.

(Mako 2:18-22; Luko 5:33-39)

¹⁴ Nosai no mo; Iyononi siyokutono iyali mo Isisoso kiya tumokino, na imokino, “Moloi monoi woi? Koiwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, koi

mo koloni au au na tosimosinoki. Ulai nani siyokuno iyali mo koloni au au pa tosimoisoi.”

¹⁵ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Toi mo mulu kolikaliwoi muwoi, no monoi no koloni au au pa tosiso. Toi mo noni kauso nokotani siyokutono iyali komiyai. Tolo fasikomaiso, nomai no koloni wasi popo na totoi. Mulu no moloi kolikali monoi? Ulai namolimai mo nonani nokota mo noko siyaiyo komi kausiyakinomo, siyokutono iyalini aumai mo uwofa toloimo, nomai no koloni au au na soimo, mulu na kolikaliyoinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹⁶ Ti monoi na ikoki, “Tuno tonufuwaso no moloi tokosano monoi, tokumi tunoso moloi topolimo monoi? Aino piyo mo, nonani tuno tokosanofayo tokumi tuno mo popoliyaliyaiko taikiyo, i loluwa siyoli na potoi.

¹⁷ Ninoino mani, nokoyo pa tiyomoiso, molo wamo ito iwo tonofalo mo tokumi koloni tuno-mai soluki muwoi. Nokoyo ainonani piyo mo, molo wamo ito tonofalo mo tokumi tuno mo na popoliyaliyaikaiyo kono, asiso posolitolomo. Koloni tuno no mani, na popoliyaliyai taikiyo. Noko mo molo wamo ito iwo tonofalo mo koloni tuno tonofalomaiso na tuwolikomoi. Molo wamo ito iwo tonufuwa mo koloni tuno tonofalomai mo itouniyaimoso na totoi.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isisoyo nokolalo ti ititounikai aino imo.

(Mako 5:22-43; Luko 8:41-56)

¹⁸ Isiso mo nonani imo mo amai piko tolo manoki mo, nokotalo mo tani auso alokomu losiyaika tumoki, na imoki, “Yani alu mo lolai na kaloso, woi. Ulai nainoyosu na pokomisa tumo, waliyo na tolosoimo.” ¹⁹ No monoi no

Isiso mo na aluwaiki. Siyokutono iyali mani, na aluwaikokino.

²⁰ Apitonoso louwa aluwaiki. Louwa aluwaiki mo; nosai no mo noni mo wosu woso tolosa tumoki, totani namolisai, nufaisoyo uwokaisokai nukonu mo. Aisamu mo molo tiwoi mo nonani aiyo puwosokai manoki. Totani namolisai wosu woso na tolosa tumoki, tani tuno sopoulos na komiki, tuno unusai. ²¹ Totani muluyoso mulumolokoki, “Yo mo tani tunosai komiyakimo, waliyo na toloimo.”

²² Ulai namoli moloso monoi na kwaisoki, Isiso mo, na isoki, “Woli, mulu noiyo kaloi. Waliyo to-mulumolo luwaimononi, no monoi no mo waliyo na totoloni.” Lolai siyaso nufaiso ai mo futo, waliyo na tolosoki.

²³ Nosai no mo; yasoi, alu kaloso nokotani nuso monoi. Nu mo komama tumokino, nokoyo louwo uwoko siso kwaikalo tumokino, sonukuso mo wiyoyu, siyoliso nali. ²⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Fuwoi, na pokiyomonowo. Alu mo yau muwoi, ulololi totaso.” Ulai na soluwaikino. ²⁵ Noko nokolalo mo sofuwamo uwai; na lotiki, nu poiso. Alu yauni nainosai na komisoki, na auwonisiyouki. ²⁶ Alu yausai auwonisiyou aino imo maliyali liyaiki, nokonu nokonuso.

Isisoyo molo kau kau nokota tiwoi ko lop-umokai nokotawoi ititounikai aino imo.

²⁷ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokonuso utukaimoki, na manoki. Molo kau kau nokota ti mo na aluwaikino, siyoliso na imalokino, “Nono mo Toiwini nakosai, moini aniyopa siyolini nakosai. Koti na pomulu unumoko, na pofasimoko.”

Aino imalokino. ²⁸ Imalo manokino mo, nu poiso lotiki, Isiso mo. Toti mani, na aluwainiyo tikino. Isiso mo na ikoki, “Moti mo yoso mulumolo luwaimonakinuwomo, waliyo na toloinuwomo. Motini mulu no yoso no yapoli tomulumolo luwaimononuwo?” Na fowakino, “Siyoli Nokota, nasu, na tomulumolo luwainoki.”

²⁹ Nosai no mo; totatini molo ti mo nainoyo na ufiyaikoki, na ikoki, “Na tomulumolo luwaimononuwo, no monoi no tuwokomo itouniyaimonukuwo.” ³⁰ Ikoki mo; waliyo na foinalikokino. Na ikikoki, “Atiyaiso, nokoyo ninani monoi aiko sainoino.” ³¹ Ulai toti mo asiyofoloso amufukino, Isisoyo totatiso fasiko aino imo monoi lukasikalo manokino, nokonu nokonuso.

³² Totiyo amufu manokino mo, nokoyo ko lopumokai nokota mo Isisoni auso kiyoma tumokino, popuwayo uwokaikai nokota mo. ³³ Nosai no mo; Isisoyo popuwaso na amiyaikiyowaiki, no monoi no ko lopumokai nokota mo waliyo na lukasiki. Wiyou, noko nokolaloyo mulumoloko manokino, iyamoki, “Moloi monoi woi? Toku mo ainonani mo kiwoi muwoi, Isolilo asimai mo.” ³⁴ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo piyamoki, “Popuwa mo tani amiyo pa tamiyaikiyokosowo, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo na tamiyaikiyokomoi, Sokolo Nokota Waini amiyo.”

Isisoyo mulu uku mulu aino imo.

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo nokonu nokonuso liyaiyalo manoki. Noko nokolaloso aiyolokalo manoki, totaini lotu nu lolofa poiso. Kotoyo

samukuko imo itouniyaimoso lukasikalo manoki. Hani hani ai ai kopokoiyau saloso uwoko manoki mo, ititouniso waliyo na siki. ³⁶ Ukouniyaiko noko nokolaloso kokaloki, mulu na kalo ukuki. Ulai afonimaiso? Toi mo mulu kolikalikai, mulumolokowoi muwai. Sipo koloni komiyai, samukuko nokota mo uwofa.

³⁷ No monoi no mo, siyokutono iyaliso siyokawi imo na ikoki, “Noko nokolalo molopoi mo Kotoso mulumolo luwai monoi louwa, ulai toi mo sai muwai, toi mo sosoli. Toi mo isini aliyoli molopoi wamokokai komiyai na si, ulai isi mi ano nokota mo iya tumowoi muwai. Isi mi ano noko mo pounu muwai, no monoi no. Isi mi ano noko mo Kotoni mi analomano noko nali no, pounu muwai, ³⁸ no monoi no Koto Siyoliso na pa imalowo, isi kiyo nokotasu, isi mi ano noko iko taikiyumo, isini aliyoli iyanowumo.” Aino ikoki, Isiso mo.

10

Kotoni imo lukasikalomano noko molo tiwai muwokokai aino imo, Isisoyo.

(Mako 3:13-19; Luko 6:12-16)

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na aliyonikoki, noko molo tiwoiso. Tiki mo; ami sisiyoli na nikoki, popuwa kopokoiyau amiyaikiyokalo monoi. Ai ai noko ititounikaiyalowoi monoi na nikoki.

² Kotoni imo lukasikalomano noko, noko molo tiwai no mo, totaini siyolo siyolo mo noino, totawoi nokotani siyolo mo Saimo, siyolo siya mo Pita. Siya mo Anotolu, Saimoni auwatono. Siya mo Yamiso, Sipitini awitono. Siya mo Iyono,

Yamisoni auwatono. ³ Siya mo Filipo, siya mo Patolumiyo. Siya mo Tomo. Siya mo Matiyu, takiso muwoni i nokota. Siya mo Yamiso, Alofiyani awitono. Siya mo Tatiya. ⁴ Siya mo Saimo siya, siyolo siya mo Siloto. Siya mo Yutaso Isokailiyo, Isiso uo nokoni auso kiyo taikiyo nokota. No mo Kotoni imo lukasikalomano nokoni siyolo siyolo na.

Mi analo monoi iko taikiyo aino imo, noko molo tiwoi nokoso.

(Mako 6:7-13; Luko 9:1-5)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo nonani noko molo tiwoiso na iko taikiyoki, amiso na ikoki, “Noko nokonu nokoni asiso noiyo nuwoiwo. Somaliya asi nokonu nokonuso mani, noiyo nu liyaiyiwo. ⁶ Isolilo nokoni ausoso na pa nuwo. Toi mo sipo koloni komiyai, samukuko nokotawoi pa siso. Wonikaluso aiko uwokaikoi. ⁷ Moi mo na ponuwo, noino na pikalo manowo, “Kumokiso you tolokaino nokota mo aumoifaso na samukukomoinuwomo.” ⁸ Ai ai noko nokolalo na pa ititounikaiyalowo. Yau yau noko mani, na pa lusokalowo. Uluoyo uwokaikokai noko mani, na pa ititounikaiyalowo. Popuwa na pa amiyaikiyoko uwokalowo. Kotoyo suomoso monoiso fasikomonuwo, no monoi no moi mani, suomoso monoiso na pa fasikalowo, noko nokolaloso.

⁹ Muwoniwoi noiyo ilomanoiwo. ¹⁰ Nuwakinuwomo, iwoi noiyo ilomanoiwo. Kwalomai monoi tuno noiyo ilomanoiwo, siyasonuso pa asisikiyouwo. Fona su mani, siyasonuso pa asisikiyouwo. Atouwoi noiyo losi

ilomanoiwo. Noko mo mi anoti mo, mi anoti foli monoi no niwumo. No monoi no hani haniwoi noiyo ilomanoiwo.

¹¹ Nokonu siyaso fiyamosiyakinuwomo, atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Nonani asi toloru nokota no itouniyaimo no noi? Nonani nokotani nusoso na pa simosiwo, ulololi mo, ainoso hani utukaimoinuwo, nonani nokonuso. ¹² Nuso takinuwo, toku na pa ikowo, toloru nokoso, “Mulu tomokiso na posi itouniyaimowo.” ¹³ Ititouni noko sakimo, toi mo nonani imo kwaimoinuwomo, na si itouniyaimoimo, mulu tomokiso. Ulai noko ititouni si somiso mo, pa si itouniyaimoiso, moi saso si itouniyaimoinuwomo, mulu tomokiso. ¹⁴ Ulai toiyo imakinuwomo, “Noiyo toiwo,” nonani nokonu na pa utukaimowo, moini imo kwai somiso mo. Fona asi kukumo pa kitotasokokaiyouwo, toini molo timai. Ulai afonimaiso? Toiyo imo kulali monoi nali no, imonuwo, “Koini nokonuso noiyo toiwo.” ¹⁵ Motuwa na timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Sotomo noko kopokoiyau nokowoi Komola noko kopokoiyau nokowoi, toi mo koufaso uwokoimo. Namoliyo alosikomo nokosu, toi mo soliyakiso na uwokoimo. Ulai koufa, soliyaki nali.” Aino ikoki, Isiso mo.

*Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Mako 13:9-13; Luko 21:12-17)*

¹⁶ Ti monoi na ikoki, “Na pukwaimonowo. Yo mo sipo koloni komiyai timo taikiyonukuwo,

asikoiyo aluwouni auso nu monoi. Kotoso mulumolo luwai somiso noko mo asikoiyo aluwouyo komiyai na louwa uwokaikomoinuwomo. No monoi no mo atiyaiso na pa siwo. Na pukwaiwo. Nuwo mo muluwoi na, atiyaiso toliyaiyalo manono. Wonikaluso nokoyo aiko wasoulaino. Moi mani, nuwo komiyai atiyaiso na pako liyai manowo. Ulai uo mo noiyo yoiwo. Anomu komiyai na pa siwo. To mo uowoi nokota muwoi, uo mo uwofa. ¹⁷ Noko monoi mo atiyaiso, wonikaluso kiyokomoinuwomo, uo imo aiko lukaso unoinuwo, nokotalo iyalini molo timai, lotu nu lolofa poimai aiko wasoulainuwo, moloyo. ¹⁸ Nokoyo uo imo lukaso unanoiuwomo, sisiyoli nokoso, komano nokoso mo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, no monoi no uwokomoinuwomo. Noko sisiyoli nokoni molo timaiso kiyokomakinuwomo, Kottoni imo mo waliyo pa posasoko wiyolukowo, toiwoi noko nokonu nokowoiso. ¹⁹⁻²⁰ Uo nokoyo kiyokomakinuwomo, mulu mo noiyo kolikaliiwo, hani imoso ikonuwowo. Imo mo moiyo pakoso posasokoinuwoso. Moini Apononi Mulu Itouniyaimo Nokotayo na posasoko wiyonoinuwomo, no ikakinuwo no.

²¹ Noko mo auwatono monoi komano nokoso uo imo lukaso unanoimo, toiyu tukolo yau imo mo. Apitonoyo mani, awitonoso ainoso nali no uwoyoimo. Alaloyo atino apitono iyaliso namoliyo alosikoinomo, komano noko iyaliso lukaso ukanoimono, toiyu tukuwoli yau yau imo mo. Ulai afonimaiso? Yoso mulumolo luwaimono

foli monoi na tukuwoliyoinomo. ²² Noko komaso noko mo mulu atolokomo uninuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yani noko nokolalo na. Noko mo mulu ami amiso sakimo, ainoso hani asi fokumoimo, toi mo na samiyaikiyoinomo. ²³ Nokonu siyaso uwokoma tumakinuwomo, na pa ulolowo, nokonu siyaso monoi. Motuwa na timonukuwo. Isolilo nokonu komasoso mo lukasikalo liyai mi uwaimo taikiyo somisomai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou na amukonoimo.

²⁴ Sokolu alaloyo no totaini aiyoloko nokota no moloji souwai monoi? Ulai mi anononi nokotayo no totani samuku nokota no moloji souwai monoi? ²⁵ Nokoyo alaloni aiyoloko nokotaso koiaumakinomo, sokolu alaloso mani, kopokoiyaukoinomo. Nokoyo noko siyani samuku nokotaso koiaumakinomo, mi anononi nokotaso mani, koiaumoinomo. Noinoso nali, asaso mulumolo luwai noko moiso mo siyolo siyolo kopokoiyau na kolalaloinuwomo. Ulai afonimaiso? Yoso mo Pilisipulo Waiso kaluwaimonokaikino, popuwa iyalini samukuko nokotawo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Kokoloko monoi aino imo.
(Luko 12:2-7)

²⁶ Ulai ikoki, Isiso mo, “No monoi no mo, uo noko monoi mo noiyo kokolokomoiwo. Hani hani mo fiyokaikokai sakimo, amuwoi tino mo na fiyamosokoimo. Hani hani mo kukalokokai sakimo, nokoni molo timai fiyamosokoimo, toi saino monoi. ²⁷ Imo mo folosumai wosu woso no imonukuwo no, nonani imo mo saponimai na pa

lukasikalowo, noko nokolaloso. Imo mo moisoso no imonukuwo no, nonani imo mo siyoliso na pa posasoko wiyotiwo. ²⁸ Au monoiso tukuwoli noko monoi noiyo kokolokomoiwo, muluwoi no moloi tukuwoli monoi? Moi uwokaikomo taikiyo nokota monoisu na pa nimowo. To mo Koto nali. Mulumolo luwai somiso mo, au mo uwokaikomoinuwomo, mulu mani, uwokaikomoinuwomo, taso utoinuwomo.

²⁹ Moi mo sai, soso uo mo lolofa, lolofa nali. Ulai moini Aponoyo wiyou yomakimo, nonani uofa mo asiso mo pakoso usukunosoi. Soso uo lolofa monoi na tosamukukomoi. ³⁰ Moi monoisu momaini komu suwo komaso yasoi na kolalikai. Wiyou, na tosamukukomo itouniyaimo manonuwo, mulumolo luwai noko iyali moi mo. ³¹ No monoi no noiyo kokolokomoiwo. Moi mo uo lolofa tosouwaiko manonuwo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isisoni siyolo kaluwai wiyoti aino imo.

(Luko 12:8-9)

³² Nosai no mo; ti monoi ikoki, Isiso mo, “Noko mo yani siyolo kaluwaimono wiyotiyakimo, noko nokolaloso, yo mani, tani siyolo na kaluwai wiyononinoimo, asani Apouso, kumokiso ni you tolokaino no. ³³ Ulai noko mo noko nokolaloni molo timai namoliyo alosimomonakimo, asayo mani, nonani nokotaso namoliyo na alosimoimo, Apouni molo timai mo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isiso monoi siyoliso molokimo aino imo.

(Luko 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Ulai ikoki, siyokutono iyalis, “Moi mo tiyamonuwo, yo mo asi noko moini uo

tokosiyaima tumonukuwowo. Ulai yo mo uo pa tokosiyaima tumonukuwoso. Yoso mulumolo luwaimono monoi mo uo mulu tiyo ununuwo, noko siyaiyo. ³⁵ Apitono mulumolo luwaimonakimo, awitonoyo uo mulu yo unu manoimo. Atoki mani, atinosa uo mulu yo uso manoimo. Sopotono mani, soputonoyo atinosa uo mulu yo uso manoimo. ³⁶ Nu tomoso si noko mani, mulumolo luwai nokota monoi uo mulu yo unu manoinomo.

³⁷ Noko mo atino apitono mulu saso yo mano mo, yo monoi siyoliso molokimomono somiso mo, nonani nokota mo yani woli muwoi. Noko mo alalo mulu saso yo mano mo, to mani, yani woli muwoi. ³⁸ Yo mo a moki sokunalo-makoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Nokoyo ulosukomo mo, to mo yani woli muwoi. Uo nokoyo takimo, yoso na aluwaimonumo.

³⁹ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi, na kaloimo. Nokoyosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi na yousikaino itouniyaimo manoimo.” Aino ikoki.

Suo foli ano aino imo.

(Mako 9:41)

⁴⁰ Isiso mo ti monoi ikoki, “Noko mo moiso imo mo, “Waliyo potiwo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Yoso aino imono mo, imono taikiyo nokotaso mani, imo, tumumo. ⁴¹ Nokoyo Kotoni mulu lukasiko nokotaso imakimo, “Nono mo Kotoni mulu lukasiko nokota, yani nuso

waliyo potumo,” to mani, Kotoni mulu lukasiko foli na anoimo. Nokoyo mulu itouniyaimo nokotaso imakimo, “Nono mo mulu itouniyaimo nokota, yani nuso waliyo potumo,” to mani, mulu itouniyaimo foli na anoimo. ⁴² Nokoyo aluwai-mono nokotafaso fulomu iwo woliyoninakimo, motu nali, Koto mo suo foli na aninoimo. Ulai afonimaiso? Yani wolifa fasi monoi, no monoi no. Motuwa na timonukuwo.” Isiso mo aino iko taikiyo liyaiki, siyokutono iyaliso.

11

Iyonoyo wolitono iyaliso iko taikiyo aino imo, Isisoni auso.

(Luko 7:18-35)

¹ Nosai no mo; siyokutono iyaliso ikiko uwai; Isiso mo nonani nukutaiso utukaimoki, aumoifa aumoifa nokonu nokonuso liyaiki. Noko noko-laloso aiyolokaloki, Kotoni imo lukasikaloki.

² Ulai Iyono mo kalopulo nuso kiyokaikino. Imofa mo nosoni koloma tumoki, Kolaisoyo mi ano imofa mo. No monoi no Isisoni auso na iko taikiyoki, wolitono iyaliso, ³ na yomu taikiyoki, “Noko no tumo monoi no, a, nono na, Kotoyo imo taikiyo nokota, no mo nono na poimo, o, siyaso poimo foumoikimo.”

⁴ Isiso mo toini imo na fowakoki, “Iyonoso na pa imanowo, hani hani komaso no kokonuwo no, no kwaimononuwo no. ⁵ Molo kau kau noko mo na toposasouluko, na tofoinaliko si liyai. Fona nomoli nomoli noko mani, na toliyaino. Uluoyo uwokaikokai noko, iyo uku nokowoi, toi komaso mo waliyo na tosi liyai. Yau yau noko mani, na

tauwonoulu liyai. Sonosoni somiso noko mo imo itouniyaimo na tukwai manono. ⁶ Noko mo asa monoi mulu tiwoi tolo somiso mo, nonani nokota mo na tomoloki tolo.” Isiso mo aino na ikoki, Iyononi wolitono iyaliso.

⁷ Noko no mo, Iyonoyo no iko taikiyoki no, toi yasoi. Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso Iyono monoi iko unuki, “Toku no haniso kiyankinuwo, noko somiso asiso no? Nakomo moi mo muo muo yapoli kiyankinuwo, fulomuyo no fuo fuolomani tolo no. Pa kiyankinuwo. ⁸ Noi nokotaso kiyankinuwo? Nakomo kou ititouni nokotaso kiyankinuwo. Wiyouna. Noko kou ititouni noko, toi mo noko somiso asiso siwoi muwoi, noko siyolini nuso tosimoi, hani hani ititouniwoi. ⁹ Ulai noi nokotaso kiyankinuwo? A, Kotoni mulu lukasiko nokotaso no kiyankinuwo? Wuo, nasu, Kotoni mulu lukasiko nokotaso na kiyankinuwo, Iyonoso mo. Toku nokoso na tosouwaiko, Kotoni imo toku no posasokokino no. Ya timonukuwo. ¹⁰ Ninani nokota monoisu mo Kotoni puko imoyo noino tiyomuko unu,

“Pukwai, asani imo lukasikalo nokotaso imo taikiyoimo, to mo toku na manoimo, nono monoi. Molo na yono fomaloinimo.”

Aino tiyomuko, Iyono monoi. ¹¹ Motuwa na timonukuwo. Iyono, iwoso uluwako nokota mo asi noko komaso nokoso toku souwaikoki. Ulai lolai mo folo, afonimai nokota mo asani moloso aluwai mo, to mo Iyonoso na tosouwai, kumokiso you tolokaino nokotayo samukumai mo.

¹² Iyono iwoso uluwako nokota tolomai ainoso hani lolai, nokoyo louwa imonokino, asuwo

ya aluwaiko monoi, toini asi moloso. Ulai yo mo ainonani monoi wiyou tiyomu. Yo mo amukonoki, Kotoyo noko nokolaso samukuko monoi. ¹³ Kotoni mulu lukasiko noko komaso nokowoi Musiwoi, toi mo kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko imo posasokalo manokino, ainoso Iyono tumoki. ¹⁴ Toini imoso waliyo kwaikakinuwomo, na pa sainowo, Ilaiya mo toku tumo mo. Iyono mo Ilaiya na. ¹⁵ Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.” Aino ikoki.

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai si noko nokolalo moi, yo no moini siyolo siyolo no moloi tokolalinukuwo, woi? Noiwo noko komiyai, moi no? Moi mo alalo lolofa komiyai tosomaimo sinuwo, nokonu mulumai. Alalo siyaiyo taliyonikomo manonuwo, somaimo monoi,

¹⁷ “Koi mo louwo tuwokonoki, ulai moi mo pa tonamonuwoso. Koi mo noko yau monoi tosonuku sinoki, asuwo asuwo, ulai moi mo sostonuwoi muwai.”

¹⁸ Noinoso moi mo pa tiyamonuwoso, “Iyononi molo mo itouniyaimo.” Iyono, iwoso uluwako nokota tumoki, tuo mo nowoi muwai, molo wamo ito iwo sikowoi muwai. No monoi no tiyamo manonuwo, “No mo kwaimo muwai. Hani monoi pa tonomoiso?” Tiyamonuwo, popuwayo tuwowo. ¹⁹ Ulai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya tumoki, yo monoi mani, pa tiyamonuwoso, itouniyaimo. Yo mo na tonomoi, molo wamo ito iwo tosikomosi, no monoi no moiyo tiyamonuwo, “Pokiwo, kwaimo muwai, no siyoli nokota, molo wamo ito iwo siko siy-

oli nokota. Takiso muwoni i noko kopokoiyau nokoni wolitono, molo koiyauso aluwai nokowoi, toini siyokutono, kwaimo muwoi.” Aino no hani monoi tiyamo manonuwo? Kotoyo mi anoso na pokokalowo, no monoi nosu posainowo, itouniyaimo na. Koto mo mulu mo iwoi.” Isiso mo aino na ikoki.

*Woi, asi siyai nokoyo mulu alosokowoi muwoi, ainonani monoi aino imo.
(Luko 10:13-15)*

²⁰ Nokonu nokonuso Isiso mo mulu ifolaluwawoi mi siyoli ano liyai manoki. Ulai noko nokolalo mo mulu mo alosokowoi muwoi. No monoi no uo imo siyoli na yomu taikiyoki, ²¹ “Woi, Kolasi noko moi, woi. Woi, Pisaito noko moi mani, woi. Yo mo mulu ifolaluwawoi mi pano manoki, momaini nokonu timai, Yuto noko moini molo timai, ulai molo koiyau monoi mulu kolikaliwoi muwoi, mulu pa alosokokinuwoso. Yo mo nonani mulu ifolaluwawoi mi pano mo, noko nokonu nokoni molo timai, Taiya nokonuwoi Saito nokonuwoiso, mulu na pokolikali, asi pokoukono, ta nuso papoloiyo konokai, toini molo koiyau monoi, mulu palosokono. ²² Ya timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Taiya nokowoi Saito nokowoi, toi mo koufasoso uwokoimo. Kolasi noko moiwoi Pisaito noko moiwoi, moi mo soliyakiso na uwokomoinuwomo. Ulai koufa, soliyaki nali. ²³ Kopanaumo noko, a, moi no kumokiso nuwoinuwomo a? Ya timonukuwo, pa nuwoinuwoso. Taso na kunoinuwomo. Yo mo mulu ifolaluwawoi mi pano manoki, moini molo timai. Yo mo nonani mulu ifolaluwawoi mi pano mo,

Sotomo nokoni molo timai mo, mulu palosoko, Sotomo nokonu nu mo pa pulalokoso, amai na potoi. ²⁴ Ya na timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Sotomo noko kopokoiyau noko, toi mo koufaso uwokoimo. Moisu mo soliyakiso na uwokomoinuwomo. Ulai koufa, soliyaki nali.” Aino ikoki, Isiso mo.

Mulu folokokai aino imo.
(Luko 10:21-22)

²⁵ Nomai no mo; Isiso mo Apitonoso na imoki, “Apou, nono mo kumoki asi asi samukuko nokota siyoli. Ya na tomolokimonoki, wafisu. Noko no tiyamo no, “Koi mo mulu mo iwoi,” toi mo nani samukuko mi mo sainowoi muwoi, sosoli. Noko siyai no tiyamo no, “Koi mo sai siyoli muwoi,” toisu mo sai, nani samukuko mi monoi mo, yasoi wiyotikini. ²⁶ Nasu, Apou, nani mulu itouniyaimo mo ainoso na. No monoi no wafisu timonoki.” Ainoso imoki, Apitonoso.

²⁷ Nosai no mo; nokoso ikoki, “Yani Apou mo hani hani komaso mo yani nainomai yasoi na isikokaimomonoki. Ulai noko mo asa monoi mo sainowoi muwoi, Kotoni awitono monoi mo. Apou Siyoli saso mo sai, asa monoi mo. Ulai noko siyayo no Apou Siyoli no sai? Asa, Kotoni awitono asayosu mo sai. Noko nokolalo siyai mani, sai. Ya na towiyoti.

²⁸ Mulu folokomokai noko moi yoso na pimona tumowo. Ya fasiyoikuwomo, na si itouniyaimo manoinuwomo, mulu folokomokaiwoi muwoi. ²⁹ Yowoi mi pa ano fasimona tumowo. Ano fasi-monakinuwomo, ya na wiyolukomoikuwomo,

molo itouniyaimoso aluwai monoi. Ulai afoni-
 maiso? Yo mo nokoso waliyo tuwokomoi. Imo
 koufaso tikomoi, kukamokowoi nokota muwoi,
 yo mo. No monoi no mulu tomokiso soinuwomo.
³⁰ Yowoi mi ano fasimonakinuwomo, moi mo
 mulu mo folokomokaiwoi muwoi. Ulai afoni-
 maiso? Ya na fasikomo manoikuwomo.” Aino na
 ikoki, Isiso mo.

12

*Mi fou fouko ulomai mi ano au aino imo.
 (Mako 2:23-28; Luko 6:1-5)*

¹ Mi fou fouko ulomai mo isi mulumai molomai
 nu liyaiki, Isiso iyali mo, paluwa tuo sosono isi-
 mai. Tiya uwokoki, siyokutono iyali mo, paluwa
 u na tofu nokalokino. ² Ulai Falisi moloso aluwai
 noko mo kokalo tumokino, Isisoso na imokino,
 “Na pokoko, nonani monoi no hani monoi tiyono,
 siyokuno iyali no? Mi fou fouko ulomaisu mo
 ausu.”

³ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Ulai
 moi no Toiwi aino imo pa kwainuwoso? Ulai pa
 kokonuwoso, ninani puko imo no? Toiwi iyali
 mo tiya kolikaliki mo, ⁴ nomai no mo paluwa
 tuo iya tiki, Kotoni lotu nu poiso, paluwa tuo
 no mo, Kotoso muwokokainonikai yasoi. Nonani
 paluwa tuo mo afonimai noko mo au au. Lotu
 samukuko nokoyosu noko mo waliyo. Toiwi mo
 lotu samukuko nokota muwoi, ulai na noka tiki.
 Lotu samukuko nokotayo niki, paluwa tuo mo.
 Siyokutono iyali mani, na noka tikino. ⁵ Ulai moi
 no Musini imo ami siya pa kwaimonuwoso? Ulai
 pa kokonuwoso, ninani puko imo no? Mi fou
 fouko ulo saiso saiso mo lotu samukuko noko mo

lotu samukuko mi na tano manono, lotu nu siyoli poiso. No mo mi ano nali no, mi fou fouko ulomai mo, ulai toi mo hani mo yowoi muwai. ⁶ Ya timonukuwo. Yo mo lotu nu siyoli na tosamukumoi. ⁷ Kotonu puko imoyo mo tiyomuko,

“Yo mo koloniyo utumono monoi mo wiyou. Noko nokolaloso fasikonuwo mo waliyo. Mulu na pukuwo. Suomoso monoiso na pofasikanowo.”

Moi mo nonani imo folosai imoso posainonuwo mo, molo koyau foli pa puwokonuwoso, molo koyau aluwai somiso nokoso mo. ⁸ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, asa mo mi fou fouko ulo na tosamuku.” Aino ikoki, mi fou fouko ulo monoi.

*Mi fou fouko ulomai naino nomoli nokota itouniyaimokai aino imo, Isisoyo.
(Mako 3:1-6; Luko 6:6-11)*

⁹ Nosai no mo; Isiso mo isisai manoki, to-taini lotu nufa poiso lotiki. ¹⁰ Naino nomoli nokota mo na tu tolokainoki. Isiso monoi faumiko monoi louwa fi yokino, nokoyo, no monoi no na imokino, “Oi, moi no mi fou fouko ulomai no naino nomoli nokota no waliyo titouniyaimokoni? No mo au poimo, waliyo poimo.” ¹¹ Isiso mo na ikoki, “Moi nokotani sipo koloni mo asi iso usukunosakimo, mi fou fouko ulomai, nonani nokota mo sipo koloni mo waliyo na komisiyo yoimo. ¹² Ulai ya timonukuwo. Noko mo sipo koloni na tosouwaiko. No monoi no mo waliyo, nokoso mani, niya tofasikoni, mi fou fouko ulomai mo.”

¹³ Ikoki mo; nosai no naino nomoli nokotaso na imoki, “Naino mo na pofouko.” Nosai no mo naino na foukoki. Foukoki mo; naino mo waliyo na takoki, naino siyai komiyai. ¹⁴ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo fuki, Isiso tukolo imo monoi na lukaso unukaikino.

Kotoni mi ano nokota aino imo.

¹⁵ Ulai Isiso mo imofaso kwaiki, tukolo monoi imofa, no monoi no nonani nokonusai utukaimoki. Noko nokolalo molopoiyo aluwai manokino, ai ai noko koliyo tumokino. Na ititounikaiki, ¹⁶ na iko taikiyoki, “Yani siyolo noiyo kaluwai wiyotiyaloiiwo.” ¹⁷ No mo afonimaiso muwai, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

¹⁸ “Ni mo yani mi ano nokota, ya yasoi muwokaiki. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo, na tomulu unumoi. Asani Mulu Itouniyaimo Nokotaso na imo taikiyoimo, tani auso, no monoi no molo itouniyaimo na wiyotiyaimo, asi asi nokoso. ¹⁹ Pa kiyoluwaikoiso. Imo siyoliso pa alolamoiso, noko molopoi mulumaiso. ²⁰ Koufaso mulumolo luwaimono nokotaso na fasiyoimo, muo muo komiyai pa tofufoli taikiyoiso. Wosiyaikokai muo muo komiyai pa tofufoli taikiyoiso. Lamu ta komiyai pa sopokumiyai taikiyoiso. Lamu ta koufaso no tamuko no, ulai komaso pa sopokumiyai taikiyoiso. Na fasiyoimo, ainoso hani uo uwaima tumoimo. ²¹ Asi asi nokoyo mulumolo luwaiyoinomo, na foumo soimo.”

Aino toku kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki.

Isisoso alisiyoli unu aino imo.

(Mako 3:20-30; Luko 11:14-23; 12:10)

²² Nosai no mo; popuwawoi nokota na kiy-oma tumokino, kowoi molo tiwoi ufiyaikomokai nokota. Na itouniyaimokaiki, Isisoyo mo. Imo mo waliyo na lukasoki, molo ti mani, waliyo na foinalikoki. ²³ Noko nokolalo molopoi nokoyo kufaukoki, iyamoki, “Noko to ni mo Toiwini alisaimi poimo, noko siyoli Kotoyo no muwokai no.” ²⁴ Ulai Falisi moloso aluwai noko mo nonani imofaso kwaikino mo, na iyamoki, “Noko to ni mo, to mo popuwa mo Pilisipulo Waini amiyo na tamiyaikiyoko uwokomoi, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo mo.”

²⁵ Ulai Isiso mo toini mulu mo sai, na ikoki, siyokawi imo mo, “Asi siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, na uwokaikuwanoinomo. Nokonu siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, si itouniyaimowoi muwoi, pa si itouniyaimoiso. Nu siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, kwaimo pa soiso. ²⁶ Sokolo Nokota Waiyo siyokutono iyali pamiyaikiyoko mo, totali amu pa pasisikuwanonososo, kwaimo pa posiso. ²⁷ Ulai yo no Pilisipulo Waini amiyo no moloi amiyaikiyoko monoi, popuwa no? Moini mulumai mani, popuwa amiyaikiyoko noko siyaiyo na tosi liyai. A, noini amiyo tamiyaikiyoko manono? Kotoni amiyo nali

no. Totaiyosu na imoinuwomo, “Topokonuwu, Pilisipulo Waini amiyo no moloji amiyaikiyoko monoi, popuwa no?”²⁸ Motu na, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na tamiyaikiyokomoi, yo mo. No monoi no moi mo sai, Kotoni amiyo yasoi na samukuya tumokinuwu.” Aino ikoki.

²⁹ Siyokawi imo mo ti monoi na ikoki, “Ulai noko siya mo noko ami nokotani nuso afoni-maiso lotiwoi muwai, polamoko monoi. Wiyou, toku noko ami nokotani naino timai tokonosuwakokai, molooyo. Konosuwako uwai; nosai no na topolamoka ti.” Aino ikoki, siyokawi imo mo. Imo folosai imo mo noino. Isiso mo Sokolo Nokota Waiso tosouwaikai, no monoi no popuwa mo waliyo tamiyaikiyokomoi.

³⁰ Ulai ti monoi ikoki, “Noko mo yani woli tolo somiso mo, koti mo uowoi. Noko mo yani imo lukasikalo somiso mo, nonani nokota mo noko nokolalo tuwokaiko, no monoi no folo folo tulolo liyai.

³¹ No monoi no ya timonukuwo. Molo kopokoiyauso aluwaikalalo noko mo mulu alosokakinomo, Koto mo imo mo futo. Alisiy-olikuwano noko mani, mulu alosokakinomo, imo mo futo. Ulai nokosu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso alisiyoliyakimo, Koto mo nonani alisiyoli imo foli monoi imo mo futo muwai, amai. ³² Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso imo koyau imonakinomo, Koto mo nonani imo koyau foli monoi imo mo futo, yoso mulumolo luwaimonakinomo. Ulai noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso

imo koyau imakinomo, nonani imo koyau foli monoi mo futo muwoi, amai. Lolaiwoi amuwoi tinowoi mani, ainoso na.” Aino ikoki, Isiso mo.

A koyau mo a wamo kopokoyauwoi si aino imo.

(Luko 6:43-45)

³³ Ulai ikoki, “A mo koyau tolakimo, a wamo mo ititouni pa soiso. A mo itouniyaimoso tolakimo, a wamo ititouniwoi na soimo. Nokoyo a wamoso kokakimo, na sainoimo, nonani a monoi. Koyau mo koyau. Itouniyaimo mo itouniyaimo. ³⁴ Noko kopokoyau noko moi mo nuwo kopokoyau komiyai. Moi no imo itouniyaimoso no moloi lukaso monoi? Mulu koyauwoi nokota tani imo mo kwaimo pa tolukasoso, tani imo mo koyau. Mulumoloko itouniyaimo mulu tano mo, nonani nokota mo imo itouniyaimoso tolukasomoi. ³⁵ Noko koyau nokota, tani mulu mo wapumokai. No monoi no imo koyausoso na tolukasalomoi. Noko itouniyaimo mo mulu itouniyaimowoi na totolomoi. No monoi no imo itouniyaimososo na tolukasalomoi.

³⁶ Ulai ya timonukuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwoimo, totaiyo imo lukasalo foli monoi.

³⁷ Imo kopokoyau iyamo foli monoi mo Koto mo na kolaloimo, noko kopokoyau, na uwokaikoimo. Imo ititouni iyamo foli monoi mo na kolaloimo, noko ititouni.” Isiso mo aino ikoki, Falisi moloso aluwai nokoso.

*Lolaimai si noko nokolalo aino imo.
(Mako 8:11-12; Luko 11:29-32)*

³⁸ Nosai no mo; Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, koiyo timonoki, mulu ifolaluwawoi mi na powiyomoko.”

³⁹ Ulai na ikoki, “Lolaimai si noko nokolalo moi mo mulu kopokoiyau, Kotoso namoliyo talosimo manonuwo. Mulu ifolaluwawoi mi saso wiyononi monoi tiyo manonuwo. Ulai yo mo pa wiyononinoikuwoso. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyona tolomai Koto mo mulu ifolaluwawoi mi wiyotiki, noko nokolaloso. Noinososu na wiyononinoikuwomo, yo mo. ⁴⁰ Toku Iyona mo la siyolini nomoli poiso yousikaino manoki, ulo amoloki mo tiwoi. Noinoso na, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mani, yu asi i poiso na tu tanoimo, ulo amoloki mo tiwoi.

⁴¹ Koto mo noko nokolalo wauwakimo, Niniwa noko nokolalo mani, auwonoulu tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na iyamoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoiyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Niniwa noko nokolalo mo Iyonani imo kwaimokino, mulu na alosokokino. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Iyonaso tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo moi mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo. ⁴² Koto mo noko nokolalo wauwakimo, aluwaso noko samukuko nukonu siyoli, tokuwa toku no tolosoki no, to mo auwonisiyou tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na yomusoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoiyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Nonani aluwaso nukonu siyoli mo Solomononi imo itouniyaimoso kwaima

tumoki. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Solomonoso na tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo moi mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo.” Isiso mo aino ikoki, nokotalo iyaliso.

*Popuwayo ifou tumo aino imo, nokoni au poiso.
(Luko 11:24-26)*

⁴³ Nosai no mo; siyokawi imo na ikoki, “Popuwa koyau mo nokoni ausai tutukaimo mo, nu somiso asiso tomoi, mi louwa tofou foukano.

⁴⁴ Ulai tiyomu, “Yo mo ifou na tomoi, nokoni au poiso. Toku yo no tu toloki no, nonani au poiso totolano, yo mo.” Yasoi. Nokoni au mo ifou totumo mo, popuwa siya uwofaso tokiya tumo, aso itouniyaimokaiso, kouwokaiso.

⁴⁵ No monoi no mo popuwa siyai, 7 mo, na tokolisano. Ami ami, totawoi popuwani amiso tosouwaino. Na toti, nonani nuso tosa ti. Toku mo nonani nokota mo koyau potolokainoki. Ulai lolai mo wiyou, koyauwa na totolokaino. Noinoso na, lolaimai si noko nokolalo kopokoyau moi mani, koyauso posinononuwo. Namolisai mo koyauwa koyauso sinonoinuwomo, nonani nokota komiyai.” Aino ikoki.

*Isisoni atino auwatono iyali aino imo.
(Mako 3:31-35; Luko 8:19-21)*

⁴⁶ Isiso mo noko nokolaloso imo polukasiyoluwaiko toloki. Nosai no mo; atinowoi auwatono iyaliwoi mo asiyofolosai fu sa tumoki, Isisowoi lukaso ni monoi. ⁴⁷ Nokoyo imoki, “Anoni auwano iyali mo asiyofoloso fu si. Na tima tumoni.”

⁴⁸ Ulai Isiso mo na imoki, “Yani anoiwoi auwa iyaliwoi no noiwo noko, woi?” ⁴⁹ Tani siyokutono iyaliso nainoyo na foukaloki, na yomuki, “Yani anoi auwa iyali mo niya si. ⁵⁰ Nokoyo yani Apou, kumokiso ni you tolo no, tani imoso kwaimono mo, toi mo yani anoi auwa inai iyali na.” Isiso mo aino na yomuki.

13

*Nokoyo aliyoli ali kosikwiyalu siyokawi imo.
(Mako 4:1-9; Luko 8:4-8)*

¹ Nomai no mo, Isiso mo nusai manoki, iwo toku iloso yousanoki. ² Nosai no mo; noko noko-lalo molopoi mani, ukouniyaikokuya tumokino, no monoi no Isiso totasu mo ayouso yousa konoki. Noko nokolaloyo mo upoisai si liyaiki. ³ Siyokawi imo na lukasiyoluwaiko manoki. Na ikoki, “Noko mo aliyoli ali tokosikwiyalu, isiso. ⁴ Tokosikwiyalu mo, aliyoli ali siyai mo molomai na tosalo kono liyai. Uoyo na tonokalo tumono. ⁵ Siyai mo tomoki asimai tosalo kono liyai. Asi somuso mo tanowoi muwoi, nonukanofa totoi. No monoi no mo somaiso na tauwonoulu liyai. ⁶ Uloyo tokoko mo, na tonomoliko taikiyo. Totiwoi pa tosiso. ⁷ Siyai mo molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Molosu isi atoniyo tauwonoulu liyai, na tofiyokaikono. ⁸ Aliyoli ali siyaisu mo asi itouniyaimomai na tosalo kono liyai, itouniyaimoso na tauwonoulu liyai. Wamokomai mo u molopoi na tosi liyai. U siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyoi, molopoi molopoi, soliyaki soliyaki. ⁹ Noko mo

iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.” Siyokawi imo aino na ikoki, Isiso mo.

Siyokawi imo monoi aino imo.

(Mako 4:10-12; Luko 8:9-10)

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono iyali mo Isisoni auso na ima tumokino, “Nono no siyokawi imo no hani monoi tikoni?” ¹¹ Na fowakoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo mo moi samukukomo mulu yasoi wiyononikinuwo. Nonani kukalokokai imo mo momaisoso na wiyononikinuwo. Anunani noko nokolalo, toisu mo sai muwoi. ¹² Noko mo Kotoni imoso sainakimo, to mo Kotoyo aiyolo-moimo, wiyou, sai siyoliwoi toloimo. Nokosu mo koufaso sainakimo, nonani koufaso mani, fufolikomoimo. ¹³ No monoi no siyokawi imo saso tikomoi. Molo saso tofoinalikono, ulai hani mo kiwoi muwoi. Imo saso tukwaino, ulai imo folosai mo sainowoi muwoi. ¹⁴ Nonani noko nokolalo monoi Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiya kumo ukuki, lolai mo motu na tofiyamosi. Noino na tiyomuko,

“Imo saso kwai manoinuwomo, ulai imo folosai mo pa sainoinuwoso. Molo saso foinaliko manoinuwomo, ulai hani mo pa kiyoinuwoso. ¹⁵ Ninani noko nokolalo mo mulu mo wapu wapukokai si. Imo kwai monoi mo wiyou tiyamo, iyo mo uku ukukokai. Molooyo koko monoi mani, wiyou tiyamo. Wiyou iyamo somiso mo, molooyo pokokono, hani mo pokino. Imo pukwaino mo, imo folosai mo na posaino itouniyaimono. Mulu palosokono mo, ya na pititounikai.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo, mulu wapu wapukokai noko monoi. ¹⁶ Moisu mo na pa molokiwo. Hani mo yasoi tokoko manonuwo. Hani imo mo yasoi tukwai manonuwo. ¹⁷ Motuwa na timonukuwo. Toku mo Kotoni mulu lukasiko nokowoi mulu ititouni nokowoi, toi mo ninani ki monoi louwa, ni tokinuwo no, ulai toi mo kiwoi muwoi. Ninani imo kwai monoi louwa, ni tukwainuwo no, ulai toi mo kwaiwoi muwoi.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai imo.
(Mako 4:13-20; Luko 8:11-15)*

¹⁸ Ulai na ikoki, Isiso mo, “Na pukwaiwo, nokoyo aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai mo. ¹⁹ Noko siyai mo Kotoyo samukuko imo tukwaino, ulai toi mo imo folosai imo mo sai muwoi. No mo aliyoli ali komiyai molomai tosalo kono liyai. Sokolo Nokota Waiyo mo toini auso somaiso na totumomoi, Kotoni imo tosaloso uwoka tumomoi, nonani nokoni mulu poiso. ²⁰ Noko siyai mo Kotoni imo mo tukwaino, na tomolokimono, toku mo. No mo aliyoli ali komiyai tomoki asimai tosalo kono liyai. ²¹ Ulai nonani noko iyali mo toti somiso ali komiyai, Kotoni imo mo fokufaso na taluwai manono. Afonimai nokoyo Kotoni imoso aluwai monoi alukika tumakinomo, lolai siyaso namoliyo na alosimoinomo. Uo nokoyo uwoko monoi, no monoi no. ²² Noko siyai mo Kotoni imo tukwaino. Ulai asini hani hani monoi mulu tokolikalmoi, muwoni mulu monoiso na tiyo manono. No mo aliyoli ali komiyai molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Nonani asini hani

hani mulu mo Kotoni imoso na tofiyokaikokai manono. Nonani noko iyali mo a wamo si somiso a komiyai. ²³ Noko siyai mo Kotoni imo na tukwai itouniyaimono, imo folosai imo mani, na tosainono. No mo aliyoli ali komiyai asi itouniyaimoso tosalo kono liyai. Nonani noko iyali mo a komiyai na tosimoi, a wamo molopoiwoi. Siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyou, molopoi molopoi, soliyaki soliyaki.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Sosono kopokoiyau siyokawi imo.

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Noko mo aliyoli ali ititouni tokosikwiyalo, isiso. ²⁵ Ulai noko nokolalo ulololi simai uo nokota mo wosu woso totumo, sosono aliyoli kopokoiyauyo na tosaloso tokolikalo. Nosai no mo na tomoi. ²⁶ Namolisai mo aliyoli ali ititouni na tauwonoulu, u fofoliko monoi mo aumoifaso. Ulai sosono kopokoiyau mani, na tauwonoulu tomasikono.

²⁷ Nosai no mo; tani mi anononi nokoyo isi kiyo nokotaso timanono, “Noko Siyoli, koi tiyamonoki, aliyoli ali ititouniso kosikwini. Ulai sosono kopokoiyauwoi no hani monoi auwonoulu liyai, woi?”

²⁸ Nosai no mo na ikoki, “Uo nokotayo na yo.” Mi ano nokoyo imokino, “A, nonani sosono kopokoiyau no waliyo toli foliyafoumoikimo?”

²⁹ Ulai na ikoki, “Tofolo, sosono kopokoiyauso toli foliyafoumakinuwomo, wonikaluso aliyoli ali ititouni fuwoi toli foliyafoumoinuwomo. ³⁰ Na pukwaikokaiwo, wamokaki no. U tofukomai mo

mi ano nokoso amai ikoimo, “Sosono kopokoiyau mo foloso monoi pa tolisokaiyalowo, na pa yoluwalokokaiyalowo, taso utu monoi. U ititouni mo asani no isikokai nuso na pa isikokaiya tumowo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Kotoyo samukuko noko nokolalo aino imo.
(Mako 4:30-32; Luko 13:18-21)*

³¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya mo noino na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko noko nokolalo iyali mo sipoki ino komiyai. Nokoyo nonani sipoki ino tikaiyano, totani isiso. ³² Sipoki ino mo a wamo ino siyai komiyai muwoi. Wiyou, siyoli muwoi, koufa, ulai namolisai mo soliyakikoso, siyoli na totoloso. Isi aliyoli komasoso na tosouwaiko. A na totoloso, touwowoi na tosi. Uo mo nonani a touwoso tosinona tumo liyai.”

³³ Nosai no mo; siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo mi mo paluwa tuo sisiyoliko asu komiyai. Noni mo paluwa tuo totopolomo tomasi, sisiyoliko asuwoi, poso siyolimai. Nosai no mo tokoma liyo, puwoso puwoso ko kowaso.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki. Totaso mulumolo luwai noko nokolalo mo molopoi molopoi soimo.

*Siyokawi imo saso lukaso aino imo, Isisoyo.
(Mako 4:33-34)*

³⁴ Nonani imo komaso mo Isisoyo no posasoko wiyotiki no, noko nokolaloso, no mo siyokawi imo saso. Imo folosai imo mo pa ikokiso, siyokawi imo saso na ikokaiki. ³⁵ No monoi no Kotoni mulu lukasiko nokotani imoyo motu na tumoki, Isisoyo

siyokawi imo posasoko wiyolukomai. Kotoni pukoso toku noino kumokaiki, Siyoli Nokotani imo mo,

“Yani koyo siyokawi imo saso yomoimo. Na posasoko wiyolukoimo, hani hani mo kumoki asi asi fonanikomosa kukalokokai no tosi liyai no.”

Aino kumokaiki, Kotoni pukoso.

Sosono kopokoiyau imo folosai imo.

³⁶ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolalo utukaikoki, nuso lotiki. Siyokutono iyali mo aluwainiyo tikino, na ima tikino, “Sosono kopokoiyau imo folosai na polukaso wiyomoko, sosono mo isiso no tauwonokiyou no.”

³⁷ Isiso mo fowakoki, “Noko mo aliyoli ali ititouni isiso tokosikwiyalalo mo, no mo asa asi noko nokolaloni noko siyoli nokota. ³⁸ Isi mo asi niya. Aliyoli ali ititouni mo, no mo Kotoyo samukuko noko nokolalo. Sosono kopokoiyau mo, no mo uo nokota siyolini noko nokolalo.

³⁹ Uo nokota mo sosono kopokoiyau aliyoli ali no tokosikwiyalalo no, no mo Sokolo Nokota Wai na. U tofukomai mo asi mo fokumomai mo. Mi ano noko mo Kotoni kumoki noko iyali. ⁴⁰ Sosono kopokoiyau mo foloso monoi totolisokaiyalono, tiyaluwalokalono, taso utu monoi. Noinoso na, asi fokumomai mani, tomoso na uwokoinomo, noko nokolalo monoi mo. ⁴¹ Asa, asi asi

noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo asani kumoki noko iyali na iko taikiyoimo, asiso, noino, “Asini hani hani kopokoiyau na posaloso uwoka konowo, yani noko nokolaloso. Ainiko ifoluwaiko noko na posaloso uwoka konowo.

Kotoni imo kulali mano noko nokolalo mani, na pa amiyaikiyokowo.” Aino ya iko taikiyoimo. ⁴² Ta siyoliso na saloso utoinomo. Wiyou, sosonuno soimo, i mo sisiko soimo. ⁴³ Nomai nosu mulu ititouni noko nokolalo mo ulo komiyai wiko soimo, Apitononi samukuko asimai mo. Noko mo iyo uku somiso mo, imo na pukwaimono itouniyaimowo.” Isiso mo aino na ikoki.

Siyokawi imo, Kotoyo samukumoko mulu monoi.

⁴⁴ Ulai na ikoki, siyokawi imo mo, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo monoi aino imo mo muwoni pokili komiyai, isiso no tai usokaino no. Nosai no mo noko siyayo na tokosa tumo, ulai ifou takokaiso. Na tomoloki, mulu siyoli tiyo. No monoi no totani ilolu komaso na tiyano, isi kiyo nokotaso toniya tumo, tosuo suomokomo, nonani isi ano monoi, muwoni pokiliwoi.”

Siyokawi imo siya, Kotoyo samukumoko mulu monoi.

⁴⁵ “Ti monoi timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo monoi aino imo mo noino. Suo suomoko nokota mo kou ititounisoso tikolikalomoi. ⁴⁶ Kou itouniyaimoso tokikai, mulu siyoli tiyo. No monoi no totani ilolu komaso mo na tiyano, kou kiyo nokotaso toniya tumo, tosuo suomokomo, nonani kou ano monoi.” Isiso mo siyokawi imo ti aino ikoki, Kotoyo samukukomomoko mulu monoi mo. Kotoyo samukukomo mulu monoi yokoni mo, mulu no tiwoi no moloi yo monoi?

La imo siyokawi imo.

⁴⁷ Ulai ikoki, “Ti monoi timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Nokoyo la imo mo tokukiyalono mo, hani hani la na tokunoka tumo liyai, imo poiso. ⁴⁸ Imo mo ko kowaso iloso takiyonono. Takiyonono mo; na tosa kono, la folo folo tisikokaiyalono. La ititouni mo pososo na tisikokaiyalono. La kopokoiyau mo na tosalosono, iwoso. ⁴⁹ Noinoso na, asi fokumomai mani, kumoki noko iyaliyo mulu ititouni nokoni mulumaiso kolisaloينو, noko kopokoiyau noko mo. ⁵⁰ Ta siyoliso na saloso utu taikiyoimo. Wiyou, sosenuno soimo, i mo sisiko soimo.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo, siyokutono iyaliso.

⁵¹ Nosai no mo; Isiso mo utolukoki, “Nakomo imo folosai imo komaso mo sai, moi mo.” Na imokino, “Nasu, koi mo sai na.” ⁵² Na ikoki, “No monoi no mo Musini imo sai siyoli nokota mo yoso mulumolo luwaimonakimo, to mo tokumi molowoi tonufuwa molowoi sainoimo, kumokiso you tolokaino nokotani samukuko monoi aiyolomakimo, nokoyo. To mo nu kiyo nokota komiyai ilolu no tiyo fu no, tokumi iloluwoi tonofalo iloluwoi noko nokolaloso na towiyoluko. Noinoso Musini imo sai siyoli nokota mo yoso mulumolo luwaimonakimo, to mo tokumi molowoi tonofalo molowoi sainoimo, noko nokolaloso na wiyolukoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Nasolito nokoyo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Mako 6:1-6; Luko 4:16-30)

⁵³ Nosai no mo; siyokawi imo lukasiko uwai; nonani asi utukaimoki, Isiso mo. ⁵⁴ Totani asiso monoi na manoki. Lotu nu mo tumoki, Kotoni imo aiyoloka tiki, noko nokolaloso. Ulai iyamoki, “Noko to no mulu iwoi no moloi ano, woi? Mulu ifolaluwawoi mi no moloi ano, woi?” Aino iyamoki, na kufaukoki. ⁵⁵ Na iyamaloki, “To mo nu kololi nokotani awitono na. Moilisu mo tani atino nali no. Yamiso Yusifo Saimo Yutaso, toi mo tani auwatono iyalisu na. ⁵⁶ Inaitono iyali komaso mo moini aumai niya si. Ninani hani hani ami no moloi ano, woi?” ⁵⁷ Aino no iyamoki mo, uo mulu na atolokomo unukino. Ulai Isiso mo na ikoki, tota amu monoi, “Noko nokonu nokoyo Kotoni mulu lukasiko nokotasu tokisosomi manono. Nokonu tomoso nokoyosu pa tokisosominoso. Nuwa noko iyali mani, tau-wosisimono.” ⁵⁸ Aino ikoki. Mulu ifolaluwawoi mi siyoli anowoi muwoi, nonani asimai mo. Ulai afonimaiso? Pa mulumolo luwaikinoso.

14

Iyono, iwoso uluwako nokota tukolo yau aino imo.

(Mako 6:14-29; Luko 3:19-20; 9:7-9)

¹ Nomai no mo, komano nokota siyoli Hilo mo, to mo Isiso aino imo koloma tumoso kwaiki. ² Totani mi anononi nokoso na ikoki, “Noko to no mo Iyono, iwoso uluwako nokota na, yausai ifou na auwoniyouki. No monoi no mulu ifolaluwawoi na totolokaino.” Hilo mo ainoso piyomuki, Iyonowo, Isiso mo. ³ Ulai afonimaiso yomuki? Afonimaiso muwoi. Toku mo, Iyono mo tukolo

somisomai Hiloyo komi kausiki, molooyo kono-suwakomoki, kalopulo nuso na kominalomanoki. Hilotiya, Hiloni auwatono Filiponi noni, to foli monoi na yoki. ⁴ Toku mo, kalopuloso kiyo somisomai, Iyono mo Hiloso na imoki, “Auwanoni noni no hani monoi kauso wanonini? No mo kwaimo muwoi, au na.” ⁵ No monoi no Hilo mo Iyono tukolo monoi na yo unuki. Ulai noko nokolalo monoi kokolomoki. Ulai afonimaiso? Toiyo iyamoki, “Iyono mo Kotoni mulu lukasiko nokota na.”

⁶ Nosai no mo; koloni wasi tomasima tumokino, Hiloni wolitono iyaliyo. Koloni amai wasi manokino mo, Hilotiyani atoki mo nokoni molo timai na namoso tolosa tumoki. Wiyou, Hilo mo mulu na usoki, namoso monoi mo. ⁷ Na isoki, “Motu nali no, haninoini monoi timononi, ya nonani hani tanoninoki, molo lou.” Ainosu nali auwoloki.

⁸ Nosai no mo; Hiloso na imoki, “Iyono, iwoso uluwako nokotani komu mo naumai pako aniyo tumomono.” No mo totani muluyosu pakoso imokiso, atinoyo noinomo na imoki, “Iyononi komu na paniyo tumomono.”

⁹ Nonani imo no imoki mo, Hilo siyoli mo mulu kaloki, Iyono tukolo imo monoi mo. Ulai auwolo imo monoi mo mulumolokoki, koloni wasi no niko nokoni molo timai no auwoloki no. No monoi no nokoso na imoki, “Nonani hani na panano, na pa atisa tumo.” ¹⁰ No monoi no nokoyo kalopulo nuso manoki, Iyononi komu na tokosonanoki. ¹¹ Komu saso na atisa tumoki, naumai, maputo nukonuso na atisoki. Tasu mo atinoso na atisanoki. ¹² Siyokutono iyalisu mo

Iyononi yau ana tumokino, asiso ai unanokino. Ai unu uwai; Isisoso na imanokino.

Isisoyo 5000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.

(Mako 6:31-44; Luko 9:10-17; Iyono 6:1-13)

¹³ Isiso mo Iyono yau imofaso kwaiki mo, noko somiso asiso monoi na manoki, ayou molosai. Tota siyofoloso manoki. Noko nokolalosu mo mano monoi imofaso kwaikino. No monoi no mo totaini nokonu nokonusai utukaiko liyaikino, namolisai na tanomo manokino, ilo molosai. No monoi no toku tiki, tota monoi.

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo ayou akaiya tumoki mo, noko nokolalo molopoiso ukouniyaikokaiso koka tumoki. Mulu na kalo ukuki, toini ai ai noko na ititounikaitiki.

¹⁵ Nosai no mo; upimoso siyokutono iyali mo ima tumokino, “Ninani asi mo nokowoi asi muwoi. Ulo mo yasoi aumoifaso na tomoi. Noko nokolaloso na piko taikiyo, nokonu nokonuso, totaini koloni na suo suomokano liyaiwumo.”

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ulai hani monoi nuwoimo? Koloni mo momaiyo na ponikowo.” ¹⁷ Na imokino, “Koi mo koloni mo molopoi pakoso siso. Paluwa tuo komu mo naino siyai saso. La mo tiwoi.” ¹⁸ Nosai no mo ikoki, “Isoni pa kiyo tumowo, yani auso.”

¹⁹ Nosai no mo; noko nokolalo mo na ikoki, “Sosono tonimai na posiwo.” Ikoki mo, paluwa tuo komu naino siyaiwoi la tiwoi akowaikoki, kumokiso you foinalikoki, wafisu imo na imoki, Apitonoso. Paluwa tuo na folouluki, siyokutono iyaliso na nikoki, noko nokolaloso wauti monoi.

²⁰ Nosai no mo na no si liyaiki, noko nokolalo komaso noko mo. Touwai sisiyoli na toloko liyaiki. No waloto mo amai na siki, i molo tiwoiso na alokino. ²¹ Noko molopoi molopoi mo 5000, na no siki. Fuwaluwouwoi pa kolalikinoso, apitono iyalisoso kolalikino.

*Isisoyo iwo tonimai liyai aino imo.
(Mako 6:45-52; Iyono 6:16-21)*

²² Nosai no mo; lolai siyaso Isisoyo siyokutono iyaliso ikoki, “Ayou molosai toku na ponuwo, iwo toku ilo ausaimiso. Yo mo namolisai. Toku mo noko nokolaloso tokiyoko taikiyo.”

²³ Noko nokolalo kiyoko taikiyo uwai; nosai no mo; tota siyofoloso amiyoki, yuso, Kotowoi imo lukasa yoki. Folosumono mo aumoifaso tumoki mo, tota siyofoloso amai na you tolokainoki, yuso. ²⁴ Ayousu mo iwo toku mulumai manokoki. Imonu mo amulusai usainiyaikalo tumoki. Iwo miyo ayou na alolomanikoki.

²⁵ Nosai no mo; posasi aumoifaso tanomai mo; Isiso mo siyokutono iyaliso monoi koka tumoki. Iwo toku iwo tonimai na liyaiyalo tumoki, fona molosai. ²⁶ Wiyou, iwo tonimai tumoso kwaikino mo, na kokolokoki, na umanokoki, piyamoki, popuwawo. Na omuwano manoki. ²⁷ Ulai lolai siyaso na ikoki, “Mulu noiyo kolikaliiyo iwo. Nisu mo asasu. Noiyo kokolokomoiwo.”

²⁸ Nosai no mo; Pitayo na fowaki, “Siyoli Nokota, a nonosu na? Nono no waliyo timononi yo no iwo tonimai no waliyo liyaiyoimo, nani auso no?” ²⁹ Isisoyo na imoki, “Waliyo na, kuku na potumo.”

Nosai no mo; Pita mo ayousai na folamiyo konoki, iwo tonimai na manoki, Isisoni auso monoi. ³⁰ Ulai imonuso kwaiki mo, na kokolomoki, iwoso na louwa popolufoliyo konoki, iwo mi siyoliyo louwa tukolo soliki. No monoi no mo siyoliso imaloki, Isisoso, “Siyoli Nokota, yo na pofasimono.”

³¹ Nosai no mo; lolai siyaso Pita mo Isisoyo nainosai na kominiyouki, na imoki, “Nono mo yoso mulumolo luwaimono mulu mo koufaso na. Ulai mulu tiwoi no hani monoi taluwaini?” ³² Ayouso kou koumuwaniyo yoki, toti mo. Ayouso kou koumuwaniyo yoki mo; imonu mo futo, futo nali. ³³ Ayouso si noko mo tani siyoloso na molokimokino, imokino, “Motu nali no, nono mo Kotoni awitono nali.”

*Ai ai noko ititounikai aino imo.
(Mako 6:53-56)*

³⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo iwo toku iwoso tokosiyaiyo tikino, Kinisali nokonuso komama tumokino. ³⁵ Nonani nokonu noko mo sai, na iyamoki, “Ni mo Isiso niya.” Nosai no mo imo na alomani liyaikino, komaso nokonu nokonu aumoifaso nokonuwoiso imo na ikalo manokino, no monoi no ai ai noko kiyokoma tumo liyaikino. ³⁶ Kiyokoma tumokino mo; na utolumalokino, “A, ai ai noko nokolalo no nani tuno unusai no waliyo komiyaloinimo?” Ikoki, “Waliyo.” No monoi no komiyalokino mo, waliyo na siki.

15

Kotoni imoyo aniyopa iyalini imoso souwaiko aino imo.

(Mako 7:1-13)

¹ Nosai no mo; nokotalo iyali mo tiki, Yolu-solimo nokonu siyolisai. Falisi moloso aluwai noko siyaiwoi Musini imo sai sisiyoli noko siyaiwoi, toi mo Isisoni auso tiki, na ima tumokino, ² “Moloi monoi woi, nani siyokuno iyali no tokumi moloso no hani monoi souwaiko liyaino, aniyopa iyaliyo no amokokaiyoukino no? Tono manono mo, naino mo iwoso pa tuluwako manonosu.”

³ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Moloi monoi momaini tokumi moloso no hani monoi taluwai manonuwo? Kotoni ami imoso no hani monoi tokulali manonuwo? ⁴ Kotoyo na yomukaiki, “Anoni apono noko tiso na pa kiso-somikomoi.” Noino mani, yomukaiki, “Noko mo atino apitono noko tiso imo koyau imo ikakimo, to mo na kalumo.” ⁵ Moisu mo nonani imo mo kwaiwoi muwoi. Imo folo taiyoloko manonuwo, noko nokolaloso, noino. Noko mo muwoni mo yapoli mo, atino apitono noko ti fasiko muwoni mo, nonani muwoni mo waliyo Kotoso muwokononi monoi. Nonani nokotayo totiso ikakimo, “Moti fasikomo muwoni mo Kotoso muwokononikai,” momaiyo imoinuwomo, ⁶ “No mo waliyo na, tofolo anoni apono noko ti noiyo fasikoi.” Nonani mulu koyau mulu mo taluwai manonuwo mo, no mo Kotoni imoso tokulali manonuwo. Momaini aniyopano iyalini tokumi molososo taluwaiyalo manonuwo. ⁷ Moi

mo topoko noko na. Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiya, to mo moi monoi motu na kumo unukaikinuwo, noino,

⁸ “Ninani noko nokolalo iyali mo asuwo asuwo tokisosomimono ifoluwaimonalo manono, totaini koyoso. Ulai yowoi mulu tomoso pa tosiso, aluwamai amai tosi.

⁹ Nokoni imo monoiso taiyolokalo manono, tifuluwaikalo manono, Kotoni imowo. No monoi no yani siyolo na tomoloki ifoluwaimonalo manono.”

Motu imo mo Aisaiyayo aino na kumo unukaikin-
uwo.” Isisoyo mo aino na ikoki, nokotalo iyaliso.

Hani haniyo mulu uwokaiko aino imo.

(Mako 7:14-23)

¹⁰ Nosai no mo; nokotalo iyaliso iko uwai; Isiso mo noko nokolaloso aliyonikoki, totani auso ti monoi. Na ikoki, “Yani imo na pukwai-monowo, na posainowo. ¹¹ Noko mo hani haniso nokakimo, no mo tani mulu mo pa uwokaiyoiso. Ulai imo kopokoiyauso lukasakimo, no mo tani mulu mo na uwokaiyoimo.” Aino ikoki.

¹² Nosai no mo; siyokutono iyali mo ima tumokino, “Nakomo nono mo sai na, Falisi moloso aluwai noko mo nani imoso no kwaimoni no, toi mo mulu na atolokomo ununi.”

¹³ Nosai no mo; na ikoki, siyokawi imofa ikoki, “Yani Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo isi mo yapoli na. Komaso aliyoli ali mo totayo mo ikaiwoi muwoi, no mo toti foiya na tolifoliyafoumoimo. ¹⁴ Falisi noko mo tofola, na pukwaikokaiwo. Toi mo molo mo kau kau. Toi no nokoso no molo wiyoti monoi, molo no? Molo

kau kau nokota ti, totati amu no molo no moloji wiyolukuwano monoi? Asi iso tomoso usukunalo konoimo.” Isiso mo aino ikoki.

¹⁵ Nosai no mo; Pita mo Isisoso na imoki, “Siyokawi imo folosai na pako lukaso wiyomoko, koi saino monoi.” ¹⁶ Isiso mo na ikoki, “Ya piyomu, saiwo. A, sosoli amai na tosinuwo?

¹⁷ Nakomo moi mo sai muwoi, komaso koloni mo koso tonoko manonuwo mo, nomoliso na tosa konomoi. Tosa konomoi mo; tousai tomanokano manonuwo. No monoi no hani hani koloniyo mo mulu mo pa tuwokaikomo manonuwoso.

¹⁸ Nokosu mo imo kopokoiyau imoso tolukasomoi mo, totani mulusai tomulumoloko, kosai na tamufu. Nonani hani haniyosu mo nokoni mulu na tuwokaiko manono, mulu na toliki tolikikokai. ¹⁹ Kopokoiyau hani mo mulusaisu toti liyaimoi, noinosu nali no. Kopokoiyauso mulumolokalo mulu, noko tukuwoli mulu, noko kwami nukonu uwokaiso mulu, uloliyo mulu, polamoko mulu, noko siya monoi ifoluwai unu mulu, kali kalimikuwano mulu. ²⁰ Nonani hani haniyo mo nokoni mulu na tuwokaiko manono, toliki tolikikokai na tosi. Nokosu mo koloni no mo naino uluwako somiso mo, no mo nokoni mulu uwokaikowoi muwoi.” Isiso mo aino ikoki, siyokutono iyaliso.

Koinono asi nukonu aino imo, Isisoso mulu-molo luwaiiki.

(Mako 7:24-30)

²¹ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokonusai utukaimoki, Taiya nokonu asiwoi Saito nokonu asiwoiso na manoki. ²² Koinono asi nukonu mo nonani nokonu ti aumoifaso nokonuso na

potolosoki. Isisoni auso na tumosoki, siyoliso na imaloki, “Siyoli Nokota, Toiwini nakosaitono. Na pofasimono. Mulu punumono. Popuwayo uwokaisokai, yani alu mo.” ²³ Ulai fowasowoi muwoi. No monoi no tani siyokutono iyali mo na ima tumokino, “Noni to no mo siyoliso timo tolo manoni, na taluwaimokiyo tumo. Na piso taikiyo, ifou na manusu.”

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Isolilo noko nokolalo mo sipo uo komiyai, samukuko nokota somiso tosimoi. No monoi no Kotoyo imono taikiyoki, toi samukuko monoi. Ninani nukonu mo Isolilo nukonu muwoi.”

²⁵ Ulai nonani nukonu mo alokomu na losiyaiko sisa tumoki, na imoki, “Siyoli Nokota, na pofasimono.” ²⁶ Na fowasoki, “Alaloni koloni no moloi niko monoi, aluwouso no?” Siyokawi imo mo ainoso na isoki. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Yuto nokoyo tiyamo, “Noko nokonu noko mo aluwou komiyai. Isolilo noko koi saso mo Kotoni alalo.” No monoi no nonani imo na isoki, Isiso mo.

²⁷ Ulai nonani nukonu mo na imoki, “Noko Siyoli, nani imo mo motu nali no. Ulai apitono iyaliyo koloni potikimonasi mo nusiso tusukunalo kono liyai mo, aluwouyo waliyo na tonoko manono.”

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Woli, waliyo na tomulumolo luwaimononi. Nani alu monoi imo mo yasoi na tukwaimonoki, popuwayo uwokaisokai imo mo.” Nomai no lolai niso waliyo na tolosoki.

Ai ai noko nokolalo ititounikai aino imo, Isisoyo.

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo nonani asisai utukaimoki, Kalili iwo toku ilo kwasai manaloki. Nosai no yuso na yousa yoki. ³⁰ Noko nokolalo molopoi mo tani auso ukouniyaikokuya tumo liyai manokino. Fona nomoli nomoli nokowoi molo kau kau nokowoi naino fona kolukuwa kolukuwa nokowoi ko lopu nokowoi komaso ai ai noko molopoiwoi na kiyokoma tumo liyai manokino, Isisoni auso. Na ititounikaiyalo manoki. ³¹ Wiyou, noko nokolaloyo na mulumoloko manokino. Ulai afonimaiso? Ko lopu nokoso imo lukasoso kwaiko liyaikino, fona kolukuwa kolukuwa noko mani, waliyo liyai siso na kwaikokino. Fona nomoli nomoli noko mani, waliyo liyaikino. Molo kau kau nokowoi mani, waliyo na foinaliko liyaikino. No monoi no Kotoni siyoloso kaluwaiyaloukino, Isolilo nokoni Koto na.

Isisoyo 4000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.

(Mako 8:1-10)

³² Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyalisio aliyonikoki, na ikoki, “Yo mo ninani noko nokolalo monoi mulu tokalo uku. Tauno na sa tumoki. Koloni mo uwofa, toi mo. Yo mo koloni no somiso iko taikiyakimo, wonikaluso molomai molo folulumokoimo, tiyayo mo.” ³³ Ulai imokino, “Ninani asi no ulai nokowoi? Ulai paluwa tuo no moiso i monoi, ninani noko nokolalo molopoiso niko monoi no?” ³⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Moi no paluwa tuo komu no moloi moloi?” Fowakino, “Koi mo

paluwa tuo komu mo nano siyawoi, 7. La lolofa mani, pounu muwoi, siyasonuso.”

³⁵ Ulai Isiso mo noko nokolaloso na ikoki, “Asimai na posinona konowo.” ³⁶ Ikoki mo; paluwa tuo komu nano siyawoi mo ikoki kusomi, la lolofawoi. Kotoso imoki, “Wafisu.” Folouluki mo, siyokutono iyaliso nikoki, nosai no toiyo noko nokolaloso na nikalokino. ³⁷ Na nokokino, noko nokolalo mo, touwai na siki. Touwai siki mo; no waloto mo amai, na isikokaiyalokino. I nano siyawoiso, 7, na alokino, siyokutono iyaliyo. ³⁸ Noko no nokino no, toi mo tiso tiso muwoi, molopoi molopoi, 4000. Ulai fuwaluwouwoi pakoso kolalikinoso. Noko saso kolalokino.

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolalo mo iko taikiyoki, totaini asiso ifou nu liyai monoi. Iko taikiyoki mo; ayouso folamiyo konoki, Makotani nokonu asiso monoi manoki.

16

*Mulu ifolaluwawoi mi koko mulu aino imo.
(Mako 8:11-13; Luko 12:54-56)*

¹ Nosai no mo; nokotalo iyali mo tiki, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi. Isiso mo louwa imo kiya tumokino, asuwo totaini molo timai kumokini mulu ifolaluwawoi mi ano wiyoti monoi. ² Ulai na ikoki, “Kumoki mo upimosomai nakiyai tano mo, na tiyamo manonuwo, “Kumoki mo nakiyai na toi, fumu siyoli monoi.” ³ Kumoki mo somosaimai nakiyai tano mo, na tiyamo manonuwo, “Kumoki mo nakiyai na totoi. Sa noi mo siyoli.” Wuo, motu na, moi mo kumokiso tukwaiko itouniyaimo

manonuwo, no monoi no moi mo sai, sa tumowoi ulo wiwoi monoi. Yani mi ano mani, yasoi na tukwaimono manonuwo. Ulai hani monoi? Yo monoi mo moi mo sai muwoi. ⁴ Lolaimai si noko nokolalo moi mo mulu kopokoiyau, Kotoso namoliyo talosimo manonuwo. Mulu ifolaluwawoi mi saso wiyononi monoi tiyo manonuwo. Ulai yo mo pa wiyononinoikuwoso. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyona tolomai Koto mo mulu ifolaluwawoi mi wiyotiki, noko nokolaloso. Noinososu na wiyononinoikuwomo, yo mo.” Aino ikoki, na utukaikoki.

Sisiyoliko asu siyokawi imo.
(Mako 8:14-21)

⁵ Nosai no mo; Isiso iyali mo iwo toku iwo mulumai tokosiyaikaiyoukino mo, siyokutono iyali mo paluwa tuo mo iyo tumowoi muwoi, na fufolikokino. Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, noko sisiyolini molo koiyau monoi. ⁶ Noino na ikoki, “Atiyaiso, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi, toini paluwa tuo sisiyoliko asu monoi mo atiyaiso.” ⁷ Ulai toi mo imo folosai imo mo sai muwoi, no monoi no totai amu lukasikuwanokino, “Moi mo paluwa tuo mo pakoso iyo tumokoniso, no monoi no timoko.”

⁸ Ulai to mo sai, toini imo monoi mo, na ikoki, “Hani monoi moi no waliyo pa tomulumolo luwaimononuwoso? Hani monoi iyamonuwo, momai amu no, “Paluwa tuo mo uwofa.” ⁹ Nakomo moi mo imo folosai mo sai muwoi. Ulai moi no muluwoi? Paluwa tuo komu naino siyai monoi pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 5000, no

nokono no. I no moloi moloi alokainuwo, no waloto no? ¹⁰ Paluwa tuo komu nano siya-woi monoi mani, pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 4000, no nokono no. I no moloi moloi alokainuwo, no waloto no? ¹¹ Moloi monoi woi? Yo mo paluwa tuo monoi pa imonukuwoso. Ya na timonukuwo, atiyaiso pa siwo, Falisi nokowoi Satusi nokowoini paluwa tuo sisiyoliko asu monoi mo.”

¹² No monoi no mo, toi mo sai, paluwa tuo sisiyoliko asu monoi pa ikokiso. Wiyou, Falisi nokowoi Satusi nokowoi toini imo monoi ikoki, atiyaiso si monoi.

*Kotoyo muwokai nokota aino imo.
(Mako 8:27-30; Luko 9:18-21)*

¹³ Ulai nosai no mo; Isiso iyali mo Sisaliya Filipai nokonu asiso nuki. No mo tiki mo, siyokutono iyalisso na utolukoki, “Noko nokolalo no moloi tokaluwaimono manono? Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo no noi, woi?” ¹⁴ Imokino, “Siyaiyo tokaluwai manoni, “Iyono iwoso uluwako nokota.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Ilaiya.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Iyolomaiya.” Siyai mo tiyamo, “Nakomo Kotoni mulu lukasiko nokota paimo, aniyopa nokota na.”

¹⁵ Nosai no mo na ikoki, “Momaiyo no moloi tokaluwaimononuwo? Yo no noi, woi?”

¹⁶ Nosai no mo; Saimo Pita mo na fowaki, “Nono mo Kolaiso, amai tolokaino nokota Kotoni awitono. Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini.”

¹⁷ Nosai no mo; Isisoyo na imoki, “Saimo, Iyonani awitono nono mo na pomoloki. Asi nokoyo nonani imo pa posaso wiyononiniso. Kumokiso tolo nokota yani Apouyo mo na posaso wiyononini, nonani imo mo. ¹⁸ Ya timonoki. Nono mo Pita, nani siyolo imo folosai mo tomoki. Asayo noinomo yoso mulumolo luwaimono noko nokolalo mo ninani tomoki siyolimai amisoso na soimo. Sokolo Nokota Waini amiyo pa uwokaikoiso. ¹⁹ Yani ami mo na aninoikimo. Noko mo nani imoso kwaimakinimo, Kotoyo na samukukoimo. Asini hani haniso alukikakinimo, Koto mani, kumokiso yo monoi na alukikoimo. Waliyo no yomakinimo, Koto mani, kumokiso yo monoi pa alukikoiso.” Pitaso aino na imoki, Isiso mo.

²⁰ Nosai no mo; siyokutono iyaliso na ikoki, “Woli iyali, nokoso noiyo kaluwai wiyotiyoiwo, yani siyolo Kolaiso imo mo. Noiyo ikoiwo, “To mo Kotoyo muwokai nokota, Isolilo noko koi no fasimoka tumo no.”

Isisoyo yomuki, asa tukulomono aino imo.

(Mako 8:31-9:1; Luko 9:22-27)

²¹ Nosai no mo; Isiso mo totawoi imo ikoki, siyokutono iyaliso, tota uwo monoi aino imo. Na yomuki, “Yo mo Yolusolimo nokonu siyoliso na manoimo. No mo afonimaiso muwoi. Kotoyo ainonani monoi na imono taikiyoki. Nokoyo iyanoko siyoli na uwomonoinomo, nokotalo iyaliwoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoiyo. Na tukulomonoinomo, yau. Ulai amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyowoiwoimo, yausai.” Aino na ikoki.

²² Ulai Pitayo mo Isiso kominiyonoki, kwaso monoi. Imo amiso na imoki, “Siyoli Nokota, wiyou na tiyomu. Nonani haniyo mo pa uwoyoiniso.” ²³ Ulai Isiso mo namoliyo alosimoki, Pitaso, na imoki, “Fuwoi, no mo Sokolo Nokota Waini imoso timononi. Nono mo yani mi louwa tufiyaimononi. Kotoni muluso pa taluwainiso. Nokoni mulusoso taluwaini.” Aino na imoki, Pitaso.

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Nokoyo yoso aluwaimono monoi yakimo, totani muluso no moloi aluwai monoi? Yo mo a moki sokunalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Ulo ulo amoloki amoloki aluwaimonumo.

²⁵ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi? Na kaloimo. Nokosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo.

²⁶ Noko mo muwoni mi anakimo, asini sonosoni komasoso iyakimo, nonani haniyo no moloi fasi monoi? Kotoso mulumolo luwai somiso mo, na uwokaiyoimo. Nokoyo totani mulu ifou ano monoi no haniyo moloi suo suomoko unoimo? Wiyou, na uwokaikaiyoimo.

²⁷ Motu na, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo ifou amukonoimo, asiso, Apouni ami siyoliwoi. Yani kumoki nokowoi koliyo konoimo. Nomai no mo, suo foli monoi na ikaloimo, noko nokolalo siyasonuso. No tiyalo manono no, nonani foli monoi na ikaloimo. ²⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyai ni si

mo, toi mo kolikali somisomai you kimonoinomo, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonoso. Motu na, samukuko nokota siyoli toloso kimonoinomo, kolikali somisomai.” Aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

17

Isisoni au folo alosimo aino imo.

(Mako 9:2-13; Luko 9:28-36)

¹ Nosai no mo; amoloki toufo mo uwai; nosai no mo; Isiso mo noko tauwoi mo yu siyoli sopofo koliyo yoki. Pitawoi Yamisowoi tani auwatono Iyonowoi toiso koliyo yoki. Totaiso na sa yoki.

² Sa yoki mo, au mo folo na alosimo taikiyoki, toini molo tiyo kikino mo. Tani amu molo mo ulo komiyai na wi toloki. Totani tunowoi mani, na kamoko taikiyoki, saponi topi. ³ Wiyou, lolai siyasu, toku nokota ti, Musiwoi Ilaiyawoi tokuwa toku no kolikaliki no, toti mo Isisoni auso na tola tumokino. Imo lukaso ni toloso kokokino.

⁴ Pitayo nosoni kokoki mo, Isisoso na imoki, “Siyoli Nokota, nimaino mo waliyo tosikoni. Waliyo yomakinimo, yo mo fulomu nu tauwoi kololoimo, siya mo nani, siya mo Musini, siya mo Ilaiyani.”

⁵ Nonani imo yomu tolo manoki mo; kumoki kopuyo na fiyokaika konoki, kamoso siyoli. Ulai ko na mo kumoki kopu mulusai na tu kwaimokino, noino na yomuki, “Ni mo yani alu na. Yo mo na tomulu unumoi. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo. Tani imo mo na pa kwaimo itouniyaimo manowo.”

⁶ Nosai no mo; siyokutono noko tauwoi mo nonani imoso no kwaikino mo, ukuwoli sa

konoki. Wiyou, na kokolokoki, na umoma-lotikoki. ⁷ Ulai Isiso mo kulola tumoki, na ikoki, “Na posauwo. Noiyo kokolokomoiwo.” ⁸ Nosai no na kwaikino, Isiso mo totaso toloso na kikino, noko tiso kokowoi muwoi.

⁹ Nosai no mo; yusai you kunoki, molomai imo amiso ikoki, “Yumai no kokonuwo no, noko noko-laloso noiyo ikaloiwo, ainoso asi asi noko noko-laloni noko siyoli nokota asa yausai ifou no au-woniyouwaki no, nomai no na pa posasokowo.”

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono noko tauwoi mo na imokino, “Musini imo sai sisiyoli nokoyo tiyamomoi, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso, to mo namolisai tumoimo. Kotonu mulu lukasiko nokota Ilaya, to mo toku tumoimo, tota monoi.” Ulai hani monoi tiyamomoi?”

¹¹ Nosai no mo na fowakoki, “Motu nali no, Ilaya mo ti monoi na tumumo, hani hani foukaiya tumo monoi. ¹² Ulai ya timonukuwo. Ilaya mo yasoi na tumo. Noko nokolalosu mo sai muwoi, tota monoi mo. Totaini mulusoso aluwaikokino, Ilaya mo na uwokaikino. Noinoso tomoso nali, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, yoso mani, na uwokaimonoinomo.”

¹³ Ikoki mo; siyokutono iyali mo sai, “Iyono iwoso uluwako nokota monoi timoko.”

Popuwayo uwokai nokotafa itouniyaimokai aino imo.

(Mako 9:14-29; Luko 9:37-42)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo noko noko-lalo molopoiso koka konokino. Koka konokino mo, noko mo Isisoni auso na tumoki, alokomu losiyaiko yousa tumoki, ¹⁵ na imoki, “Siyoli

Nokota, yani alu na pofasi, mulu punu. Tukwalu kwalumomoi. Wiyou, na tuwokai. Saiso saiso taso na totukaiya konomoi. Noinoso iwoso mani, saiso saiso tokalo solimoi. ¹⁶ Yo mo nani siyokuno iyalini auso louwa kau, waliyo tolo monoi. Ulai itouniyaimokaiwoi muwoi. Sosoli nali no. Toi mo sai muwoi.”

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai noko nokolalo moi ni sinuwo mo, moi mo yoso mulumolo luwaimonowoi muwoi, moini mulu mo kwamu kwaimo muwoi, kopokoiyau. Moiwoi no moloi tolo tomasimoikuwomo? Ya tulosukomomono. Alu na pokawiyo tumowo.”

¹⁸ Nosai no mo; popuwaso uo imo na imoki. Imoki mo; popuwa mo aluni ausai mo na utukaimoki. Lolai siyaso waliyo na tolo.

¹⁹ Nosai no mo; namolisai siyokutono iyali mo ima tumokino, wosu wososu, na imokino, “Moloi monoi woi, koi no popuwa koiyau amiyaikiyowai sosoli no hani monoi?”

²⁰ Na ikoki, “Moi mo waliyo pa tomulumolo luwaimononuwoso, no monoi no popuwa koiyau amiyaikiyo monoi mo sosoli, moi mo. Yo mo motuwa na timonukuwo. Sipoki ali mo koufa nali. Noinoso koufasosu mulumolo luwaimonakinuwomo, yuso mo waliyo imoinuwomo, “Auso na pomoi.” No monoi no na manoimo, yu mo. Motu na, koufasosu mulumolo luwaimonakinuwomo, hani hani komaso mo waliyo na yalomano manoinuwomo. ²¹ [Ninani popuwa koiyau ya no amiyaikiyo no, tota amiyaikiyo monoi mo noinososu, Kotoso utolumo saso, koloni au au simai.”] Aino na ikoki, siyokutono iyaliso, Isiso mo.

Isisoyo ti monoi yomuki, asa tukulomono aino imo.

(Mako 9:30-32; Luko 9:43-45)

²² Nosai no mo; Kalili asiso ukouniyaika tumo liyaiki, Isiso iyali mo. Siyokutono iyaliso na ikoki, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo. ²³ Na tukulomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai, ulo siya mo ifou na auwoniyouwoimo, yausai.” Tani imoso no kwaikino mo, mulu mo na kolikali unukino.

Lotu nu siyoli muwoni niko aino imo.

²⁴ Nosai no mo; yasoi. Kopanaumo nokonu mo tiki, Isiso iyali mo. Tiki mo; lotu nu siyoli muwoni i nokoyo tiki, Pitani auso. No mo takiso muwoni i noko na. Pitaso na ima tumokino, “Nakomo moini aiyolokomo nokota no lotu nu siyoli muwoni no yapoli tonimoi, takiso muwoni i nokotasoi?” ²⁵ Pita mo ikoki, “Nasu, yapoli na tonimoi.”

Isiso mo nu poiso toku yasoi lotiki. Pita mo lotiki mo, ulai lolai siyaso Isisoyo mo na imoki, “Saimo, na pukwaimono, siyokawi imo mo. Moloi tomulumolokoni? Asi asi samukuko noko sisiyoli no takiso muwoni no noiwo nokoso tuwoko manono, woi? Totaini alalo iyaliso poimo tuwoko manono. Noko nokolaloso poimo tuwoko manono.”

²⁶ Pitayo fowaki, “Noko nokolalososu tuwoko manono.” Isiso mo na imoki, “Motu na, totaini alalo iyaliyo takiso muwoni pa toniko manonosoi. Yo mo Kotoni alu na. Lotu nu siyoli takiso muwoni niko somiso mo, uo imo no moloi

imono monoi, Koto no? ²⁷ Ulai wonikaluso takiso muwoni i nokoyo uo mulu aiko atolokomo unumokoino. No monoi no iwo toku iwoso molosu na pafoliyano. Totawoi la asiyo yakinimo, ko na pa pokomiyaikoso, muwoni mo na kosoinimo, lani ko poiso. Nonani muwoni mo asakinimo, nokoso na pa asotiyano, motini takiso monoi.”

18

*Noiyo siyoli nokota tolo aino imo.
(Mako 9:33-37; Luko 9:46-48)*

¹ Nosai no mo; nonani ulomai siyokutono iyali mo Isisoso na ima tumokino, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukumoka tumakimo, totawoi nokota noiyo toloimo, siyoli tolo monoi no?”

² Nosai no mo; Isiso mo aluso aliyoniki, imoki, “Koini auso na potolokaina tumo.” ³ Siyokutono iyaliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Mulu alosoko somiso mo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo pa samukukomoinuwoso. Alalo lolofani mulu komiyai si somiso mo, moloi samukukomo monoi, kumokiso you tolokaino nokotayo no? ⁴ Noko mo ninani alu komiyai afonimaiso tolakimo, to mo totawoi na toloimo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomai mo.

⁵ Mulumolo luwaimono nokotayo aluso imo mo, “Waliyo potumo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Siyokutono iyaliso aino ikoki.

Mulumolo luwai nokoso ainiko ifoluwaiko aino imo.

(Mako 9:42-48; Luko 17:1-2)

⁶ Ti monoi ikoki, “Noko mo mulumolo luwai-mono nokotafaso aini ifoluwaiyakimo, wiyou, siyoliso na uwoyoimo, mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli monoi. Nokoyo iwo utaiso tukolo silakinomo, tomoki siyoliyo imo molomai konosuwakaiyakinomo, no mo koufasu. Mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli mo soliyakiso na uwokaiyoimo.

⁷ Mulumolo luwaimono nokoso ainiko ifoluwaiko noko, woi, na tainiko manono, hani hani molo kopokoiauso aluwaiko monoi. Asi asi ainiko ifoluwaiko noko, toi fau, atiyaiso na suomo. Motu na, amai na ainiko ifoluwaikalo manoinomo. Wiyouwa wiyou. No monoi no noko nokolalo mo molo kopokoiauso nu liyaiyoimo. Wiyouwa wiyou. Molo koiauso wiyoti nokota, to fau, atiyaiso na toluomo.

⁸ Naino fonawoiyo molo koiauso kalumaniyakinimo, na pa kokolo foliyafoumo taikiyo. Nonani naino fona no kalumanini no, nonaniwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso aniyopa poi poi taso na afoli taikiyoinimo. Naino fonawoi kokolo foliyafoumakinimo, no mo waliyo, molo koiauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo.

⁹ Molo siyayo molo koiauso kalumaniyakinimo, na pa solifoli taikiyo, nonani molo siya mo. Molo tiwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso Sokolo Nokota Waini taso afoli taikiyoinimo. Molo siyaso solifoli taikiyakinimo,

no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo.

¹⁰ Atiyaiso na posiwo. Alalo ni si no, toiso namoliyo noiyo alosikoiwo. Ya timonukuwo. Kotoni kumoki nokoyo no tosamukuko manono no, toi mo Apouni amu molo na toki manono, kumokiso you tolokaino nokotani amu molo mo.

¹¹ [Ulai afonimaiso? Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoso na tofasika tumo, samiyaikiyo si monoi, aiko uwokaikoi.”] Isiso mo aino na ikoki.

Sipo ikolikaiso aino imo.

(Luko 15:3-7)

¹² Ulai ikoki, “Na pomulumoloko kiwo. Noko mo sipo koloni molopoi molopoi, 100, na tosamukukomoi. Ulai sipo siya mo na tolomuso, uwofa na, moiso poimo manoso. Nosai no mo, sipo samukuko nokota mo na tikolisalo. Sipo siyai mo, 99, yuso amai tutukaiko. Sipo siya na tikolisalo. Yani imo mo motu poimo. Na pomulumoloko kiwo. ¹³ Motuwa na timonukuwo. Kosakimo, siyoliso na molokisoimo, nonani sipo no lomuso no. Wiyou, siyoliso na molokiso manoimo. Ulolo somiso sipo monoi koufaso tomolokiko. ¹⁴ Noinoso nali, moini Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo wiyou tiyomu, noko siyaiyo sofuwamokaiyou liyai monoi mo.” Isiso mo aino na ikoki.

Nokoso ikimo aino imo.

¹⁵ Ti monoi ikoki, “Mulumolo luwai nokota siyayo koiyaumakinimo, momatisu imo pa lukasiyoluwai kuwanowo, na pa ikimo. Nani

imo kwaimakinimo, nonani nokota ifou na pa kausi, nani auwano na. ¹⁶ Nani imo kwai somiso mo, mulumolo luwai nokota siya poimo, tiwoi poimo na pa koliso, tani auso pa koliyono. No monoi no mo Kotonu puko imoyo na tiyomuko,

“Noko tiwoi tauwoi mo noko siyayo molo koiyauso aluwai monoi sai mo, imo tomoso tolukaso ununo mo, toini imo mo motu na. No kwaikakikonimo, imo na lukasokai monoi.”

¹⁷ Moini imoso kwaimo somiso mo, mulumolo luwai noko komaso pa ikanowo. Mulumolo luwai noko komaso noko moini imoso mani, kulaliko-makinuwomo, tofolo, to mo molo koiyau mulu saso aluwai nokota, muwoni i mulu saso nokota.

¹⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Asini hani haniso alukikakinuwomo, Koto mani, kumokiso yo monoi na alukikoimo. Waliyo iyamak-inuwomo, Koto mani, kumokiso yo monoi pa alukikoiso.

¹⁹ Imo siya na timonukuwo. Mulumolo luwai nokota ti moti asiso no tolokainonuwo no, moti mo hani ano mulu monoi Kotoso tomoso utolumakinuwomo, Apou, kumokiso ni you tolokaino no, totayo na yo unoinuwo mo. ²⁰ Motu na, noko tiwoi tauwoiyo yani siyoloso tomoso kaluwaimono sakimo, yo mo toini mulumai na tolokainoimo.” Aino na ikoki.

Mi ano nokota monoi siyokawi imo, noko koiyau nali.

²¹ Nosai no mo; Pita mo Isisoso na ima tumoki, “Siyoli Nokota, auwa mo saiso saiso koiyau-momono mosakimo, yo no moloi moloi imo

manoimo, “Yo mo imowoi muwoi.” Nano siyawoi mo waliyo poimo.”

²² Isisoyo na imoki, “Nano siyawoimaisoso yo monoi muwoi, saiso saiso na pa imomoi, “Yo mo imowoi muwoi.” Aniyopa poi poi pa imomoi.

²³ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Na pukwaimonowo, siyokawi imo na timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Samukuko nokota siyoli mo totani mi anononi nokoyo afonimaiso ilolu puwomosikino. No monoi no mo na tiko, “Afonimaiso ilolu uwomonomosi mo koma na. Lolai mo ilolu foli monoi mo muwoni mo koma na ponimonowo.” ²⁴ Tiko mo; toku mo totawoi nokotaso tokiyoma tumono, tani auso. To mo ilolu foli monoi mo muwoni mo siyoli wiyou. Ulai koufa? Muwoni mo soliyaki nali no, 10000 kina. ²⁵ Ulai moloi ni monoi, muwoni mo uwofa. No monoi no noko siyoliyo noko siyaiso tiko, “Ninani nokota mo na pokiyokanowo, tani fuwaluwouwoi, noko nokonu nokoni auso, toini mi anoti monoi, suo mo muwoni pa kiyo tumomonowo, tani afonimaiso ilolu i foli monoi. Tani ilolu komaso mani, na pa uwowo. No mani, afonimaiso ilolu i foli monoi.”

²⁶ No monoi no mo, nonani mi ano nokota mo totani siyoli nokotani auso alokomu tolosiyaiko yousa tumo, na timalo, “Awi, na pa atotalimono, awi, amuwoi tinoso amai akononinoikimo, muwoni komaso mo.” ²⁷ Siyoli nokotayo mulu tokalo unu, na timo taikiyo. Afonimaiso ilolu i foli monoi mani, na talukimo, imo mo futo.

²⁸ Ulai nonani mi ano nokota mo totani siyokutono, mi ano siyamai nokotaso na tokiya fu,

imo molomai na tokomikai, imo amiso na timo, “Yani 10 kina na pamono, afonimaiso ilolu no i wamonokini no, nonani foli monoi na.”

²⁹ No monoi no mo, siyokutono mo alokomu tolosiyaiko, na timalo, “Awi, na pa atotalimono, awi, amuwoi tinoso amai akononinoikimo, muwoni mo.” ³⁰ Ulai to mo wiyou. Kalopulo nuso na tokiyo, ainoso hani muwoni akononi uwai, no monoi no amufoimo.

³¹ Ulai mi ano siyamai noko iyali mo siyokutonoso no tukwaino mo, mulu tokolikali. Totaini siyoli nokotaso na timanono, ainonani monoi.

³² No monoi no mo, siyoli nokotayo nonani mi ano nokotaso taliyoni, na tikimo, “Nono mo mi ano nokota koiyau. Toku yasoi no imonaloni mo, ya na fasinoki. Afonimaiso ilolu i foli monoi mo yo mo na alukimonoki. ³³ Yo mo mulu ununoki, suomoso monoiso na fasinoki. Ulai nono no siyokuno mulu no pa ununiso, pa fasiniso?”

³⁴ Aino timo, mulu na tatolokomo, mi ano nokota monoi. Kalopulo nuso na tokiyo. Wiyou, iyanoko siyoli tuwo. Ainoso hani muwoni akononi uwai, no monoi no amufoimo.

³⁵ Noinoso moi komaso mani, auwano iyaliyo kopokoiyaukomo foli imo tokosokiko somiso mo, yani Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo momaini molo kopokoiyau monoi na uwokaikomoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki, Pita iyaliso.

19

*Noni afolikaiso aino imo.
(Mako 10:1-12; Luko 16:18)*

¹ Nosai no mo; ikoki mo; Isiso mo Kalili asiso utukaimoki, Yutiya asiso monoi na manoki. Yotano iwo tokosiyaikaiyo tiki, iwo ilo au-saimiso. ² Noko nokolalo molopoi mo aluwainiyo tumokino. Nonani asimai mo toini ai ai noko nokolalo na ititounikaiyalo tiki.

³ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko siyai mo na louwa imo kiya tumokino, “A, koini aniyopa molo no waliyo afonimaiso noni afolikaiso no? Au poimo.”

⁴ Ulai Isiso mo na fowakoki, “Nako moi mo ninani puko imo mo pa tokoko manonuwoso, noino no tiyomuko no,

“Tokuwa toku, hani hani fonanikomo noko-tayo nanomuwoi toniyoiwoi mani, na mulu-molokoki, na tolokino.”

⁵ Mulumolokoki mo; na yomuki,

“No monoi no mo, sauwo nokota mo atino apitono noko tiso utukaikumo, kwamitonoso na kunaliyaisa tumumo. Toti mo au mo tomoso na, mulu mani, tomoso na totolono.”

Aino na yomuki. ⁶ No monoi no au fofamo pa totolonoso, au tomoso na totolono. No monoi nosu mo Koto mo yasoi muwokokaiki, toti mo. Noko no moloi afolikaiso monoi?”

⁷ Ulai Falisi noko mo na imokino, “Moloi monoi woi? Musiyosu imo ami mo na imokokaiki, “Noko mo noni afolikaiso monoi yo mo, paso kumotisumo, na afolikaisumo.”

⁸ Ulai Isiso mo na ikoki, “Momaiyo kukamokokai manonuwo, no monoi no mo Musiyo waliyo yomuki, nokolalo salosokai monoi mo. Toku mo nonani molo mo tanowoi muwoi.

⁹ Ya ainonani monoi na timonukuwo. Nokoyo

totani uloliyo somiso nukonu afolikaisakimo, noni siyaso kausakimo, to mo uloliyo nokota na.” Falisi nokoso ainoso na ikoki, Isiso mo.

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono iyali mo na imokino, “Nono tiyomuni, noni kauso monoi mo aino na. Tofolo, ulai noniwoi no moloi kauso monoi?”

¹¹ Na ikoki, “Noko komaso noko mo ninani imo kwaiwoi muwoi. Wiyowu, noko siyaisu mo Kotoni amiyo waliyo tiyamo, nokolalo koliko somiso monoi mo. ¹² Na pukwaimonowo, noko siyaisu mo tiyamomoi, nokolalo koliko mo tofolo. Siyai ni si mo, atino iyalini nomoliwoisai mo noko kopokoiyau, no monoi no mo nokolalo kolikowoi muwoi. Siyai mani, ni si mo, nokoyo au tokosonasikomo, no monoi no nokolalo kolikowoi muwoi. Noko siyai mo kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko monoisu tomulumoloko manono, no monoi no nokolalo mo kolikowoi muwoi. Noko mo nonani imoso waliyo yomu mo, no mo waliyo, noni mo kausowoi muwoi.” Isiso mo aino na ikoki.

Isiso yo alalo mulu uku aino imo.

(Mako 10:13-16; Luko 18:15-17)

¹³ Nosai no mo; alalo lolofa koliyoniyo tumo liyai manokino, Isisoni auso, nainoyo kulolalo monoi, Kotoso utolumo uku monoi yokino. Ulai siyokutono iyaliyo mo uo imo na ikokino. ¹⁴ Ulai na ikoki, Isiso mo, “Tofolo na pukwaikokaiwo, alalo mo yani auso mo waliyo na tuo. Hani monoi talukikonuwo? Noko komaso noko mo ninani alalo komiyai no tosi no, toiso tosamukukomoi, kumokiso you tolokaino nokotayo mo.” ¹⁵ Ikoki

mo; naino mo alaloni komumai na kulolaloki. Nosai no utukaikoki.

Ilolu molopoi nokota aino imo.

(Mako 10:17-31; Luko 18:18-30)

¹⁶ Nosai no mo; noko siya mo Isisoso na ima tumoki, “Aiyolokomomoko nokota, yo no molo itouniyaimoso no moloi aluwaiyoimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo monoi no?”

¹⁷ Ulai Isisoyo na imoki, “Itouniyaimoso aluwai monoi no hani monoi timononi? Noko itouniyaimo mo siyasoso. Yousi itouniyaimo monoi mulu yakinimo, Kotoni ami imoso na pa aluwaimoi.”

¹⁸ Ulai nonani nokotayo na imoki, “Yo no hani imo amiso aluwaikoimo?” Na imoki, “Nisu, noko mo noiyo tukoloi, noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi, noiyo polamokoi, noko siya monoi noiyo ifoluwai unoi, ¹⁹ anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi. Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

²⁰ Nosai no mo; nonani alu sokuyo mo na imoki, “Nonani imo komaso mo yo mo yapoli na taluwaikomoi. A, yo no mulu siyaso monoi no yapoli yoimo?”

²¹ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Noko itouniyaima itouniyaimo tolo monoi tiyoni mo, nani ilolu mo ilolu somiso nokoso na pa wau-tiyalo, ilolu komaso mo. No monoi no suo foli monoi anoinimo, kumokiso. Wau niko uwai; yoso pa aluwaimoniyo tumo.”

²² Ulai alu soku no mo, to mo nonani imoso kwaikaiki, ilolu mulu na kaloki. Ulai afonimaiso

nokota? Ilolu molopoi nokota nali. Isisoso utukaimoki, na manoki.

²³ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Ilolu molopoi noko no kumokiso you tolokaino nokotani auso no moloi toimo, asi no samukukaki no. Wiyou, nonani mi mo siyoli, muluso nali no. ²⁴ Siyokawi imo na pukwaiwo. Kamilo koloni siyoli no moloi lotiso monoi, iwoi nilini i poiso no? Moloi lotiso monoi, to mo sosoli. Ilolu molopoi nokota, to no Kotoni auso no moloi amiyo monoi, asi no samukukaki no? Moloi amiyo monoi, to mo sosoli. Ulai ya timonukuwo. Kamiloni mi, iwoi nilini i poiso lotiso monoi, nonani mi mo koufasu. Ilolu molopoi nokotani mi, Kotoni auso amiyo monoi, nonani mi mo soliyaki, muluso nali.” Siyokawi imo mo aino na ikoki.

²⁵ Siyokutono iyali mo nonani imoso kwaimokino mo, siyoliso kufaukoki, na imokino, Isisoso, “Ulai aino mo, noi nokotayo no waliyo no moloi amiyoimo, Kotoni auso no? Noi no samiyaikiyoimo?”

²⁶ Isiso mo kokaloki, na ikoki, “Nokoyo no ulai moloi yo monoi? Kotoyososu mo hani hani mo waliyo na tiyomoi.”

²⁷ Nosai no mo; Pitayo imoki, “Koi mo kokaini asi yasoi na utukaikalokinoki, iloluwoi mani, utukaikalokinoki. Nonoso taluwainiyo tumonoki. Koi no suo foli monoi no haniso moloi iyoikimo, woi?”

²⁸ Na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kumokiwoi asiwoi tonofalo tanomaiso asi asi noko noko-laloni noko siyoli nokota yo mo noko samukuko

nokota siyoli na tola yoimo, kumokiso na yousa yoimo, ami siyoliwoi. Nomai no mo yoso aluwaimono noko iyali moi mani, samukuko noko sisiyoli na soinuwomo. Moini nasu wosuwoimai soimo, Isolilo asi molo tiwoi asi noko, 12. ²⁹ Mulumolo luwaimono noko mo hani hani utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo siyoliso na nikoimo, ulai koufa, soliyakiso na nikoimo, aniyopa poi poi si itouniyaimoimo. Motu na, nu, auwatono iyali, inaitono iyali, apitono iyali, atino iyali, totaini alalo, isi, no mo utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi na nikoimo. ³⁰ Ulai lolaimai si nokotalo iyali mo afonimaiso na soimo. Afonimai noko mo sisiyoli na soimo.” Aino na ikoki.

20

Isi mi ano noko iyali aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo ulai ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Isi kiyo nokota mo posasi yakomai nokoso tokolisano, siyawoiso tani isi mi anononi monoi.

² Imo tolukasokaino mo, waliyo na tiyamo, ulo siyani mi ano foli monoi mo kina siyasonuso niko monoi mo. Nosai no totani isiso mi ano monoi na tiko taikiyo.

³ Nosai no mo; 9 kilo yakomai noko siyai mo ukouniyaikokai na tokoka tumo, afonimaiso siso.

⁴ Na tiko, “Moi mani, yani isi mi na pananowo. Suo mo muwoni niyoikuwomo.” ⁵ Na tonu. 12 kilo yakomaiwoi 3 kilo yakomaiwoi ainoso na, noko siyaiso tiko taikiyo.

⁶ Nosai no mo; upimoso 5 kilo yakomai na tokoka tumo, noko siyai mo afonimaiso siso. Na tiko, “Ulo siyoli no afonimaiso hani monoi sinuwo?” ⁷ Na tofowano, “Nokoyo mi mo amokowoi muwai.” Na tiko, “Moi mani, yani isi mi na pananowo.”

⁸ Nosai no mo; amoloki mo, isi kiyo nokotayo mi samukuko nokotaso tima tumo, “Mi ano noko na paliyoniko, muwoni niko monoi. Toku mo 5 kilo yakomai ti nokoso poniko, ainoso 3 kilomai ti nokoso nikoini, 12 kilomai ti nokoso nikoini, 9 kilomai ti nokoso nikoini, topi topima mo posasimai ti nokoso pa niko.”

⁹ Nosai no mo; 5 kilo yakomai ti noko mo kina siyasonuso tiya tumono. ¹⁰ No monoi no posasimai ti noko mo muwoni tiya tumono mo, na tiyamo, “Koi mo muwoni mo sisiyoli na iy-oikimo.” Ulai wiyowa wiyowu, toi mani, kina siyasonuso na tino. ¹¹ Tino mo; isi kiyo nokotaso amuwaso talino, na timono, ¹² “Topimo ti noko mo asosasosofa mi ana tumono. Ulai toini muwoni koini muwoni komiyai tino. Ulai koisu mo posasi yakosai mi analo konalo manonoki, wiyowu, ulo ta siyoliyo na iyolokomomokomoi.”

¹³ Ulai isi kiyo nokota mo siya nokotasoso na timo, “Woli, yo mo pa tokoiyaumonokiso. Moti mo waliyo na yomukaikoni, ulo siyani mi ano foli mo kina siyaso. ¹⁴ Nonani muwoni mo paso, na pomoi. Muwoni no ninukuwo no, noinoso na, topi topima noko mani, ainoso yasoi na niko. ¹⁵ Ni mo yani hani na. Nisu mo asani muwonisu na, asani muluyososo na toninukuwo, tomoso noinoso tiyalonuwo. Ulai hani monoi

taliyoluwaimononi, amuwa no? Yosu mo noko niko monoi tiyo.” Aino timo. ¹⁶ No monoi no ya timonukuwo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomai mani, noinososu na. Namolisai ti noko mo suo foli mo toku iyoinomo. Toku ti noko, toi mo namolisai na iyoinomo.”

Isisoyo tau monoi yomuki, asa tukolomono aino imo.

(Mako 10:32-34; Luko 18:31-33)

¹⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoliso monoi nuki. Molomai mo siyokutono iyali kwasai koliyonoki, noko molo tiwoiso, na ikoki, ¹⁸ “Na pukwaiwo, kono mo Yolusolimoso na tonukoni. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo nokotalo iyalini nainoso kiyomonoinomo. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toini auso na kiyomono taikiyoinomo. Imo na lukaso unumonokaiyoinomo, tukolomono imo monoi mo. ¹⁹ Noko nokonu nokoni nainoso na kiyomonoinomo. Na alisiyoli yoluwaimonoinomo, noko nokonu nokoyo suwoi suwoi molooyo wasomonoinomo, a mokimai na ukou ukou nikomomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyowoiwoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Noko sisiyoli tolo mulu aino imo.

(Mako 10:35-45)

²⁰ Nosai no mo; Sipitini awitono noko tini atino na tumosoki. Awitono noko ti mani, aluwaisiyo tumokino, Isisoni auso. Alokumu losiyaika sisa

tumoki, na imoki, “Yani alalo ti na pofasiko.”
²¹ Na isoki, “Hani yo uku monoi tiyoni?”

Nosai no Isisoso na imoki, “Noko nokolalo samukuka tumakinimo, yani alalo ti ni mo, toti mo nonowoi yousikaino monoi tiyono. Siya mo nainasai siya mo sokonisai yousikaino monoi tiyono, noko sisiyoli ti tolo monoi. Nonayo piyomu.”

²² Ulai Isiso mo noko tiso na ikoki, “Nonani hani monoi no tutolumomononuwo no, moti mo sai muwai. Moti mo aluwaimonakinuwomo, iyanoko sisiyoli uwokomoinuwomo, asa komiyai. Moti no waliyo?”

Na imokino, “Koti mo waliyo.”

²³ Na ikoki, “Motu na, iyanoko sisiyoli na uwoyoinuwomo. Ulai yani auso yousi nokota ti muwoko monoi mo yani hani muwai, nainasai yousikainowoi sokonisai yousikaino monoiwai. No mo yani hani muwai. Nonani yousi ti mo yani Apouyo noko ti monoi na foukaitiki.”

²⁴ Nosai no mo; siyokutono iyali noko naino ti, toi mo nonani imoso kwaikino mo, siyokutono noko ti monoi mulu atolokomo ukukino. ²⁵ Ulai Isiso mo aliyonikoki, na ikoki, “Moi mo sai, noko nokonu nokoni noko sisiyoli no tosamukuko manono no, toi mo totamiyoluwaiko manono, toini noko nokolaloso. Nokotalo iyali mani, talo-toluwaiko manono, totaini nasu wosuwoimai no tosi no. ²⁶ Momaisu mo nonani moloso noiyo aluwaiyoiwo. Moi nokota mo siyoli tolo mulu yakimo, to mo moini mi ano fasikomo nokota na toluwo. ²⁷ Moi nokota mo totawoi nokota tolo mulu yakimo, to mo moini nasu wosuwoimai na toluwo, suomoso monoiso mi ano nokota nali.

²⁸ Noinoso asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo moiyo fasimono monoi pa amukonokiso. Yo mo moi monoiso na fasikoma konokinukuwo, ifou kolisoikuwomo. Afonimaiso kolisowoi muwai, suo mo na kalo unoikuwomo, no monoi no noko molopoi noko moi soinuwo, aniyopa poi poi.” Isiso mo aino na ikoki, siyukutono iyaliso.

*Molo kau kau nokota ti ititounikai aino imo.
(Mako 10:46-52; Luko 18:35-43)*

²⁹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Iyoliko nokonusai utukaimokino. Noko nokolalo molopoi aluwaikiyo fukino. ³⁰ Molo kau kau noko ti mo molomai na yousikainokino. Isiso tumo imoso no kwaikino mo, siyoliso na imalokino, “Siyoli Nokota, nono mo Toiwini nakosaitono, koti mo na pomulu unumoko, na pofasimoko.” ³¹ Noko nokolaloyosu ikikalokino, “Oi, wosu woso.” Ulai siyoliso amai na imalo manokino, “Siyoli Nokota, nono mo Toiwini nakosaitono, koti mo na pomulu unumoko, na pofasimoko.”

³² Nosai no mo; Isiso mo totini imoso no kwaika tumoki mo, na tomokima tumoki, na ikoki, “Moti no ya hani uwokomo monoi tiyonuwo?”

³³ Nosai no mo na fowakino, “Siyoli Nokota, kotini molo ti poposasoulukomomoko, foinaliko monoi.”

³⁴ Isiso mo mulu kalo ukuki, nainoyo totini molo tiso na kuloliki. Lolai siyaso toti mo waliyo na tolokino, na foinalikokino, Isisoso na aluwaikino.

21

Isisoyo Yolusolimo nokonu siyoliso loti aino imo.

(Mako 11:1-11; Luko 19:28-40; Iyono 12:12-19)

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoli aumoifaso tiki mo, Pitifaki nokonufaso fiyamosiya tumokino. Oli yu kiyoku kwamai toi.

Tiki mo; nosai no Isiso mo siyokutono noko tiso na iko taikiyoki, ² na ikoki, “Nokonufaso na pomanowo, na pa lotiwo, nokonu aumoifaso ni tokinuwo no. Lotakinuwomo, lolai siyaso na kokoinuwomo, hosofa uo atinowoi. Kono-suwakokaiso kokoinuwomo, na pako fololokowo, yani auso na pako kiyokomomona tumowo. ³ Ulai nokoyo alukimakinuwomo, na pako imowo, “Siyoli Nokotayo timoko taikiyo, ninani hosofa ti kiyokomo monoi. To mo somaiso ifou amai kiyokomo taikiyoinimo.” Isiso mo aino na iko taikiyoki.

⁴ No mo afonimaiso pa fiyamosikiso. Kotoni imo motu tumo monoi na fiyamosikaiki, tani mulu lukasiko nokotayo toku no kumokaiki no, noino,

⁵ “Saiyono nokonu noko nokolaloso noinonani imo monoi na pako ikowo, “Na pukwaiwo, moini samukukomo nokota siyoli mo moini auso na totumo. Kukamokokai somiso nokota, hosofani namoli toni molosai na totumo, hoso uofani namoli toni molosai.” Aino tiyomuko.

⁶ Nosai no mo; yasoi; siyokutono noko ti mo ninoino na yanokino, Isisoyo no ikoki no.

⁷ Hosofa uo atinowoi mo na kiyokoma tumokino.

Totini tuno ti mo hosofa tini namoli tonimai na isikokaiya yokino. Isikokaiya yokino; Isiso mo na yousikaina yoki.

⁸ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi molopoi noko mo tuno mo molomai asisikaiya tumo liyaikino, na soikai unalokino. Siyai mo iwasuwo mi tofu iyo tumokino, molomai na isikokaiya tumokino. To tumo monoi molokimokino, no monoi no yokino. ⁹ Siyai mo toku toku tolono nikino, siyai mo namolisai tiki, na isalo niyalokino, siyoliso na iyamaloki,

“Toiwini nakosaitono monoi na tomolokimokoni. Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni. Siyoliya Nokotani siyoloso na tomolokimokoni.”

Aino iyamaloki.

¹⁰ Nosai no mo; Yolusolimo nokonu siyoliso monoi lotiki. Tolomu si noko nokolalo mo ku-faukoki, na iyamaloki, “Ni no noi nokota, woi?”

¹¹ Aluwainiyo tumo noko nokolaloyo na ikokino, “Nisu mo Isiso, Kotoni mulu lukasiko nokota, Kalili asi mulumai nokota, Nasolito nokota nali.”

*Lotu nu siyolisa noko amiyaikiyoko aino imo.
(Mako 11:15-19; Luko 19:45-48; Iyono 2:13-22)*

¹² Nosai no mo; Yolusolimo lotiki mo; Isiso mo lotu nu siyoliso lotiki. Hani hani suo suomoko noko iyaliso na amiyaikiyoko taikiya tiki. Mu-woni suo suomoko nokoni kotisokoso na alokwi wati taikiyoki. Anomu suo suomoko nokoni sinonon hani mani, na alokwi wati taikiyoki. ¹³ Na ikoki, “Kotoni puko imoyo mo na tiyomuko, “Yani

nu mo asaso utolumomono nu na kaluwaiyoinomo.” Ulai moisu mo noko nokolaloni muwoni ti wati manonuwo. Wiyouwa wiyou, ni mo moini polamoko nu muwoi.”

¹⁴ Lotu nu siyoli poiso amai potu yousikainoki, noko kopokoiyauyo kiya tikino. Molo kau kau nokowoi fona nomoli nomoli nokowoi na ititounikaiki, Isisoyo mo. ¹⁵ Ulai nokotalo iyaliyo mulu atolokomo unukino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi. Mulu atolokomo unukino. Ulai afonimaiso? Mulu ifolaluwawoi mi anoso kwaikino. Wiyou, tani mi mo wiyou. Alaloni isaloso kwaikokino, no tu iyama liyoumoki no, lotu nu poiso, “Toiwini nakosaitono monoi na tomolokimokoni.” Nosoni kwaikalokino mo, mulu atolokomo unukino, ¹⁶ na imokino, “Alaloni imo no yapoli tukwaikoni?”

Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Wuo, yapoli na kwai. Nakomo ninani puko imo mo kokowoi muwoi, noino,

“Nonayo noinomo paumai alaloyo na tokisosomini. Alalo mala iyali mani, nani siyolo na tokaluwaiyalouni.”

¹⁷ Ikoki mo; na utukaikoki, nokonu siyoliso utukaimiyo fuki. Pitano nokonuso tananoki, tanuwou mo.

Sipoki a somoso taikiyo aino imo.

(Mako 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Nosai no mo; posasi; Isiso mo nokonu siyoliso monoi ifou tumoki. Tiya na uwoyalalo tumoki.

¹⁹ Molomai sipoki a mo na kosa tumoki, molo kwamai. Aumoifaso amunoki, na kosoki, ulai wamowoi muwoi, suwo saso. Nosai no mo sipoki

aso na isoki, “Wamowoi noiyo si manoi.” No monoi no a mo lolai siyaso na somosoki.

²⁰ Siyokutono iyali mo nonani aso kosokino mo, na mulumoloko manokino, na iyamoki, “Moloi woi? Sipoki a no lolai siyaso no moloi tosomoso taikiyo, woi?”

²¹ No monoi no mo, Isiso mo na fowakoki, “Motuwa na timonukuwo. Yoso waliyo mulumolo luwaimonakinuwomo, moi mani, noino na yoinuwomo, ya sipoki aso ni tiso no. Mulu tiwoi si somiso mo, waliyo na yoinuwomo. Ulai ni saso pa yoinuwoso. Yu ni tolo no, nosoniso imakinuwomo, “Mamo iwo siyoli mulumai potolano,” yu mo na tolanoimo. ²² Yoso mulumolo luwaimono noko moiyo hani ano monoi utolumomonakinuwomo, nonani hani mo waliyo na anoinuwomo.”

Isiso no noini amiyo mi ano aino imo.

(Mako 11:27-33; Luko 20:1-8)

²³ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyoli poiso aiyoloka tiki. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo kiya tumokino, na imokino, “Noini amiyo nonani mi ano monoi no? Noiyo imo taikiyokini?”

²⁴ Na fowakoki, “Yo mani, imo siya utolumo monoisu na tiyo. Yani imoso fowamonakinuwomo, suo foli monoi mo imono taikiyo nokota monoi aino imo na imoikuwomo. ²⁵ Iyono mo nokoso uluwako manoki, iwoso. No mo asini hani poimo, kumokini hani poimo. Moloi tiyamonuwo, na pimonowo.”

Nosai no mo; totai amu imo lukasikuwanokino, na iyamoki, “Moi mo iyamakikonimo, “No mo kumokini hani nali no,” to mo imokoimo, “Hani

monoi totani imoso pa mulumolo luwaikinu-
woso?” ²⁶ Ulai iyamakikonimo, “No mo asini
hani nali no,” noko nokolalo monoi na kokoloko-
momokoimo. Ulai afonimaiso? Toi komaso
mo Iyonoso waliyo mulumolo luwaikino, tiyamo,
“Kotoni mulu lukasiko nokota.” ²⁷ Totai amu
lukasikuwanokino mo; Isisoso na imokino, “Koi
mo sai muwoi, Iyono no iwoso uluwako no noini
amiyo, woi? Noiyo poimo imo taikiyoki.”

Nosai no mo ikoki, “Noinoso na, yo mo pa
imoikuwoso, yo mani, noiyo poi imono taikiyoki,
yani mi ano monoi mo.”

Alalo tiwoi nokota siyokawi imo.

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo nokotalo iyal-
iso siyokawi imo na ikoki, “Moloi tomulu-
molokonuwu? Alalo tiwoi nokotayo toku aluso
na timano, “Isi mi na panano.” ²⁹ Ulai awitono
mo tukwali, wiyou tiyomu. Ulai namolisai ti
monoi tomulumoloko, na tomoi, isi mi ano monoi
mo. ³⁰ Apitonoyo namolisai aluso mani, tomoso
noinoso na timano, isi mi ano monoi mo. Na
timo ifoluwai, “Apou, waliyo na.” Ulai manowoi
muwoi. ³¹ Nonani alalo ti no apitononi imo no
noiyo taluwai itouniyaimo? Toku aluyo poimo
namolisai aluyo poimo.”

Nosai no mo; na tiyamo, “Toku alu mo na
tukwaimo itouniyaimo, apitononi imo mo.”

Nosai no mo na ikoki, “Ya motuwa na tim-
onukuwo. Takiso muwoni i noko kopokoiyau-
woi uloliyo nokolalo kopokoiyauwoi mo, toi mo
nonani toku alu komiyai, mulu alosokokai, no
monoi no toku na toimo, Kotoni auso mo, totayo
samukukoimo. Moi mo namolisai na toinuwomo.

³² Ulai afonimaiso? Iyonoyo toku yasoi na wiyononi manokinuwo, molo itouniyaimo mo, ulai moi mo tani imoso mo kwaimo itouniyaimowoi muwoi. Noko kopokoiyausu, takiso muwoni i nokowoi uloliyo nokolalowoi, toi mo Iyononi imoso na kwaimo itouniyaimokino. Toiyo mulumolo luwai yapoli kokalokinuwo, ulai mulu mo alosokowoi muwoi, moi mo, mulumolo luwaiwoi muwoi.” Aino ikoki, nokotalo iyaliso.

Siyokawi imo, isi samuku noko kopokoiyau monoi.

(Mako 12:1-12; Luko 20:9-19)

³³ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Siyokawi imo siyafa na pukwaiwo. Isi kiyo nokota mo aliyoli ali na tikaiyalo. Ikai uwai; tokoki fiyaikalo. A wamo kunoliko monoi asi i taikalo, isi poiso. Samukuko nokotani nu sopofa tokononikai. Nosai no isi mi ano nokoso na tikano, “Yani isi na posamukumonowo.” Ikano mo; noko nokonu nokoni asiso na tomoi.

³⁴ Nosai no mo; wamoko popo mo aumoifaso totana tumo mo, nomai no mo mi ano nokoso na tiko taikiyo, “Isini no na pimonanowo.” ³⁵ Ulai isi samuku nokoyo na tuwokono, tani mi ano nokoso no tiko taikiyo no. Siya mo tuwasono, siya mo totukolono, yau, siya mo tomoki tosalosomono.

³⁶ No monoi no isi kiyo nokota mo mi ano noko siyai na tiko taikiyo. Toku komiyai muwoi, ni mo noko molopoi tiko taikiyo. Ulai isi samuku noko mo ainoso tomoso na tuwokaiko wanonino.

³⁷ Namolisai mo totani awitonoso na timo taikiyo, tiyomu, “Yani aluso auwosiwaiyoinomo.” ³⁸ Ulai isi samuku nokoyo awitono tumoso tukwaino

mo, totai amu tikuwanono, “Anunani nokota mo amuwoi tino mo apitononi isi kwalomai monoi na anoimo. Moi soi, niya totukolokoni. No monoi no momaini na ano monoi, ninani isi mo.” ³⁹ Ikuwanono; awitonoso na tokomikaino, asiyofoloso tafoliyo funo, na totukolono, yau. ⁴⁰ Ulai moloi tomulumolokonuwu? Nonani isi kiyu nokotayo tumakimo, moloi paimo uwoka tumoi, isi samuku noko iyaliso mo.”

⁴¹ Nosai no mo na imokino, “Nonani noko kopokoyau noko mo na uwokaika tumoimo. Noko siyaiso na atiyaimo, isi mo, toiyu na samukuyoinomo. Isini no siyai mo isi kiyu nokotaso na niwumo, wamo wamoko popomai.”

⁴² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nakomo moi mo Kotoni puko imo siyaso mo kokowoi muwai. Ninoinosu niya tiyomuko,

“Nu kololi nokoyo a moki mo afoli taikiyokino, piyamoki, afonimai a koiyauwo. Ulai Siyoli Nokotasu mo nonani a moki na ikaiki, sopo i a na. Koiyo tokinoki mo, no mo itouniyaimo nali no.”

Aino tiyomuko. ⁴³ No monoi no ya timonukuwo, Koto mo samukukomo monoi louwa tiyomoi, ulai wiyu tiyamo manonuwu. Pa samukukomoinuwoso. Noko siyaisoso na samukukoimo. Molo itouniyaimoso aluwaiyalo manoinomo. Toi mo a komiyai, a wamo ititouniwoi no saki no. ⁴⁴ [Ya timonukuwo, noko mo nonani sopo i asai kitolomo taikiyakimo, uwokaikaiyoimo. Nonani ayo nokoso itokolimakimo, to mo kolisoulukai anoinomo. Yo mo nonani a komiyai.”] Isiso mo aino na ikoki.

⁴⁵ Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Isisoyo siyokawi imo ikoso na kwaimokino, iyamoki, “Koi monoi na tiyomu unumokokai.” ⁴⁶ Kominalomano monoi louwa fi, ulai noko nokolalo monoi nikokino. Noko nokolaloyo piyamoki, “Isiso mo Kotoni mulu lukasikomomoko nokota.”

22

*Koloni wasiya tumo monoi siyokawi imo.
(Luko 14:16-24)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, ² “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Samukuko nokota siyolini awitono mo noni kausoimo. No monoi no apitono mo koloni tofoukaimoi, noko nokolalo wasiya tumo monoi. ³ Toku wolitono iyaliso na ikokaiki, noni kauso wasi koloni no sa tumo monoi mo. Foukai uwai; koloni wasi popomai totani mi ano nokoso tiko taikiyo, “Yani woli iyaliso na paliyonikalowo.” Ikalokino mo, ulai toi mo tiwoi muwoi, wiyowu na tiyamo liyaiyalo.

⁴ Nosai no mo; ti monoi mi anononi noko siyaiso na tiko taikiyo, “Toku ya no aliyonikokaiki no, nonani nokoso na pokolisalowo. Na pa ikowo, “Koloni mo yasoi na foukai. Polomoko nanomu siyaiwoi koloni sokoma sokoma koloniwoi yasoi na tukuwolikai. Komaso hani hani mo yasoi na foukai. Kukuwo, noni kauso wasi koloni na pona tumowo.”

⁵ Nosai no mo; iko uwai; mi ano nokoyo nonani imo tikalo manono. Ulai imo mo kwaikowoi muwoi. Siyai mo totaini isiso tonu liyai, siyai mo muwoni suo suomoko monoi tonu liyai. ⁶ Ulai siyai mo tani mi anononi noko tiko ukoukukou, na tuwokalono, na totukuwolino, yau yau. ⁷ Wiyou, siyoli nokota mo mulu na tatolokomo, totani polimano iyaliso na tiko taikiyo, “Na potukuwoliyanowo, mi ano noko tukuwoli nokososo. Nu tawoi na paliko ukanowo.” Iko uwai; ainoso na tiyanono.

⁸ Nosai no mo; Siyoli Nokota mo totani mi ano noko siyaiso na tiko, “Noni kauso koloni mo yasoi na foukai. Ulai noko mo ya no louwa aliyonikoki no, toi mo noko ititouni muwoi, tiwoi muwoi. ⁹ No monoi no molo touwokonikoso pofoukano liyaiwo. Komaso nokoso kwaikakinuwomo, na pa aliyonikowo, noni kauso wasi koloni no monoi na tuomo.” ¹⁰ Iko uwai; nonani mi ano noko mo molomai si noko nokolaloso na tokolisalo liyaino. Noko kopokoiyau nokowoi noko ititouni nokowoiso na tokolisalo liyaino. Noni kauso wasiso tukouniyaiko sa tumo liyai. Wiyou, noko molopoi mo ukouniyaikokai, nu mo noko nokolalo saso.

¹¹ Noko nokolalo molopoi mo koloni tuwasi sinono. Amai wasi si mano mo, siyoli nokota mo tokoka ti. Noko yousiso mo na toki, noni kauso monoi moloki tuno itouniyaimoso asisiwoi muwoi. ¹² Siyoli nokotayo na timo, “Woli, hani monoi noni kauso monoi moloki tuno no pa asisiyo tumoniso? Moloi loti monoi, nono no?” Ulai imo lukasowoi muwoi, na tauwosimo.

¹³ Ulai mi ano nokoso na tiko, “Naino fonawoi na pokonosuwakomowo. Asiyofoloso na pa afoliyo fuwo, folosumaiso tofolo fu tolumo. Wiyou, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Aino tiko.
¹⁴ Motusu na, Kotoyosu mo noko molopoi taliyonikomoi. Tani auso ti monoisu mo siyasonuso na muwokokai.” Aino ikoki, nokotalo iyaliso.

*Takiso muwoni aino imo.
 (Mako 12:13-17; Luko 20:20-26)*

¹⁵ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko iyali mo totai amu imo lukasikuwanokino, “Isisoni imo monoi tukwailuwaimokoni. Imo koyau imoso yomakimo, komanoso na faumikano monoi.” ¹⁶ Imo lukasikuwanokino mo; aluwaikalo mano nokowoi Hiloni nokowoiso iko taikiyokino. No monoi no Isisoso mo na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo sai, nono mo imo motu imo nokota nali no. Kotoni molo monoi na taiyolokalo manoni. Motu imo saso na tiko manoni. Nonoso no moloji aini monoi, nokoyo no? Imo alinosa na tiko manoni, noko sisiyoliwoi afonimai nokowoiso.
¹⁷ No monoi no mo na pimoko, nono no moloji tomulumolokoni? Moi no takiso muwoni no waliyo toni manokoni, Lomo nokota siyoliso no, Sisiso no? Wiyou pimo.”

¹⁸ Ulai Isiso mo sai, toini mulu kopokoyau monoi mo. Na ikoki, “Moi mo topoko noko. Hani monoi louwa tainimono ifoluwaimononuwu?
¹⁹ Takiso nokotaso asononi muwoni na powiyosomonowo.” Tomoki muwoni wiyosononikino. ²⁰ Na ikoki, “Komuwoi muwoni, noini na, woi? Noini siyolowoi taso?” ²¹ Na

imokino, “Sisi, Lomo nokota siyolini nawoi siyolowoi taso.”

Nosai no mo na ikoki, Isiso mo, “Sisini hani mo Sisiso na poniwo. Kotoni hani mo Kotoso na poniwo.”

²² Tani imoso kwaimokino mo, na mulumoloko manokino. Na nuki, utukaimokino.

Yausai auwonoulu aino imo.
(Mako 12:18-27; Luko 20:27-40)

²³ Nosai no mo; lolai siyaso Satusi moloso aluwai noko mo Isisoso ima tumokino. Toi mo noko no mo, no tiyamomoi no, “Yau yau noko mo ifou pakoso auwonouloiso.” ²⁴ Isisoso na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, Musini aniyopa imoyo mo noino na tiyomuko, moi monoi mo. Noniwoi nokota mo ali somisomai kalo mo, tani noni mo auwatono yo na kausumo, to kwalomai monoi. Alu kiyakinomo, nonani alu mo auwatono kwalomai monoi na tolumo. ²⁵ Koi timonoki, noino, toku auwa auwa noko iyali nano siya, 7 na siki, koini mulumai. Imu alu mo noni na kausoki, ali mo kiwoi muwoi, nosai no mo yau. No monoi no auwatono kwalomai monoi na kausoki, Nokiyamoyo. ²⁶ To mani, ali mo kiwoi muwoi, yau. Noino noinoso nali no. Yamu alu mani, nonani nukonu kausoki, yau. Imaliwoi Imamuwoi Imowawoi Liyaliwoi, toi komaso mo nonani nukonusoso na kausalo manokino, ulai aliwoi kokowoi muwoi, yau yau. ²⁷ Namolisai mo nonani nukonu mani, yau, yasoi na kalosoki. ²⁸ Ulai yau yau noko mo ifou auwonoulakimo, nonani nukonu no noini kwamitono tolosoimo,

noiyo kausoimo? Toku nano siyawoi auwatono noko koli koliyo kausalo manokino.”

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Moi mo Kotoni puko imo mo sainowoi muwai. Kotoni ami mani, sainowoi muwai. No monoi no afonimaizo na tiyamonuwo. ³⁰ Yau yau noko nokolalo auwonoulakimo, toi mo pa kolikuwanoinoso. Kotoni kumoki noko komiyai na soimo, susauwoso.

³¹ Ulai yau yausai ifou auwonoulu monoi ya na timonukuwo. Nakomo moi mo ninani puko imo mo kokowoi muwai, toku Kotoyo no imokinuwo no. Toku kolikali noko monoi noino na tiyomuko,

³² “Yo mo Apolofamoni Koto, Isakoni Koto, Yokoponi Koto nali no.”

Koto mo kolikali nokoni Koto muwai, amai si nokoni Koto na. No monoi no nonani noko iyali mo pa kolikalikaikiso, yausai ifou na auwonouluki.” ³³ Noko nokolaloyo Isisoni imo no kwaimokino mo, na kufaukoki, iyamoki, “Hani imo taiyolokomomoko, woi?”

Kotoni molo ti sisiyoli aino imo.

(Mako 12:28-31; Luko 10:25-28)

³⁴ Isiso mo yausai auwonoulu imo ikoki mo, Satusi moloso aluwai noko mo imo mo toto-tuo. Nosai no mo, ainonani monoi kwaikino mo, Falisi moloso aluwai noko iyali mo tani auso ukouniyaikokuya tumokino. ³⁵ Toi nokota siya, aniyopa imo sai siyoli nokota na, to mo Isisoso na utolumo kiki, ³⁶ “Aiyolokomomoko nokota, Musiyo no posasokoki no, hani ami imoyo tosouwaiko, ami imo siyaiso no?”

³⁷ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Puko imoyo tiyomuko,

“Koto monoi mulu punu. Noko Siyoli, nonani Koto monoi, mulu siyoliso na pa unu. Na pa mulumoloko unu.”

³⁸ No mo imo ami itouniyaima, hani hani imo siyaiso na tosouwaiko. ³⁹ Imo siya mo totawoi imo komiyai na. Noino,

“Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

⁴⁰ Nonani imo ti ni mo, no mo tonofalo hani muwai. Musini ami imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi, toini imo folosai mani, tomoso noinoso na, Kotoso mulu unu na, noko nokolaloso mani, mulu uku na.” Isiso mo aino na ikoki.

Kotoyo muwokai nokota aino imo.

(Mako 12:35-37; Luko 20:41-44)

⁴¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko mo amai ukouniyaiko siki mo, Isiso mo utolukoki,

⁴² “Moi no moloi tomulumolokonuwu? Kolaiso no noini alu, woi, nokosu no no Isolilo noko moi no fasikomakinuwu no, to no noini alu?”

Na imokino, “Toiwini nakosaitono.”

⁴³ Na ikoki, “Moloi monoi woi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Toiwi mo tani nakosaitono monoi mo Siyoli Nokota na kaluwaiki. Na yomuki, Toiwi mo,

⁴⁴ “Siyoli Nokotayo yani Noko Siyoliso na imoki, “Yani nainasai na piyousikaino. Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fona wosuwoimai na soimo, yani amiyo noinomo.”

⁴⁵ Na pomulumolokowo. Toiwi totayosu mo kaluwaiki, Noko Siyoli na. Moloi monoi woi? Ulai Toiwini nakosaitonosu no?”

⁴⁶ Ulai noko mo fowawoi muwai. Utolumo monoi nimo manokino, pa utolumo manokinoso.

23

*Nokotalo iyalini molo koyau monoi aino imo.
(Mako 12:38-39; Luko 11:43, 46; 20:45-46)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliwoi noko nokolalowoiso imo na ikoki, ² “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Musi kwalomai monoi na tosi-moi, Kotoni imoso taiyolokomo manonuwo. ³ No monoi no toini imo komasoso na pa kwaiko manowo, na pa aluwaiko manowo. Ulai totaini molo no taluwai manono no, nonani moloso mo noiyo aluwaikoiwo, tofolo. Imo motu imo itouniyaimo na tolukasikomo manonuwo, ulai aluwai itouniyaimowoi muwai, totaiyo mo. ⁴ Hani hani au imo tiko manono, noko nokolaloso. Wiyou, mulu tofolokokai manono, noko nokolalo mo. Moloji aluwai monoi, au au imo no no? Aiyoloko nokoyo pa tofasiko manonososo.

⁵ Aiyoloko noko mo hani hani tiyo manono, asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi. Kotoni imo kulukai lolofa mo pokisi sisiyolisai tunonisoko manono, siyai mo nanukosi sisiyolisai tunonisoko manono, asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi. Kou tuno sopo sopowoi tasisikokai manono. ⁶ Koloni wasimai nokotalo iyalini nu simai sinono monoi tiyo manono. Lotu nuso mani, noinoso na, noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono. ⁷ Ukouniyaikomai nokoyo “woli iyali moi kuo” imo iko monoi tiyo manono.

Asuwo “aiyolokomomoko noko” kolali monoi tiyo manono.

⁸ Momaiso no nokoyo no ulai moloi kolali monoi, aiyoloko noko imo no? Tofolo. Aiyolokomo nokota mo siyasoso niya tolo. Moi komaso mo auwa noko auwa noko saso niya tosinuwo. ⁹ Asimai tolo nokotaso Apou Siyoli imo mo noiyo kaluwaiyoiwo. Moini Apou Siyoli mo siyasoso nali no, kumokiso niya you tolo. ¹⁰ Moiso no hani monoi kolali monoi samukuko noko imo no? Moini samukukomo nokota mo siyasoso, Kolaiso nali, Isolilo noko moi fasikomo nokota, Kotoyo no muwokaiki no. ¹¹ Moini noko siyoli mo momaini mi ano fasikomo nokota na tolumo. ¹² Ya timonukuwo, noko mo noko siyoli tolo mulu yakimo, Kotoyo pa molokimoiso, na auwosisimoimo. Noko mo noko siyoli tolo mulu yo somiso mo, Kotoyo molokimoimo. Kotoni molo timai siyoli nokota na toloimo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Nokotalo iyalini molo koyau monoi totaiso iko aino imo.

(Mako 12:40; Luko 11:39-52; 20:47)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo nokotalo iyaliso na ikoki, “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Kumokiso you tolokaino nokotayo noko nokolaloso louwa tosamukukomoi, ulai na talukiko manonuwo. Momai mani, tanomowoi muwoi, no monoi no pa tosamukukomonuwoso. Noko siyai mani, no louwa taluwaino no, toiso mani, na talukiko manonuwo.

14 [Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Susawi nokolalo tifuluwaiko manonuwo, ilolu i wati monoi. Kotowoi imo lukasomai totopoko manonuwo, imo sopo soposo tolukasalo manonuwo, asuwo asuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwakimo, soliyakiso na uwokomoinuwomo, wiyou, soliyakiso na.]

15 Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Poso ayou molosaiwoi asi molosaiwoi tonu manonuwo, asi aluwa aluwa nokoni auso, na taiyolokalomano manonuwo, tikalo manonuwo, “Koini moloso na pa aluwaimokowo.” No monoi no moini moloso na taluwaiyalo manono. Ulai no mo kwaimo muwoi, taso na nuwoimo, momai komiyai. Wiyou, molo koyau siyoliso taluwai manono. Moiso na tosouwaikomonuwo. Toini molo koyau mo sisiyoli. Ulai afonimaiso? Momaiyosu na taiyoloko manonuwo.

16 Molo kau kau noko moi, noko nokolaloso molo no towiyotinuwo no, moi fau, atiyaiso na posiwo. Noino na tiyamo manonuwo, “Nokoyo lotu nu siyolini siyoloso kaluwaiyakimo, no mo afonimai hani na. Ulai nokoyo lotu nu poiso tomoki kamo kamoni siyoloso kolalakimo, no mo auwolo imo, ulai hani monoi kulali monoi?”

17 Moi mo muluwoi muwoi, molo kau kau noko komiyai. Haniyo no siyoli? Tomoki kamo kamoyo poimo, o, lotu nu siyoliyo poimo. Tomoki kamo kamo mo lotu nu poiso si somiso mo, nu siyaso

posi, Kotoni pa posiso, afonimai hani na posi. ¹⁸ Noino mani, na tiyamo manonuwo, “Nokoyo lotu nu poiso kotisokoni siyoloso kaluwaiyakimo, no mo afonimai hani. Ulai nokoyo Kotoso ni kolonini siyoloso kolalakimo, no mo auwolo imo, ulai hani monoi kulali monoi?” ¹⁹ Moi mo molo kau kau noko komiyai nali no. Haniyo no siyoli? Kotoso ni koloni poimo, o, lotu nu poi kotisoko poimo. Kotoso ni koloni mo lotu nu poi kotisokomai utu somiso mo, Kotoni koloni pa posiso, afonimaiso na posi.

²⁰ No monoi no mo, nokoyo lotu nu poiso kotisokoni siyoloso tokaluwai mo, hani hani koloni mo kotisoko tonimai no si no, nonani siyolo siyoloso mani, na tokolali, no monoi no tauwolo. ²¹ Nokoyo lotu nu siyolini siyoloso tokaluwai mo, lotu nu poiso tolo nokota Koto, totani siyoloso mani, na tokaluwai, no monoi no tauwolo. ²² Nokoyo kumokini siyoloso tokaluwai mo, Kotoni yousi kotisokoni siyoloso mani, na tokaluwai, no monoi no tauwolo. Nonani kotisokoso yousikaino nokota, tani siyoloso mani, na tokaluwai, na tauwolo.

²³ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo sumonowoi fisawoi apiyawoi naino ti tokunoloko manonuwo, kunolokokai siyasonuso Kotoso toni manonuwo. Kotoni imo ainoso taluwai manonuwo. Ulai Musini ami imo folosai mo na tokulaliko manonuwo. Noko nokolaloso atiyaiyaso pa tuwoko manonuwoso. Mulu pa tuku manonuwoso. Pa tofasiko manonuwoso. Mulu

amiso pa taluwai manonuwoso, Kotoni moloso mo. Nofuwa noko kunolokokai siyasonuso Kotoso ni mo waliyo. Ulai noino mani, noko nokolaloso atiyaiso na pa uwoko manowo, mulu pa uku manowo, na pa fasiko manowo, mulu amiso na pa aluwai manowo, Kotoni moloso mo. ²⁴ Moi mo molo kau kau noko komiyai, noko nokolaloso molo no towiyotinuwo no. Musini imo folosai mo pa taluwaiko manonuwoso. Tani imo siyaisoso taluwaiko manonuwo.

²⁵ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo nau asiyofolosaiso tuluwako manonuwo. Ulai moini mulu poiso mo wofu wofuwoi muwai, polamoko mulu saso moi mo, momaini mulusoso na taluwaiko manonuwo.

²⁶ Falisi moloso aluwai noko, moi mo molo kau kau noko komiyai. Nau mo toku mo poisai na pa uluwako manowo. No monoi no asiyofolosai mani, wofu wofu na soimo.

²⁷ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo noko yau yau aiko uku asi komiyai, kouwokokai. Asiyofolosaiso mo wiyou, itouniyaimo, noko nokolaloni molo timai mo. Ulai asi poisai mo noko yau yau nokoni miwai uwokokai na ku si. Hani hani kopokoiyaukokai toliki toliki na ku si. ²⁸ Moi mo noinoso na tosinuwo. Nokoyo ausoso tokokomo manonuwo mo, tiyamo, “Noko ititouniwo.” Mulu poisaisu mo wiyou, imo topoko saso, moi mo. Kotoni imo na tokulali manonuwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

²⁹ Isiso mo ulai ikoki, “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Aniyopano iyaliyo Kotoni mulu lukasiko noko iyalisopotukuwoli liyai manokino, yau yau. Nonani yau yau nokoni asi aiko uku moiyo tokouwoko manonuwo. Mulu ititouni nokoni asi aiko uku asi tokouwoko manonuwo. ³⁰ Na tiyamonuwo, “Koi mo aniyopa iyaliwoi foiya posinoki mo, koi mo Kotoni mulu lukasiko nokoso mo pa potukuwoli fasikonokiso.” ³¹ Motu na, momaini aniyopano iyaliyo mo Kotoni mulu lukasiko noko iyali na potukuwoli liyai manokino. Totaini nakosai na tosinuwo, mulu mo tomoso ainoso na. ³² Noinoso na, aniyopano iyalini moloso na taluwaiko manonuwo. Totaini mi na pa uwaimo taikiyowo. ³³ Moi mo nuwo kopokoiyau komiyai. Kotoyo noko wauwakimo, taso na kiyokomo taikiyoinuwomo. Ulai moloi uloloinuwomo?

³⁴ No monoi no mo, na pukwaimonowo. Yo mo Kotoni mulu lukasiko noko kiyokomoikuwomo. Mulu iwoi nokowoi Kotoni imo aiyolokomo nokowoi mani, kiyokomoikuwomo, moini auso. Ulai siyai mo na tukuwoliyoinuwomo, a mokimai ukou ukou nikokaiyoinuwomo, yau yau. Siyai mo momaini lotu nu poimai wasouli liyai manoinuwomo, suwoi suwoi moloyo. Nokonu nokonuso amiyaikiyokalo manoinuwomo. ³⁵ No monoi no mo tukuwoli foli monoi uwokomoinuwomo. Mulu ititouni noko mo, asimai no potukuwoli liyai manokino no, aniyopano iyaliyo, toi tukuwoli foli monoi moisu mo na uwokomoinuwomo,

Kotoyo mo. Toku totawoi mo Aipolo itouniyaimo tukolokino. Nosai no Kotoni mulu lukasiko noko iyali tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino; ainoso hani Sokolaiya, Pilokaiyani awitono, to mani, na tukolokaikino, lotu nu siyoli asiyofoloso, koloni utu kotisokosai. Ulai ya timonukuwo, moi mani, molo koiyau tomoso na taluwai manonuwo. No monoi no Kotoyo na uwokomoinuwomo, aniyopano iyaliyo tukuwoli foli monoi mo. ³⁶ Ya motuwa na timonukuwo. Nonani yo foli monoi mo iyanoko na uwokomoinuwomo, lolaimai si noko moi mo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Yolusolimo noko monoi aino imo.
(Luko 13:34-35)*

³⁷ Nosai no mo; na yomuki, Isiso mo, “Yolusolimo noko, woi. Yolusolimo noko, woi, Kotoni mulu lukasiko noko tukuwoli noko moi, woi. Kotoyo louwa tokiyokomo taikiyo manonuwo, ulai tomoki tosalosoko manonuwo, yau yau. Moi woi. Kokalo uo lolofa komiyai yo mo saiso saiso na louwa tosamukukomo manonukuwo. Moyosu mo wiyou tiyamo manonuwo. ³⁸ Na pukwaimonowo. Koto mo moini nokonuso tukaikomonuwo. ³⁹ Ulai afonimaiso? Ya timonukuwo, ti monoi pa kimonoinuwoso. Pa kimono manoinuwoso, ainoso hani iyamoinuwomo, “Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni.” Ainoso iyamoinuwomo, nuwoi no ti monoi na tumoimo, yo mo.” Isiso mo aino na yomuki.

24

*Lotu nu siyoli ulalo aino imo.
(Mako 13:1-2; Luko 21:5-6)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyolisai utukaimoki, na manoki. Amai liyai manoki mo, siyokutono iyali mo na ima tumokino, “Lotu nu namoli auso monoi na pokoko.” ² Ulai na fowakoki, “Yo mo motuwa na timonukuwo. Ni tokokonuwono, no mo amuwoi tino mo na ulalokoinomo. Tomoki puwomai ni si mo, amai pa soiso. Komaso na ulaloko taikiyoinomo.” Aino ikoki, Isiso mo.

*Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Mako 13:3-13; Luko 21:7-19)*

³ Nosai no mo; Isiso mo Oli yuso yousa yoki. Siyokutono iyali saso na ima yokino, “Na pimoko, maniwoiso no lotu nu ulalokoinomo? Aumoifaso ifou amukonakinimo, toku no haniyo fiyamosiy-oimo, koi saino monoi no? Asi mo aumoifaso fokumakimo, toku no haniyo fiyamosiyoimo, koi saino monoi no? Nonayo piyomu.”

⁴ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso nokoyo aiko ifoluwaikomoinuwono. ⁵ Noko molopoi na toimo, ifoluwaikoma tumoinuwomo, iyamaloimo, “Yo mo Kolaiso, Kotoyo muwomonokaiki, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Wiyou, noko nokolalo molopoiso na ifoluwaikaloinomo. ⁶ Nomai no mo, uo tukoluwanano umano siyoliso kwai manoinuwomo. Uo tukoluwanano imofaso na kwai manoinuwomo. Moi mo atiyaiso, noiyo umomalotikomoiwo. Nonani hani mo

toku fiyamosoko liyaiyoimo, asi fokumosu mo namolisai. ⁷ Asi siya noko mo noko siyai nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko nokonu noko mo toloru nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko mo koloni somiso si liyaiyoimo, tiya sisiyoliyo kolikali si liyaiyoimo. Nou nou mo asisai auwonoulu liyaiyoimo. ⁸ Nonani hani hani kopokoiyau mo iyanoko komiyai. Nokolaloyo alalo no tokoko manono no, nonani iyanoko komiyai nali no. Lolaloso iyanoko mo koufaso, nosai no mo soliyaki. Kopokoiyau hani no tumaki no, no mani, toku mo koufaso, namolisai mo soliyaki soliyakikomo nali no.

⁹ Nosai no mo; nokoyo na kolisalo manoinuwomo, wiyou, uwokomoinuwomo, na tukuwoliyo inuwomo. Asi asi noko komaso nokoyo mulu na atolokomo unoinuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso mulumolo luwaimono noko nali no. ¹⁰ Nomai no mo, mulumolo luwai noko molopoi noko mo Kotoso namoliyo na alosimoinomo. Uo nokoni nainoso kiyokuwano liyaiyoinomo. Mulu atolokomo ukuwanoinomo. ¹¹ Imo topoko noko molopoiyo iyama tumo liyaiyoimo, “Koi mo Kotoni muluyosu imo na toposasoka tumonoki.” No monoi no noko nokolalo molopoiso ifoluwaikalalo liyaiyoinomo. ¹² Wiyouwa wiyou, Kotoni imo na kulaliyalo manoinomo. No monoi no mulu pa ukuwanoinoso. ¹³ Noko mo mulu ami amiso sakimo, ainoso hani asi fokumoimo, toi mo na samiyaikiyoinomo. ¹⁴ Noko mo Kotoyo samukuko imo itouniyaimo imo na posasokaloinomo, asi asi komaso noko nokolaloso posasoko wiyotiyoinomo. Nosai no mo, asi mo na fokumoimo.”

Aino ikoki, siyokutono iyaliso.

*Koiyau hani monoi aino imo.
(Mako 13:14-23; Luko 21:20-24)*

¹⁵ Nosai no mo; ti monoi ikoki, Isiso mo, “Nomai no mo ya no timonukuwo no, nomai no koiyau hani toloso na kiyoinuwomo, lotu nu poiso toloso. Asi uwokai koiyau hani nali, toku Kotoni mulu lukasiko nokota Taniyoloyo no kumo unukaiki no.” Matiyu ya na timonukuwo, noko mo ninani puko imoso kokakimo, na mulumoloko itouniyaimumo. ¹⁶ “Nonani ulomai Yutiya asiso si noko nokolalo moi mo yuso pa uloloniyo yowo. ¹⁷ Noko mo nu komu tofumaiso you yousakimo, nu poiso tu si hani hani no moloi iya kono monoi? ¹⁸ Noinoso nali, noko mo isimai tolakimo, tuno no nuso no moloi anano monoi? ¹⁹ Nomai no, woi. Muwoliwoi nokolalo, woi. Paumai alalo atino iyali, woi. ²⁰ Kotoso na pa utolumo manowo, fulomu popomai mo ulolo somiso monoi. Mi fou fouko ulo monoi mani, pa utolumo manowo, moi ulolo somiso monoi. ²¹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Ulolomaiso mo siyoliso na uwokomoinuwomo. Mulu mo folokomo kaiyoinuwomo. Asi tonofalosai ainoso lolaiwoi ainonani koiyau mo fiyamosiwoi muwoi. Asi fokumomai saso siyoliso na uwokomoinuwomo. Nosai no mo uwai, ti monoi pa uwokomoinuwoso. ²² Asi fokumomai mo wiyou, na uwokomo manoinuwomo. Kotoyo fokusimo somiso mo, noko nokolalo komaso mo kolikaliyoimo. Ulai mulu mo ukukaiyoimo, muwokokai noko nokolalo monoi, no monoi no mo na fokusimoimo.

²³ Nomai no mo, nokoyo iyamaloimo, “Na pokiwo. Ni mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Siyaiyo iyamaloimo, “Kolaiso mo ausoni tolokaino.” Topoko imo aino iyamakimo, noiyo kwaikoiwo. ²⁴ Imo topoko noko mo na iyamo liyaiyoimo, “Yo mo Kolaiso.” Siyai mo iyamaloimo, “Yo mo Kotoni mulu lukasiko nokota.” Mulu ifolaluwawoi mi sisiyoli ano topoko ifoluwaiko liyaiyoinomo, folo folo. Kotoyo muwokokai noko nokolaloso louwa ainiko ifoluwaikaloinomo. ²⁵ Na pukwaimonowo. Nonani hani fiyamosi somisomai, yo mo yasoi imonukuwo.

²⁶ No monoi no mo, nokoyo imakinuwomo, “Pukwaiwo, Kolaiso mo noko somiso asiso tolokaino.” Noso monoi noiyo nuwoiwo. Iyamalakimo, “Nu poiso tu yousikaino.” Noiyo kwaikoiwo. ²⁷ Ulai afonimaiso? Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou amukonoso na you kwaimonoinomo, noko nokolalo komaso noko mo. Saloma momaliyoma liyakimo, noko nokolalo komaso mo na kwai si liyaiyoimo. Ya amukonomai mani, ainoso nali no you kwaimonoinomo.

²⁸ Noko yau yau salokukoukumai wiyo wiyoyo tonoka tumo liyai manono, noko yau yau somuso.” Aino na ikoki.

Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota tumo aino imo.

(Mako 13:24-27; Luko 21:25-28)

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nonani hani sisiyoliyo uwokomo uwai; lolai siyaso

“ulo mo na sopokumonoimo, amu mani, pa wisoiso. Amoloku mo kumokisai na kiyalo kono liyaiyoimo. Hani hani sisiyoli mo kumokiso you si, nonani hani hani mo kumolokoimo.”

³⁰ Nomai no mo, siya hani mo kumokisai na fiyamosiyoimo, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya tumo monoi. Asi asi noko nokolaloyo sostonuno liyaiyoimo. Nosai no mo; ya amukonoimo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo na amukonoimo. Yo amukonoso you kimonoinomo, noko nokolaloyo, kumoki kopu molosai amukonoso. Wiyowoi, amiwoi amukonoimo, Kotoni saponi siyoli yakomaiso. ³¹ Nosai no mo; yani kumoki noko iyaliso na iko taikiyo liyaiyoimo. Louwo na uwokaloinomo, asayo muwokokai noko nokolaloso mo na kolisalo liyaiyoinomo. Isaino ti liyaiyoimo, ausaino ti liyaiyoimo, asi asi komaso asisai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Sipoki suwo aino imo.

(Mako 13:28-31; Luko 21:29-33)

³² Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, sipoki a aino imo mo, na ikoki, “Sipoki aso tokoko manonuwo. Touwo mo iwowoi totu si mo, iwasuwo tomu tonofalo na tomomoloko taikiyo. No mo moi mo sai, fumu itouniyaimo monoi. ³³ Noinoso nali, ulo sopoku hani haniso kwaikalakinuwomo, moi mo sai, ya aumoifaso na amukonoimo. ³⁴ Motuwa na timonukuwo. Noko komaso noko kolikali somisomai, nonani hani hani mo na fiyamosokaloimo. ³⁵ Kumokiwoi asiwoi mo uwaimo taikiyoimo. Yani imosu mo amai na tanoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Ifou amukono monoi aino imo.

(Mako 13:32-37; Luko 17:26-30, 34-36)

³⁶ Isiso mo ulai ikoki, “Yo amukono monoi, ulai noko no moloi saino monoi? Maniwoiso poimo. Kotoni kumoki noko mani, ulai toi no sai? Totani awitono, yo mani, sai muwoi. Apou totasu mo sai. ³⁷ Toku Nowa toloimai noko nokolalo mo tani imo mo pa pukwaimo manokinoso. Nosai no sa mo lolai siyaso somaiso na tumoki. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa mani, lolai siyaso somaiso na amukonoimo. ³⁸ Iwo usoiyo tumo somisomai noko nokolalo mo koloni pono si liyai manoki, pokolikuwano liyai manokino, ainoso hani Nowa mo poso ayou poiso na lotiki. ³⁹ Pa mulumolokokinoso. Iwo usoiyo tumo imo monoi na kulalokino. Imo amai kulali manokino mo, iwo usoiyoyo na tukuwoli soli liyaiki, yau yau. Noinoso nali, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonomai mani, noko nokolalo mo yo monoi mo sai muwoi, pa fomonoinoso, no monoi no kolikaliyoimo. ⁴⁰ Isi mi ano nokota ti tolakinomo, siyasoso kumoki nokoyo na kausiya tumoinomo, siya mo amai ano toloimo. ⁴¹ Nokolalo ti mo noinoso nali, toti mo tuo waso utuko tolakinomo, siyasoso kumoki nokoyo kausisa tumoinomo, siya mo amai tolosoimo.

⁴² No monoi no mo, moi mo atiyaiso na pa siwo. Moi mo sai muwoi, moini Noko Siyoli mo maniwoiso poimo tumoi. ⁴³ Ninani hani na pomulumolokowo. Nu kiyo nokota mo polamoko nokotayo tumo monoi posaino mo, na posamuku, na palukimo. Ulai maniwoiso poi tumoi, ulai to no sai? ⁴⁴ Moi mani, na pa fomonowo. Asi

asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo no maniwoiso tumoimo? Ulai moi no sai? Moiyo iyamakinuwomo, pa tumoisowo, yo mo na tumoimo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki, Isiso mo.

*Mi ano nokota ti aino imo.
(Luko 12:42-46)*

⁴⁵ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, siyokutono iyaliso, noino, “Mi ano itouniyaimo nokota no noi? To mo muluwoi na, mulu itouniyaimowoi nali. Nonani nokota mo noko siyoliyo toku muwokaiki, totani mi ano noko nokolalo samukuko monoi. No yakomai saiso saiso tuwautimoi, koloni mo. ⁴⁶ Siyoli nokotayo mi ano itouniyaimoso kiya tumakimo, nonani mi ano nokota mo na molokiyumo. ⁴⁷ Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyoliyo na muwokaiyoimo, totani hani hani komaso samukuko monoi.

⁴⁸ Ulai mi anononi nokota siya mo tolo. To mo mulu mo koiyau, na tomulumoloko, “Yani noko siyoli mo somaiso pa tumoiso.” ⁴⁹ No monoi no mi ano siyamai nokoso tuwasouliyanomoi, koloni tonokanomoi, iwo koiyau tosiko tomasikanomoi, kwalu kwalu nokowoi. ⁵⁰ Aino yo manakimo, tani noko siyoliyo ifou na tumoimo, foumo somiso-maiso. Noko siyolini tumo monoi mo sai muwoi. ⁵¹ No monoi no mo siyoli nokotayo na uwokaiyoimo, imo topoko nokowoi tolo tomasikoimo. Wiyou, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Isiso mo aino na ikoki.

25

Nokolalo nuko siyokawi imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Yo ifou tumomai mo kumokiso you tolokaino nokotayo noko samukuko mo noino. Noni tonofalo kauso nokota mo molomai totumo. Nokolalo nuko naino ti uwai, toi mo lamu tawoi na tofalo kausiyanono, totani nonini auso kawiyoy tumo monoi. ² Naino siyai nokolalo mo muluwoi muwoi. Naino siyai mo muluwoi nali no. ³ Mulu somiso nokolalo mo lamu ta saso tiyo tumono. Ta iwowoi woliyo tumowoi muwoi. ⁴ Muluwoi nokolalosu mo lamuwoi nau iwowoi na tiyo tumono. ⁵ Noni tonofalo kauso nokota mo somaiso tumowoi muwoi. No monoi no mo ulo molo tuwoko, molomai na tosi, ulololi.

⁶ Nosai no mo; amoloki siyolimai mo imo mo tokoloma tumo, “Noni tonofalo kauso nokota mo na totumo. Molomai pofoumanowo.”

⁷ Nosai no mo; nokolalo nuko komaso mo tauwonoulu, lamu ta na tofalosokono. ⁸ Ulai mulu somiso nokolalo mo muluwoi nokolaloso na tikono, “Ta iwo waloto lolofa na puwololumomokowo. Koini lamu ta mo konoi mo au-moifaso na sopokumaloti liyai.” ⁹ Ulai muluwoi nokolaloyo mo na tofowakono, “Wiyoy tiyamonoki. Koini ta iwo mo sisiyoli muwoi, pa tuwololu komonukuwoso. Ulai momai folo na pa suo suomokanowo, situwaso.” ¹⁰ No monoi no yasoi.

Nu uwai; nosai no mo; noni tonofalo kauso nokota mo na totumo. Fumo nokolalo mo na taluwainiyo tino, noni kauso koloni tuwasi sa ti. Itu na tasino, nokoyo.

¹¹ Namolisai nokolalo nuko siyai mo na toti, mulu somiso nokolalo mo itu lotisai tofu sa tumo,

siyoliso na timalono, “Noko siyoli, noko siyoli, itu na pokolali unumoko.” ¹² Ulai na tiko, “Ya motuwa na timonukuwo. Yo mo moi monoi mo sai muwoi.” Aino na tiko. ¹³ No monoi no moi mo atiyaiso na pa siwo. Ulai moi no sai, yo amukono no? Moi mo sai muwoi.” Aino ikoki, siyokutono iyaliso.

*Mi ano nokoso muwoni niko aino imo.
(Luko 19:11-27)*

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo noko samukuko mo noino. Noko siya mo asi aluwaso mano monoi tiyo. Toku mo totani mi anononi nokoso taliyoniko, na tiko, “Yani muwoni na posamukukomonowo.” ¹⁵ Mi ano nokoni mulu folo folo monoi na tomulumolokoki. No monoi no noko siya mo muwoni molopoi molopoi 5000 kina na takononi. Siya nokotasō mo noino takononi, 2000 kina. Siyaso mo noino na takononi, 1000 kina. Na tutukaiko, yasoi.

¹⁶ Mano uwai; 5000 kina akononi nokota mo lolai siyaso suo suomoko mi tanano, na tanomoi. Nonani mi ano foli monoi mo 5000 kina siya na tako. ¹⁷ Wolitono, 2000 kina akononi nokota mani, suo suomoko mi tanano. Nonani mi ano foli monoi mo 2000 kina siya na tako. ¹⁸ Ulai 1000 kina akononi nokota mo asi na taikaiyano, siyoli nokotani muwoni tanukokaikano, asi iso.

¹⁹ Amu amu poi poi uwai; totaini siyoli nokota mo ifou na tokoka tumo, muwoni niko imo monoi fou fouko monoi. ²⁰ Nosai no mo; 5000 kina nokota mo na totumo. 5000 kina siya mani, na takiyo tumo, na timo, totani noko siyoliso, “Noko

siyoli, 5000 kina na akomonokini. Na pokoko, yo mo suo suomoko mi na pano manoki, no monoi no mo 5000 kina siyawoi na tako.” ²¹ Totani siyoli nokotayo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo. Mi atiyaisosu na tanomono manoni. Hani koufa monoi atiyaiso tiyo manoni, no monoi no mo yo mo tiyomukai, hani hani sisiyoli mo na samukukomonoinimo. Yani auso potumo, moti na tasisikuwano tolokoni.”

²² Nosai no mo; 2000 kina nokota mani, to-tumo, na tima tumo, “Noko siyoli, 2000 kina na akomonokini. Na pokoko, yo mo suo suomoko mi na pano manoki, no monoi no mo 2000 kina siyawoi na tako.” ²³ Totani siyoli nokotayo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo. Mi atiyaisoso na tanomono manoni. Hani koufa monoi atiyaiso tiyo manoni, no monoi no mo yo mo tiyomukai, hani hani sisiyoli mo na samukukomonoinimo. Yani auso potumo, moti na tasisikuwano tolokoni.”

²⁴ Nosai no mo; 1000 kina akononi nokota mani, na tima tumo, “Noko siyoli, yo mo sai, itotolo nokota, nono mo. Noko mulu uku nokota muwai. Wiyau, mi siyoli tanononi manonoki, mulu mo folokomomokokai. Ulai mi ano foli monoi mo nonayosu ti manoni. Koi monoi mo pa tomulu unumoko manoniso.” ²⁵ No monoi no yo mo kokolomomono, nani muwoni 1000 kina anukokaiko noninanokinoki, asi iso. Nani muwoni mo niyasu.”

²⁶ Ulai totani siyoli nokotayo mo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo muwai, koiyau. Mi ano ufolo nokota nali. A, yo no

noko mulu uku nokota muwoi? A, moi no mi siyoli no tanomono manonuwo? A, mulu no folokomokainuwo? A, mi ano foli monoi no asasoso no timoi? A, moi monoi no pa tomulu unu manonukuwoso? ²⁷ Motu na tiyomuni. Ulai hani monoi yani muwoni no muwoni suo suomoko nokoni nainomai pa akaikokiniso? Aino piyoni mo, yo mo muwoni siyaiwoi piya tumo, toini nainosai.”

²⁸ Nosai no mo; noko siyaiso na tiko, “1000 kina na pakowaiwo, 10000 kina nokotaso monoi pakononiwo. ²⁹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Hani hani molopoiwoi noko mo no monoi no, yo mo hani hani niko manoimo. Wiyou, na tokiko taikiyoimo. Nokosu mo hani hani mo uwofawo, koufasosu mo yapoli, nonani koufa hani mo ya uwokoimo. ³⁰ Ninani mi ano koiyau nokota mo folosuso monoi na pafoliyo fuwo. Wiyou, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Aino ikoki.

Noko nokolalo wau aino imo.

³¹ Ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonakimo, yo mo ami siyoliwoi na toloimo. Kumokini amiyo na samukukoimo, noko nokolalo mo. Asasoso pa amukonoiso, asani kumoki nokowoi na aluwai-moniyo konoinomo. ³² Asi asi komaso noko nokolalo mo ukouniyaika tumo liyaiyoimo, yani molo timai. Na wauwoimo, molo tiwoi. Nukutai koloni samukuko nokota komiyai mulumai na tokosiyaikoimo, sipo uo mo iso monoi na toimo, mimi uo mo auso monoi na nuwoimo. ³³ Sipo

koloni mo nainasai soimo. Mimi koloni mo sokonisai soimo.

³⁴ Nosai no mo; samukuko nokota siyoli mo totani nainasai si noko nokolaloso na ikoimo, “Yani Apouyo na tofasinuwo. Tani nukutaiso na potiwo, samukukomo monoi mo. Yasoi na foukainonikinuwo. Kumoki asi asi fonanikomomai yasoi foukainonikinuwo. ³⁵ Ulai afonimaiso? Toku mo tiya kalomonoki mo, moi mo koloni na nimonokinuwo. Iwo nukuwa uwomonoki mo, ulai moi mo iwo woliyomonokinuwo. Asi siya nokota yo mo tumoki mo, na imonokinuwo, “Nu poiso na poloti.” ³⁶ Yo mo tuno somiso toloki mo, tuno na amonokinuwo. Ai uwomonoki mo, na yoisuwamonokinuwo. Kalopulo nuso tolomai mani, na kimona tumokinuwo.”

³⁷ No monoi no mo, mulu ititouni noko mo na fowayoinomo, “Siyoli Nokota, tiya uwo no hanimai kwaikinoki, hanimai koloni nikinoki? Iwo nukuwa uwo no hanimai kwaikinoki, hanimai woliyononikinoki? ³⁸ Haninoimai asi siya nokota nono tumoso na kwaikinoki, haninoimai imokinoki, “Nu poiso na poloti.” Haninoimai tuno somiso tolokini, haninoimai tuno na anonikinoki? ³⁹ Haninoimai nono ai uwoso kiyanokinoki? Haninoimai nono kalopulo nuso toloso kiyanokinoki?”

⁴⁰ Samukuko nokota siyoliyo mo na fowakoimo, “Motuwa na timonukuwo. Yani auwa iyali lolofa ni si mo, toiso no fasiko manokinuwo mo, yoso mani, na fasimonokinuwo.”

⁴¹ Nosai no mo; sokonisai si nokoso na ikoimo, “Molo koyau aluwai foli na uwokaikomoinuwomo. Na pokiyomonowo, Sokolo Nokota Waini

sopokumono somiso ta siyoliso na ponuwo. Nonani ta mo yani Apouyo na yolikaitiki, Sokolo Nokota Wai iyali sakolouko monoi. ⁴² Ulai afonimaiso? Toku mo tiya kalomonoki mo, moi mo koloni pa nimonokinuwoso. Iwo nukuwa uwomonoki mo, ulai moi mo iwo pa woliyomonokinuwoso. ⁴³ Asi siya nokota yo mo tumoki mo, pa imonokinuwoso, “Nu poiso na poloti.” Yo mo tuno somiso toloki mo, tuno pa amonokinuwoso. Ai uwomonoki mo, pa yoisuwamonokinuwoso. Kalopulo nuso tolomai mani, pa kimona tumokinuwoso.”

⁴⁴ No monoi no mo, molo koiyauso aluwai noko mo na fowayoinomo, “Siyoli Nokota, tiya uwo no hanimai kwaikinoki? Iwo nukuwa uwo no hanimai kwaikinoki? Haninoimai asi siya nokota nono tumoso na kwaikinoki? Haninoimai tuno somiso toloso kwaikinoki? Haninoimai ai uwoso kwaikinoki? Haninoimai kalopulo nuso toloso kwaikinoki? Haninoimai pa fasikinokiso?” Aino ikoimo.

⁴⁵ Samukuko nokota siyoliyo mo na fowakoimo, “Motuwa na timonukuwo. Afonimai noko ni si mo, toiso no fasiko somiso mo, yoso mani, pa fasimonokinuwoso.” Aino ikoimo.

⁴⁶ No monoi no mo, nonani noko iyali mo yasoi, molo koiyau foli monoi na uwoko manoimo, aniyopa poi poi. Mulu ititouni noko saso aniyopa poi poi na sinono itouniyaimo manoimo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

26

*Isiso tukolo mulu aino imo.
(Mako 14:1-2; Luko 22:1-2; Iyono 11:45-53)*

¹ Isiso mo nonani imo sopo siyoli lukasiko uwai; nosai no mo; siyokutono iyaliso na ikoki,
² “Moi mo sai, Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso toi, tinoso. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo, a mokimai ukou ukou nikomomonoinomo, yau.”

³ Nomai no mo, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo Kaiyofani nu siyoliso ukouniyaiko siki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini nuso na. ⁴ Isiso tukolo imo na lukaso unukino, asuwo wosu woso tukolo monoi komi kau monoi. ⁵ Na iyamoki, “Mi fou fouko ulomai pa yo monoiso. Wonikaluso noko noko-lalo mo mulu puwoso puwoso. Uo mulu aiko uwokoi.”

Isisoni komuso kou woti iwo solukimo aino imo.

(Mako 14:3-9; Iyono 12:1-8)

⁶ Nosai no mo; Isiso mo Pitano nokonuso toloki mo, Saimo uluoyo uwokaikai nokotani nuso na yousa tiki. ⁷ Amai yousi manoki mo, noni mo tumosoki, tomoki nau itouniyaimo na asiyo tumoki, kou woti iwo itouniyaimowoi, muwoni mo siyoli, wiyou. Nonani woti iwo mo Isisoni komuso na solukimoki, no yousiso.

⁸ Siyokutono iyali mo nonaninoiso kwaisokino mo, mulu atolokomo usokino, na iyamoki, “Ulai afonimaiso no hani monoi solukimo, woi?”
⁹ Nonani woti iwo mo suo suomoko nokoso patikoni mo, suo mo muwoni mo siyoliso na ponimokono, ilolu somiso nokoso ponikalokoni.”

¹⁰ Isiso mo sai, toini imo mo, na ikoki, “Uo imo no hani monoi tisonuwo, ninani nukonuso no? Itouniyaimososu na tuwomono. ¹¹ Ilolu somiso nokowoi aniyopa poi poi tosi tomasiko manonuwo. Yosus mo aniyopa poi poi pa totolo tomasimonukuwoso. ¹² Noniyosu kou woti iwoyo no solukimomono mo, to mo waliyo na tiyo. Yo mo nokoyo amai tukolomonoinomo, yau, no monoi no na louwomono, nokoyo ai unumono monoi. ¹³ Motuwa na timonukuwo. Kotoni imo itouniyaimo posasoko liyaiyakinomo, asi asi komaso asiso, ninani monoi aino imo mani, nokoyo na lukasikaloinomo, noniyo ni uwomono no. No monoi no noko nokolaloyo saino usoinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

*Yutaso aino imo, woliya wolitono muwoi.
(Mako 14:10-11; Luko 22:3-6)*

¹⁴ Nosai no mo; noko molo tiwoi mulumai nokota, tani siyolo mo Yutaso Isokailiyo, to mo lotu samukuko noko sisiyolini auso manoki, ¹⁵ na ikanoki, “Suo no haniyo amonoinuwomo, ya Isiso kiyomo monoi no?” No monoi no mo tomoki muwoni molopoi na akononikino, 30. ¹⁶ Nosai no mulumolokaloki, Yutaso mo, “Yo mo Isiso mo maniwoiso poimo kiyokoi, toini nainoso mo.”

*Isiso iyaliyo Pasowa koloni wasi aino imo.
(Mako 14:12-21; Luko 22:7-14, 21-23; Iyono 13:21-30)*

¹⁷ Totawoi mi fou fouko ulo, nonani ulomai sisiyoliko asu somiso tuo no puwasimosikino no, nomai no mo siyokutono iyali mo Isisoso ima

tumokino, “Moisoni foukaininanoikimo, Pasowa koloni no monoi no?”

¹⁸ Nosai no mo na ikoki, “Yolusolimo nokonu siyoliso na potiwo. Noko siyaso na pa kiya tiwo, na pa ima tiwo, “Aiyolokomomoko nokota mo na tiyomu taikiyo, “Yo kalomono ulo mo aumoifaso na toi. Nani nuso Pasowa sipo koloni noikimo, yani woli iyaliwoi.” ¹⁹ Nosai no mo; siyokutono iyali mo Isisoni imososo na aluwaikino, Pasowa koloni foukaiyanokino.

²⁰ Nosai no mo; folosu yasoi; Pasowa koloni wasi nikoki, noko molo tiwoi nokowoi. ²¹ No no si manoki mo, na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Moi nokotayo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoimo.” ²² Wiyouwa wiyou, nonani imoso kwaikino mo, mulu mo na kolikaliki. Siyasonuso imalokino, “Noko Siyoli, noiyo poimo, ya muwoi.” ²³ Ulai na ikoki, “Noko to ni no, nauso yowoi tomoso ni tukolonalonoki no, nonani nokotayo na kiyomono taikiyoimo, uo nokoni auso. ²⁴ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoyo na uwomonoinomo, ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko. Wiyou, ta fau, uo nokoni auso kiyomono nokota no moloi uwoy-oimo, woi? Atinoyo to ki somiso mo, waliyo na potolo, kiyomono foli monoi pa puwoso.” ²⁵ Nosai no Yutaso, uo nokoni auso kiyoko nokotayo mo na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, noiyo poimo, ya muwoi.” Na imoki, “Topokoni, nonosu na.”

Isisoyo tuowoi molo wamo ito iwowoi wauti aino imo.

(Mako 14:22-26; Luko 22:15-20; 1 Kolino 11:23-25)

²⁶ Amai no si manokino mo, Isiso mo paluwa tuo na anoki, Kotoso wafisu imo na imoki, na foloulu nikoki, siyokutono iyaliso. Na ikoki, “Fuo, na ponokowo. Ni mo yani au somu.” ²⁷ Molo wamo ito iwo mani, na woliyonoki. Wafisu imo imoki mo, na woliyotiki, na ikoki, “Fuo, na posikalowo. ²⁸ Ni mo yani nako na. Noko noko-lalo komaso noko moi kwalomai monoi kalo un-oikuwomo. Yani nakoyo amukono monoi Kotoyo auwolo ukukaiyoimo, noko nokolalo monoi, molo siya posaso wiyoti monoi. No monoi no molo koiyau monoi imo mo futo. ²⁹ Ya na timonukuwo, na pukwaiwo. Yo mo molo wamo ito iwo mo ti monoi pa sikoiso, asimai mo. Yani Apou mo asi asi noko nokolaloso samukuka tumakimo, nomai noso na siko niyoikuwomo.” Aino ikoki.

³⁰ Nosai no mo; si molosikino. Si molosi uwai; Oli yuso na yoki.

Pitayo imo saso yomu aino imo.

(Mako 14:27-31; Luko 22:31-34; Iyono 13:36-38)

³¹ Nosai no mo; Isiso mo molomai na ikoki, “Kono amoloki mo namoliyo alosimomonoinuwomo. Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo mo moi monoi noino na tiyomuko,

“Samukuko nokotaso tukolo mo, sipo koloni mo ulolo na.”

³² Ulai yo ifou auwoniyouwakimo, toku toku manoimo, Kalili asiso, moi foumanoikuwomo.”

³³ Nosai no mo; Pita mo na imoki, “Ya muwoi. Noko komasoyo namoliyo alosimakinimo, yosu mo namoliyo pa alosimo manoikiso.” ³⁴ Ulai na imoki, “Ya motuwa na timonoki, kono amolokimai kokalo imo yomu somisomai, taumai na

yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.”
³⁵ Ulai Pitayo na imoki, “Yo mo kalo tomasi-
 makinokimo, namoliyo pa alosimo manoikiso.”
 Siyokutono iyali komaso mo ainonani imoso na
 imalokino.

Isisoyo Kotowoi imo lukaso ni aino imo.
(Mako 14:32-42; Luko 22:39-46)

³⁶ Nosai no mo; Isiso iyali mo nuki, Kitosi-
 moniso mo fiyamosiya tumokino. Isi siyolo mo
 Kitosimoni. Siyokutono iyaliso na ikoki, “Imaino
 na posiuwo. Yo mo Kotowoi imo tolukaso ni tolano,
 ausoni.”

³⁷ Nosai no mo; tau nokososo koliyonoki, Pita-
 woi Sipitini alalo tiwoi, toisoso na koliyonoki.
 Ulai mulu mo na kaloki, mulu mo yau. ³⁸ Na ikoki,
 “Yo mo mulu siyoli na tokalomono. Mulu mo yau
 nali no. Nimai no na posiuwo, na pofoinalikumono
 siwo.” ³⁹ Nosai no amunofamoki, asiso ukuwoli
 tana konoki, Kotoso na imoki, “Apou, nono mo
 waliyo yomakinimo, tukolomono monoi na pa
 ufiyaiko. Ulai yani muluyoso muwoi, nani mu-
 luyosu nali no.”

⁴⁰ Nosai no mo; ifou tumoki, siyokutono iyalini
 auso. Ulololi siso na koka tumoki. Pitaso lusiki,
 na imoki, “Moloi monoi, hani monoi ulololi tosin-
 uwo? Yo no koufasofa pa foinalikumononu-
 woso? ⁴¹ Ulololi mo noiyo soiwo, Kotowoi imo na
 polukaso siwo. Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo
 aiko ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwo. Moini
 muluyosu mo ami ami si monoi louwa fi, ulai
 auyosu mo ami amiwoi muwoi.”

⁴² Nosai no mo; ti monoi no amunofamoki
 mani, noinososu nali no. Kotoso na imoki, “Apou,

tukolomono monoi ufiyaiko wiyou yakinimo, to-fofo, waliyo na tukolomonowumo, uo nokoyo. Yo mo nani muluso na aluwaiyoikimo.” ⁴³ Ulai ifou tumoki mo, ti monoi ulololi siso na koka tumoki. Wiyou, ulo molo siyoli uwokoki. ⁴⁴ No monoi no utukaikoki, ifou tau monoi utolumanoki, Kotoso. Toku no utolumoki no, nonani imo ainoso na utolumanoki.

⁴⁵ Nosai no mo; ifou tumoki, siyokutono iyaliso na ika tumoki, “Ulololi amai na tololiyonokomo si manonuwo. Na pukwaiwo, tukolomono ulo mo aumoifaso na toi, asa, asi asi noko noko-laloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoni auso na kiyomono taikiyoimo. ⁴⁶ Na pauwonouluwo, moi soi, na tonukoni. Uo nokoni auso kiyomono nokota to mo aumoifaso na tokomi kausimona tumo.”

Isisoni auso uo noko koliyoniyo tumo aino imo, Yutasoyo.

(Mako 14:43-50; Luko 22:47-53; Iyono 18:3-12)

⁴⁷ Isiso mo imo amai polukasiko toloki, no-mai no mo noko molo tiwoi mulumai nokota Yutaso mo na tumoki. Uo noko molopoiwoi na koliyoniyo tumoki. Muwo sopo sopowoi awoi nainomai na loliyo tumo unukino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toiyo no iko taikiyokino no, uo noko mo molopoi molopoi. ⁴⁸ Uo nokoni auso kiyoko nokota, Yutaso, to mo nokoso toku yasoi ikokaiki, Isiso wiyoti monoi, toku yasoi na ikokaiki, “Noko, ya no asisi ifoluwaiyaki no, to mo Isiso. Na pako komi kauwo.”

⁴⁹ Yutaso tumoki mo; nosai no Isisoni auso somaiso na amunoki, na imo ifoluwaiki, “Woli, aiyolokomomoko nokota nono kuo.” Na asisi ifoluwaiki. ⁵⁰ Ulai Isisoyo na imoki, “Woli, hani yo monoi tumakinimo, somaiso nali no na pako yo.” Imoki mo; uo nokoyo imokino ukou, na komikaikino.

⁵¹ Nosai no mo; Isisowoi tolo tomasimo nokota, to mo totani muwo sopo kusomonyouki, nokoni iyoso na tokoso kukiyowaiki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nokotani iyoso. ⁵² Ulai Isiso mo na imoki, “Muwo sopo mo totani niyouso ifou na panali. Noko komaso noko mo muwo sopo sopoyo tukoluwanakinomo, na uwai uwaimikuwanoinomo. ⁵³ Ulai nono no sai muwai? Yo mo Apouso kumoki noko molopoi molopoi kiyokomomono taikiyo monoi utolumakimo, na fasimona konoinomo. ⁵⁴ Ulai yosu mo aino yakimo, Kotoni puko imo no motu no moloi fiyamosi monoi? Kotoni puko imoyo na tiyomuko, tukolomono imo mo motu nali no tumoimo.”

⁵⁵ Nosai no mo; Isiso mo uo noko iyaliso na ikoki, “Hani monoi tokomi kausimona tumonuwo? Muwo sopo sopo woi awoi no hani monoi tololiyo tumo unumononuwo? Ulai uo nokota, yo no? Yo mo uo nokota muwai, noko pa tukuwolimoiso. Amuwoisai amuwoisai yo mo lotu nu siyoliso noko nokolaloso paiyoloko manoki, ulai pa komi kausimona tumokinuwoso. ⁵⁶ Ulai Kotoni mulu lukasiko noko iyalini imo motu tumo monoi ninani hani mo niya tofiyamosimomono.”

Ikoki mo; na utukaimokino, siyokutono iyali komaso mo na uloloki.

*Nokotalo iyaliyo Isiso lukaso unukai aino imo.
(Mako 14:53-65; Luko 22:54-55, 63-71; Iyono
18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Nosai no mo; Isiso komikai noko iyali mo totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu mo kiya tumokino, Kaiyofani auso. Musini imo sai sisiyoli nokowoi nokotalo iyaliwai, toi mo yasoi na ukouniyaikokaiya tumoki. ⁵⁸ Pitasu mo aluwaiyaloki, namoli namoli nomasoso na aluwaiyaloki. Totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu koki poiso lotiki, polimano noko iyaliwai yousi tomasika tiki. Molo foinali monoi, moloi tuwono, woi, Isisoso no?

⁵⁹⁻⁶⁰ Nosai no mo; lotu samukuko noko sisiyoliwai nokotalo iyaliwai, toi mo Isisoni imo kwailuwai noko louwa ikolikalokino, lukaso ifoluwai unu nokoso. Ulai afonimaiso? Tani imo foli monoi tukolo monoi louwa. Ifoluwai noko molopoiyo ti liyai manoki, na louwa lukaso ifoluwaiyalo unukino.

Nosai no noko tiwai tumokino, ⁶¹ yomokino, “Noko to ni mo noino na yomuki, “Yo mo Kotoni lotu nu siyoli mo waliyo na ulaloimo, ulo tauwoimai ifou na ko uwaimoimo.”

⁶² Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo tolauki, Isisoso na imoki, “Hani monoi pa fowakoniso? Imo na tokosiyokononini. Totini imo mo motu poimo.” ⁶³ Ulai imo lukasowoi muwai.

Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoliyo ti monoi na imoki, “A, nono no Kotoni

awitono Kolaiso na? A, Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini? Amai tolokaino nokota Kotoni siyoloso pokaluwai, na pauwolo, motu poimo. Nonayo piyomu.”

⁶⁴ Isiso mo na fowaki, “Nonani imo no tiyomuni mo, motu na. Ulai ya na timonukuwo. Amuwoi tino mo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo na you kimonoinuwomo. Ami siyoli nokotani nainasai yousiso you kimonoinuwomo. Kumoki kopu molosai amukonosos na kwaimonoinuwomo.”

⁶⁵ Nosai no mo; ikoki mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo uo mulu siyoli atolokomoki, totani tuno na kukoliyaikoki, na yomuki, “Kotoni siyoloso na talisiyoli, woi. Tofolo, tani imo kwaimo noko mo tofolo. Koma na, Kotoni siyoloso yapoli na alisiyoli. A, yasoi tukwaimonuwo? ⁶⁶ Mloi tomulumolokonuwu?” Nosai no na imokino, “Tofolo, na kalumo, Kotoso alisiyoli foli monoi na kalumo.”

⁶⁷ Nosai no mo; usuwo amu moloso na aso kolokino, amusai tuwasomo manokino, na waso manokino, nainoyo. ⁶⁸ Na alisiyolikino, “Woli Kolaiso, noiyo wasoni? Na pa imoko. A, Kotoni amimai no nono no sai pakoso? Noiyo wasoni?”

Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Mako 14:66-72; Luko 22:56-62; Iyono 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Nomai no mo; Pita mo asiyofolosai fu tolokainoki. Fu tolokainoki mo, mi ano nukonu mo na ima tumoki, “Siyasu mo nonosu na, Isiso, Kalili nokotawoi tolo tomasimo nokota na.”

⁷⁰ Ulai Pita mo na yomuki, noko nokolaloni molo

timai, “Ulai yo no sai, nonani imo no tiyomuni no?” ⁷¹ Nosai no kokiko itu loti kwamai tolokaina fuki. Noni siyayo toloso kiki, aumoifaso si noko nokolaloso na ikoki, “Noko to ni mo, Isiso, Nasolito nokotawoi tolo tomasimo nokota na.” ⁷² Ulai Pita mo siyoliso ti monoi na yomuki, “Molo lou, yo mo nonani nokota mo sai muwoi.”

⁷³ Nosai no mo; namolisaifa aumoifaso si noko, toi mo Pitaso na ima tumokino, “Motu nali no, nono mo Isisoni siyokutono na. Nani imo mo koi mo sai, nono mo Kalili asi nokota na. Nonayo piyomu.” ⁷⁴ Ulai nosai no mo Pita mo auwoloki, na yomuki, “Molo lou, motuwa na timonukuwo, yo mo nonani nokota mo sai muwoi. Wiyouwa wiyou. Topoko imo yomakimo, Kotoyo na uwokaimonoimo.” Yomu uwai; lolai siyaso kokalo mo imo na yomuki. ⁷⁵ Nosai nosu Pita mo ti monoi na mulumolokoki, nonani imo Isisoyo no imoki no, “Kokalo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.” Nosai no Pita mo lofuki, na soni yousa fuki, wiyou, na soni manoki.

27

Pailatoni auso komi kau aino imo.

(Mako 15:1; Luko 23:1-2; Iyono 18:28-32)

¹ Nosai no mo; somosaiyamai lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo Isiso tukolo monoi na lukasokaikino. ² Moloyo na konosuwakino, Pailatoni auso na kominalo-manokino, komano nokota siyolini auso.

Yutasoyo kalo aino imo.

(Mi 1:18-19)

³ Nosai no mo; Yutaso, Isiso uo nokoso kiyoko nokota, to mo tukolo imo lukasokaiso no kwaikoki mo, mulu tiwoi na mulumoloko manoki. Tomoki muwoni molopoi, 30, no mo ifou kiyokoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoiso. ⁴ Na ikoki, “Yo mo molo koiauso yapoli aluwai. Hani yo somiso nokotaso yo mo fai kiyomo taikiyanukuwo, no monoi no tani nako mo amukonoimo, yau.” Ulai na imokino, “Ulai koini hani? No mo nonani hani na.” ⁵ No monoi no mo, Yutaso mo tomoki muwoni mo lotu nu siyoli poiso tu afoliko taikiyoki, yasoi, tota amu imo molomai molojo na tomanomanoki, na folosiyaimoki, yau.

⁶ Ulai lotu samukuko noko sisiyoli mo nonani tomoki muwoni ikanokino kusomi, iyamoki, “Lotu nu muwoniwoi tomoso pa kosinoloko monoiso. Ni mo noko tukolo muwoni na. Hani monoi kosinoloko monoi? Au nali no.” ⁷ Muwoni imo lukaso manokino, na lukasokaikino. No monoi no nonani muwoniyo asifaso suo suomokokino, asi nau lokuko nokoni asifa. Asi aluwa noko yau yau aiko uku monoi suo suomokokaikino, nonani asi mo. ⁸ No monoi no mo, nonani asi mo Nako Asi kaluwaikino. Nonani siyolo mo amai toi, amai na tokaluwai manokoni. ⁹ No monoi nosu Kotoni imo mo motu tumoki. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyolomaiyayo toku no kumokaiki no, nonani imo mo motu na fiyamosiki. Noino na kumokaiki,

“Noko mo tomoki muwoni molopoi, 30, na ikino, Isolilo nokoyo no muwokokaikino no, noko tukolo suo suomoko muwoni na. ¹⁰ Nonani muwoniyo mo asifa na suo

suomokokino, asi nau lokuko nokoni asifa. Nonani hani monoi Siyoli Nokotayo na imonoki.”
Aino kumokaiki, Iyolomaiyayo mo.

Pailatoyo Isiso lukaso unu aino imo.

(Mako 15:2-5; Luko 23:3-5; Iyono 18:33-38)

¹¹ Nomai no mo, Isiso mo komano nokota siyolini molo timai na toloki. Na utolumoki, “A, nono no Yuto noko samukuko nokota siyoli na?” Na fowaki, “Wuo, no tiyomuni no, ainoso na motu.” ¹² Lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toiyu faumikino, ulai Isiso mo fowakowoi muwoi. ¹³ No monoi no Pailatoyo imoki, “Nakomo nokoni imo pa tukwaikoniso, no tokosiyokononini no.” ¹⁴ Ulai Isiso mo fowawoi muwoi, tomokiwaiki. Wiyou, na mulumoloko manoki, Pailatoyo.

Isiso tukolo aino imo, Pailatoyo yomuki.

(Mako 15:6-15; Luko 23:13-25; Iyono 18:39-19:16)

¹⁵ Pasowa popomai kalopulo noko siyasonuso pokolali uku taikiyomosiki, komano nokota siyoliyo. Ukouniyaiko si noko nokolaloso putolukomosiki, “Noi nokota siya no tokolali unu taikiyo?” ¹⁶ Isiso uwokaimai, nomai no mo uo nokota koyau mo kalopulo nuso potolokainoki. Tani siyolo mo Palopaso.

¹⁷ No monoi no mo, noko nokolalo ukouniyaikokaiki mo, Pailato mo na ikoki, “Moloi tomulumolokonuwu? Noi nokotaso tokiyo taikiyo, moini auso no? A, moloi, Palopasoso tokiyo taikiyo, o, Isisoso tokiyo taikiyo, Kolaiso

no tokaluwai manonuwo no.” ¹⁸ To mo sai, Isiso monoi foluwalikino mo, lotu samukuko nokoyo, no monoi no tani auso kiyoma tumokino, uo imo lukaso unukino.

¹⁹ Nosai no mo; Pailato mo imo kwai monoi no yousikainoki mo, totani noniyo imo na yomuso taikiyoki, noino, “Yo somiso nokotaso mo afonimaiso noiyo uwoyoi. Amolokimai yo mo solitonoluwai, mulu mo na kalomonokai.”

²⁰ Ulai lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi toiyo noko nokolaloso ainiko ifoluwaikokino, Isiso tukolo monoi. Ikokino, “Pailatoso na piko, Palopaso mo kalopulo nusai kiyo taikiyumo, Isiso tukolumo.” ²¹ Nosai no komano nokota siyoli Pailato mo ti monoi na ikoki, “Moloi tomulumolokonuwu, ninani nokota ti monoi no, noiso tokiyo taikiyo?” Imokino, “Palopasoso na pokiyo taikiyo.”

²² Ulai Pailato mo na ikoki, “Yo no moloi tuwo, woi, Isiso no, Kolaiso ni tokaluwai manonuwo no?” Noko nokolalo komaso noko mo na iyamo taikiyoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

²³ Ulai Pailato mo na ikoki, “Ulai hani monoi, hani foli monoi, woi?” Ulai siyoliso na iyamalo manoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

²⁴ Wiyou, toini uo mo siyoli, mulu mo puwoso puwoso. Pailatoni imo mo kwaiwoi muwoi. No monoi no yomuki, “Tofolo.” Nosai no iwo woliyonoki, naino mo iwoso na solikaikoki, noko nokolaloni molo timai. Na ikoki, “Yo mo moini molo timai naino tuluwako,

moi saino monoi, yo mo wiyou tiyomu, nianani nokotani nako amukono monoi mo. Ulai kalakimo, yani hani muwoi, moini hani nali no.”

²⁵ Noko nokolalo komaso mo imokino, “Koini hani nali no. Kotoyo uwomoko monoi mulu-molokakimo, koiwoi kokaini alalowoi waliyo, to-folo, na uwokaimokumo.” ²⁶ No monoi no Pailato mo Palopasoso kiyoko taikiyo fuki. Isisosu mo polimano noko iyalini auso na kiyoko taikiyoki, na ikoki, “Suwoi suwoi moloyo na puwasowo. A mokimai na pa ukou ukou nikomanowo.”

Isisoso alisiyoli aino imo, polimano nokoyo.

(Mako 15:16-20; Iyono 19:2-3)

²⁷ Nosai no mo; komano nokota siyolini polimano noko iyaliyo Isiso kawiyu tikino, komano nokota siyolini imo lukaso nu siyoli poiso. Polimano noko komaso noko mo ukouniyaikokuya tumokino, ²⁸ Alisiyolikino mo, tuno asiyonowaikino, nakiyaiso tuno itouniyaimoyo na asisikaimokino, siyoli nokotani tuno nali. ²⁹ Yoku mo suwoi suwoi moloso poiyaikimo unukino, no monoi no na asisikaikomokino, komuso. Atou koiyau nainasai mo anonikino.

Nosai no mo; alokomu losinasi unukino, na alisiyoli yoluwaikino, “Woli, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli nono kuo.”

³⁰ Usuwoyo na aso kolo manokino, atou imokino kusomi, komumai na waso manokino, saiso saiso. ³¹ Alisiyoliyoluwai uwai; pau tuno sopo asiyonowaikino, totani tunoyoso asisikaimokino. Na kominalomanokino, a mokimai ukou ukou nikomokai monoi na.

*Isiso a mokimai ukou ukou nikomo aino imo.
(Mako 15:21-32; Luko 23:26-43; Iyono 19:17-27)*

³² Molomai nu manoki mo, Sailini asi nokotayo na tumoki. Tani siyolo mo Saimo. Ulai polimano noko mo totamikino, imokino, “Oi, a moki ni posokunalomako.”

³³ Nosai no mo; Kalokato yufa mo na komama tumokino. Moini imosai mo Komu Foli Yu. ³⁴ Tomu itowoi iwo louwa woliyononikino. Louwa sikoki, ulai sikowoi muwoi. ³⁵ Nosai no mo a mokimai na ukou ukou nikomokino. Ukou ukou nikomokai uwai; tani tuno totai amu wau monoi tomoki lolofayo na somaimo ukukino. ³⁶ Tuno i uwai; tolomuso amai siki, Isiso na samuku siki. ³⁷ Komu puwosaimi mo noino na kumokaikino, “Ni mo Isiso na, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli.” Nonani foli monoisu tukolokino.

³⁸ Ulai polamoko nokota ti, toti mani, Isisoni kwasai ukou ukou nikokaikino, a moki tiwoimai. Siya mo nainasai, siya mo sokonisai. ³⁹ Ifou ifou ti liyai noko nokolaloyo palisiyoli yoluwaikaiyo tumomosikino. Totaini komuso pokolikali yomuwanayo tumomosikino, ⁴⁰ na pimomosikino, “A, lotu nu siyoli ulalo nokota na? Ulai nono no lotu nu tonofalo no ulo tauwoimai ko uwaimoinimo? Nona amu na pofasi. Ulai nono mo Kotoni alu mo, a mokisai na pofolamiyo kono.” ⁴¹ Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi nokotalo iyaliwoi, toi mani, na alisiyolikino, ⁴² “Noko nokolalososo pofasiko manoki, ulai tota amusu mo pakoso tofasiso. To mo Isolilo noko nokolalo moi samukukomomoko nokota mo, a mokisai mo utukaimiyo

konu. Ainoso yakimo, koi mo waliyo na mulu-molo luwaiyoikimo. ⁴³ To mo Kotoso mulumolo luwai nokota, na tiyomu, “Yo mo Kotoni alu na.” Ulai Kotoyo mulu unakimo, konoimaiso mo na fasiyumo.” ⁴⁴ Isisoni kwasai ukou ukou nikokai nokota ti mani, tomoso na alisiyolikino.

Isiso kalo aino imo.

(Mako 15:33-41; Luko 23:44-49; Iyono 19:28-30)

⁴⁵ Ulo yakomai, ulo mo na lotiki, asi asi komaso mo na folosumono kolokaloki. Ainoso hani upimo tanoki. Nosai no ifou wi taikiyoki.

⁴⁶ Nomai no Isiso mo siyoliso na yomuki, totani imosai yomuki, “Iloi, Iloi, lama sapakotani?” Moini imosai mo noino, “Asani Koto, asani Koto, hani monoi tukwaimonokaini?” ⁴⁷ Nosoni si noko siyaiyo Isisoni imoso no kwaimokino mo, na iyamoki, “Ilaiyaso na taliyoni.” ⁴⁸ Nosai no toi nokotayo somu somu mo somaiso na fumo akanoki. Itolowoi iwoso solikaikanoki, poni aumai konosuwakokaiki. Isisoni koso na louwa you akaikomoki, iwo woliyononi monoi louwa fi. ⁴⁹ Ulai noko siyaiyo nosoni no siki no, toiyo alukimokino, na imokino, “Awi, na tukwai kiconi. Ilaiya mo amai pimo tofasiya tumo.”

⁵⁰ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi siyoliso na omoki. Omo uwai; tani mulu mo Kotoni auso monoi na kiyo taikiyoki, koma, yau na kaloki.

⁵¹ Nomai no mo, wiyowa wiyowu, tuno siyoli lotu nu siyoli kokiko poiso no kitafoli kukiyokaikino no, nonani tuno mo na poliyaliyaiko taikiyoki, puwosai na you poliyaliyaikalalo konoki, woiso. Asi mo na kumolomo taikiyoki, tomokiwoi na posilu

taikiyoki. ⁵² Noko aiko uku asiwoi na kolalifoliyafoumo uku taikiyoki. Kotoni noko nokolalo molopoi no kolikaliki no, toi mo ifou na auwonoulu liyaiki. ⁵³ Noko aiko uku asisai mo na utukaimo liyaikino. Isisoyo yausai ifou auwoniyowu uwai, nomai no mo Yolusolimo nokonu siyoliso tiki. Noko nokolalo molopoiyo na kokalokino.

⁵⁴ Isiso kaloki mo; nosai no polimano iyali mo kokolokoki. Polimano nokowoi toi samukuko nokota siyoliwoi, Isisoso no samukukino no, toi mo kokolokoki. Asi kumolomowoi hani hani fiyamosokowoisio no kwaikokino mo, siyoliso na kokolokoki. Na iyamoki, “Motu nali, noko to ni mo Kotoni awitono na.”

⁵⁵ Nokolalo molopoi mani, posiki, Kalili asisai no aluwainiyo tumokino no, tota fasiyalo monoi. Aluwamaifa siki, na kwaikino. ⁵⁶ Toi nukonu siya mo Moili, Makotalo asi nukonu. Moili siya mo Yamisowoi Yusifowoi totini atino. Noni siya mo Sipitini alalo tini atino.

Isiso yau ai unu aino imo.

(Mako 15:42-47; Luko 23:50-55; Iyono 19:38-42)

⁵⁷ Nosai no mo; upimoso mo muwoni molopoi nokota, Alimatiyo asi nokota, Yusifo, to mo na tumoki, Isisoni moloso aluwai nokota na.

⁵⁸ Nonani nokota mo Pailatoso na imanoki, “Yo no Isiso yau no waliyo totokomonano, ai unano monoi?” Fowaki, “Waliyo na.” Polimano noko iyaliso na ikoki, “Isiso yau mo na panoniwo, Yusifoso.” ⁵⁹ No monoi no Yusifo mo Isiso yau na ananoki, kamoso tuno itouniyaimoyo na yalokonoki. ⁶⁰ Totani yu asi i tonofaloso na

akaiyanoki, toku yasoi no aikaiki no. Nosai no tomoki tofu siyoliso na lolomotaiki, asi i ufiyaimo monoi. Uwai; nosai no mo yasoi. ⁶¹ Moili, Makotalo asi nukonuwoi Moili siyawoi, totiyo yu asi i aumoifaso yousikainokino.

Isiso yau asi i samuku aino imo.

⁶² Isiso kalomai mo mi fou fouko koloni foukai ulo na. Nosai no mo; amuwoisai lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Pailatoni auso na ukouniyaiko kuyanokino. ⁶³ Na imokino, “Noko Siyoli, koi mo imofaso tomulumolokonoki, noino. Topoko nokota mo molotano tolomai mo na yomuki, “Amoloki tiwai uwai; ulo siya mo ifou na auwonyouwoimo, yo mo.” ⁶⁴ No monoi no na piko, polimano noko iyaliso, nonani yu asi i itu loti mo atiyaiso na asi itouniyaimowumo, na samuku itouniyaimowumo, ainoso amoloki tiwai mo uwai. Wonikaluso siyokutono iyaliyo noko noko-laloso aiko ifoluwaikaloino, “Yausai ifou yasoi na auwonyou.” Wiyou, kwaimo muwai, tokumi ifoluwaiko imo na souwaiyoimo.” ⁶⁵ Pailatoyo ikoki, “Polimano noko siyaiso na pako kolisiyonowo, itu loti samuku monoi. Atiyaiso na pa kouniyaikowo, momaiyo no tiyo manonuwo no, noinani komiyai.” ⁶⁶ No monoi no yu asi i itu loti na asikaiyanokino, na molosokukaikino. Molosokukaikino mo; polimano noko siyaiso na ikokino, itu loti samuku si monoi.

*Isiso yausai auwonyou aino imo.
(Mako 16:1-10; Luko 24:1-10; Iyono 20:1-18)*

¹ Mi fou fouko ulo mo uwai; amuwosai posasi, Moili, Makotalo asi nukonuwoi Moili siyawoi, toti mo Isiso yau mo na kiya tumokino. ² Nomai no lolai siyaso nou nou siyoli mo na tumoki. Siyoli Nokotani kumoki nokota mo kumokisai na amukonoki, asi i ufiyaimo tomoki tofu siyoli na lolomotaiki, itu loti kolali foli monoi. Nonani tomoki tonimai yousikainoki. ³ Tani amu molo mo saloma momaliyomo komiyai na wi toloki. Tunowoi mani, kamo kamo mafomuso nali no. ⁴ Wiyou, polimano noko iyali mo kokoloko manoki, kumolokoki. Na kalalotikoki, yau yau.

⁵ Nosai no mo; kumoki nokota mo nokolalo tiso na ikoki, “Noiyo kokolokomoiwo. Yo mo sai, Isiso yau mo tokiya tumonuwo, nonani nokota a mokimai no ukou ukou nikomokino no. ⁶ Yau amai pa toiso. Yasoi na auwonyou, toku no imokinuwo no. Yau akokai kwalososo na pokiya tiwo, uwofa nali. ⁷ Somaiso na pomanowo, totani siyokutono iyaliso na pikanowo, “Yausai ifou yasoi na auwonyou. Moi monoi toku yasoi na moi, Kalili asiso, na fukomanonuwo. Nosoniso na pa kiyanowo.” Aino na pikanowo, lolai ni timonukuwo no.”

⁸ No monoi no mo, nokolalo ti mo kokolo mulu, ulai moloki siyoli muluwoi na yokino. Asi i utukaimokino, somaiso na fufumuwanoki, siyokutono iyaliso ikano monoi na louwa fi. ⁹ Ulai Isiso mo molomai na koka tumoki, na ikoki, “Woli noko ti, moti kuo.” Aumoifaso

manokino mo, fona timai komiyanokino, na losinasi yousa konokino. Wiyou, toti mo siyoliso na molokimokino. ¹⁰ Na ikoki, “Noiyo kokolokomoiwo. Yani woli iyali na pikanowo, Kalili asiso kimonanowumo.”

Polimano nokoni imo.

¹¹ Nokolalo ti mo moloso amai manomai polimano noko iyali, asi ai unu samuku noko iyali, toi mani, nokonu siyoliso nuki, lotu samukuko noko sisiyoli nokoso na ikanokino, nonani hani fiyamosi no monoi no. ¹² No monoi no mo lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toi mo ukouniyaikoki, imo na lukasokaikino. Lukasokaikino; no monoi no muwoni molopoi nikokino, polimano nokoso, ¹³ na ikokino, “Noko nokolaloso noino na pikalowo, “Totani siyokutono iyaliyo to yau mo yasoi polamona tumono, amoloki siyolimai, koi ulololi simai.” ¹⁴ Ulai komano nokota siyoliyo nonani imoso kwaiyakimo, koi fasiyoikuwomo, imo lukaso niyoikimo, no monoi no haniyo pa uwoyoinuwoso.” ¹⁵ No monoi no mo polimano noko iyali mo muwoni na ikino, toini imoso na kwaikokino. Nonani topoko imo mo na kolo kolomo liyaiki, komaso Yuto nokoni auso. Lolai mani, siyaiyo tiyamo, motuwo.

*Isisoyo siyokutono iyaliso iko taikiyo aino imo.
(Mako 16:14-18; Luko 24:36-49; Iyono 20:19-23)*

¹⁶ Nosai no mo; siyokutono iyali, noko molo siya 11 noko, toi mo Kalili asiso na nuki, Isisoyo no ikoki no, nonani yuso na yoki. ¹⁷ Isisoso na kiya yokino, na molokimokino. Ulai siyokutono

iyali siyai mo mulu mo tiwoi mulumolokokino. ¹⁸ Isiso mo aumoifaso no tumoki mo, na ikoki, “Kotoyo ami siyoli na amonoki. Asini hani haniwoi kumokini hani haniwoi mo yani nasu wosuwaiso na tosimoi. ¹⁹ No monoi no Kotoni imo mo asi asi komaso noko nokolaloso na pa lukasikalo liyaiwo, yani moloso na aluwaimonowumo. Iwoso pa uluwako liyaiwo, muwokokai monoi. Apou iyali koiwoi tomoso si monoi na pa muwokokaimokowo, Apou Siyoliwoi totani awitono asawoi totani Mulu Itouniyaimo Nokotawoi. No monoi no pa muwokokaiwo. ²⁰ Komaso imo ya no aiyolokomo manokinukuwo no, nonani imoso na pa aiyolokalo liyaiwo, toiyo kwai itouniyaimo monoi mo. Na pukwaiwo. Yo mo aniyopa poi poi na tolo tomasimo manoikuwomo, ainoso hani asi fokumoi.”

clix

Kotoni Imo Itouniyaimo
The New Testament in the Ama language of Papua
New Guinea. The Ama language is also known as the
Sawiyanu language.
Nupela Testamen long tokples Ama long Niugini

copyright © 1990, 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sawiyanu (Ama)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

9eb1bdb3-d21f-5d61-ba6d-5517cbd55e64